

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ valja.

v Ljubljani na dan dostavlja:

celo leto	22—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravljalstvo prejemanj:

celo leto	22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Recepti se ne vrstijo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (1. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izjelo vseh dan svezet izvzemli nedelje in praznike.

Inserati valjajo: petostopenjski pošti vrsta na enkrat po 14 vin, na dvakrat po 12 vin, na trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravljalstvo naj se pošilja naročila, reklamacije, inserati itd. ta je administrativna stvar.

Posredna številka valja 10 vinarjev.

Na glasbeno kartežo brez izrednega upravljalstva naročila se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ valja po pošti:

na Avstro-Ogrsko:

celo leto	25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-20

na Nemčijo:

celo leto	28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravljalstvo: Knafljeva ulica 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Nemška hranilnica.

Interpelacija poslanca Ivana Hribarja in tovarišev do Njegove ekselence gospoda pravosodnega ministra v zadevi konfiskacije št. številke »Slovenskega Naroda« z dne 30. aprila t. l.

V Ljubljani izhajajoči list »Slovenski Narod« priobči je dne 30. aprila t. l. ta-le članek:

Kranjska hranilnica in slovenski denar.

Sparkasa v Knafljevi ulici, po krivici imenovana kranjska, ker z njo nima dežela nobene zveze, je izdala letni računski zaključek za preteklo leto 1908. Precej tanjši je ta knjižica od poročil prejšnjih let, le poročilo ravnateljstva na obnem zboru društva 65 nemškutarjev, kar je Kranjska hranilnica še vedno, je letos polovico daljše od drugekrat.

Ravnateljstvo poročilo je polno hinavščine in strupenosti. Zreali se v njem značaj ljubljanske nemškutarje, tistih ljudi, ki govore vedno, kakor prijatelji Slovencev da so in kaki dobrotniki Ljubljane in dežele, pri tem pa streme, kako bi čimprej ugonobili slovenski življenjski na Kranjskem. Vedno poudarjajo ljubljanski nemškutarji, zbrani okrog zlatega korita pri Kranjski hranilnici, da dele podpore, ki so jih po pravih dolžni deliti, nepristransko, a ravno omenjeno poročilo nam svedoči, da je to ostudna laž, da je temveč Kranjska hranilnica tisti zavod, ki s slovenskim denarjem podpira germanizatorično gibanje na Slovenskem, da je ona tista, ki z istim slovenskim denarjem vzdržuje degenerirano kranjsko nemštvo in nemškutarstvo in dela tako na oslabašnje Slovenstva v narodnem in gospodarskem oziru.

Ravnateljstvo poročilo, pisano samo v nemščini, kakor je sploh vse poročilo samonemško — za 1/10 slovenskih vlagateljev seveda ni bilo potreba slovenskega računskega zaključka! — govori pred vsem o runu, ki so ga vprizorili vlagatelji zadnje štiri mesece lanskega leta na sparkaso. Poročilo pravi, da so ljudje brez vzroka (!!!) jeli dvomiti v varnost

svojega denarja pri »Kranjski hranilnici« in da jih je nahujskal z nerresnicami in zavijanjem en del slovenskega časnika. To hujskanje in čuvanje, da je bilo že dolgo pripravljeno — tudi brez vzroka! Zavijanja in nerresnice da so značilne, kako globoko stoje npravnstveno gotovi krogi: Run je bil tak, da ga je komaj najti enakega v zgodovini hranilnic. Vkljub tolikim krivicam (!) so bili nemškutarji tako velikodušni (!), da se niso posluževali sredstev, kot so se jih njih nasprotniki. Run proti kranjski sparkasi da je prenehal po Novem letu in ima zdaj le še značaj bojkota, kar pa ne bo imelo znatnih uspehov. Škoda, ki je nastala »Kranjski hranilnici« vsled runa, primeroma ni velika (dvignjenega je bilo samo 26 milijonov!), moralno je pa sparkasa pri tem runu le pridobila (kdo se ne smeje!). Del vlog se je povrnil, dvomljivo je pa, če se bo stanje vlog knalu povzdignilo na prejšnjo višino! (Ne pričakujte tega nikoli!) Ker se je število vlog znižalo, bo naloga sparkase, da se ustanovi pravo razmerje med premičnimi in nepremičnimi naložbami. Potrebni koraki za to so že storjeni. To se pravi z drugimi besedami, da bo jela »Kranjska hranilnica« odpovedovati posojila.

Poročilo pravi dalje, da je kranjska Sparkasa opustila zastavljalnico, ker ni nesla, zlasti pa, kakor uče dogodki od septembra l. l. dalje, ker so želi za vse žrtve na delu in denarju, ki so jih žrtvovali za obkrožne pravice, le grdo nevhvaležnost!

Hranilnica je morala, tako trdi poročilo, kupiti na Dunaju dve hiši (kako se obrestujeta, glej pozneje!) v proslavo cesarjeve 60letnice je pa nameravala darovati za obkrožne namene 300.000 K, a vsled hujskanja je to opustila in šla samo izrekat Schwarzu svojo lojalnost in hvaležnost (!) udanost. (To ji je prišlo malce cenejše!)

Čisti dobiček preteklega leta znaša 353.276 K 50 v, od česar so dali v razne namene 157.210 K 63 v. Predlagalo bi ravnateljstvo tudi letos darila, toda počakati hoče najprej, kateri vložni krogi ostanejo sparkasi zvesti. Obdarovali bodo le tiste prebivalstvene kroge, kraje in zavode, ki so jim naklonjeni.

Izreka se zahvala markiju Gozaniju za živahno zanimanje za zavod (kar je pokazal zlasti pri znani reviziji oktobra meseca 1908), zahvala se pa izreka tudi časopisju, ki je hranilnici prijateljsko naklonjeno (Freundlich gesinnt). (Med to časopisje spadata seveda »Slovenec« in »Domoljub«. Glej zadnjega letošnjo številko 151)

V kratkih potezih je to ravnateljstvo poročilo, v kolikor je zanimivo za nas Slovence. Odgovarjamo nanje: Zakaj Kranjska hranilnica ni tožila slovenskega časopisja, če je pisalo nerresnice o njej — bilo je to le napredno časopisje, pred vsem pa »Slovenski Narod«, ki si je iztekel zabeležbe vrednih zaslug glede razkritij o delovanju kranjske sparkase! Če smo komu delali krivico, primite nas, saj nas vsak čas lahko! A ne upate si tega! Ker smo pisali le na podlagi golih resnic, ste samo obkrožali Slovence v »Grazer Tagblatt« in »Tagespost«, da smo največji lopovi na svetu, katere avstrijska vlada še premalo zatira, da naj pošlje nad nje hudiča in birača, da jih uničita, da bo potem kranjska nemškutarja lahko prišla na površje.

Skrajno hinavska je trditev »Kranjske hranilnice«, da je žela grdo nevhvaležnost za svoje žrtve na delu in denarju. V tem tiči tudi velikanski kos nesramnosti! Slovenci naj bomo nemškutarjem na Kranjskem še hvaležni, da vržejo par drobtinice nekaterim slovenskim društvom, manjšega nacionalnega pomena. Če da »Kranjska hranilnica« kaj za obkrožne pravice, je dolžna dati in če ne da, bila bi dolžnost vlade, da jo prisili v to. Zato je pa ustanovljena! »Kranjsko hranilnico« nima nič brigati hvaležnost, — kar mi kdo mora dati, zato mu nisem dolžan hvaležnosti! Ali naj bo upnik hvaležen dolžniku, če mu plača dolg? — in če »Kranjska hranilnica« ni dala v proslavo cesarjeve 60letnice 300.000 kron v dobrodelne namene, kakor se je preje odločila, storila je s tem ne le veliko krivico ampak tudi nepostavost in Schwarz bi pri tistem izražanju udanosti in lojalnosti ne smel drugega odgovoriti kakor: Pojdite in storite, kakor ste obljubili!

Na obnem zboru društva 65 zagrizenih nemškutarjev se letos torej ni nič dalo v razne namene. Počakati hočejo nemškutarji, kateri vložni krogi jim ostanejo zvesti. Predzrni so toliko, da povedo, da bodo obdarovali le tiste, ki bodo podpirali njih germanizatorične težnje, da bodo torej

izražali najgršo pristranost proti pravilom, potrjenim od c. kr. vlade. Seveda bo ista c. kr. vlada njih obljubljeno pristranost ravnotako slovesno blagoslovila, kot je bila vsikdar zaščitnica nemškutarjske klike kazinske!

Zahvalo za podpiranje zavoda bi bilo izreči tudi ljubljanskemu škofu Jegliču, ki je izdal, kakor znano, pastirsko pismo v korist »Kranjski hranilnici« in kranjskim nemškutarjem. — Ali je res, da je škof dobil zato tridesettisoč goldinarjev od Kranjske sparkase??? Slava slovenskemu škofu v vojvodini Kranjski leta 1908, v času, ko sta bila pred njegovo palačo ustreljena dva slovenska mladeniča in je bila škofova palača vsa oškropljena od slovenske krvi!

Prehajamo k drugemu delu računskega zaključka »Kranjske hranilnice« za leto 1908.

Tu nas zlasti zanima rezervni sklad, ki ga »Kranjska hranilnica« tako strašansko hvali pri vsaki priliki, koliko garancije da daje vlogam, naloženim pri njej. Večina tega zaklada je naložena v železniških prioritetah, o čemer je dr. Oražen trdil na znanem shodu v »Mestnem domu«, da dobiha Kranjska sparkasa od teh naložb le po 1 1/2, 2 ali 3% obresti. Mi pa hočemo navesti, koliko so donale te hranilnične njene hiše, ki so večinoma vse last rezervnega zaklada. Hranilnično posloplje pustimo v miru kakor tudi realno kot solo, dasi se v njej kuha nemški sovinitizem in sovraštvo proti Slovincem. Posloplje strelisce ni neso niti toliko, kot znašajo stroški, ki so presegali prve za 515 K 88 v. Kapital se ne obrestuje nič! Posloplje na št. Jakobskem trgu št. 2 je neslo 2% obresti, hiša na Erjavčevi cesti št. 1 tudi le 2% obresti, hiša v Gradišcu št. 8 (na novo kupljena) 1.7% obresti, hiša Gradišče št. 10 (tudi lansko leto kupljena) samo 2.3% obresti, Haydnhof na Dunaju 3.3%, hiša na Dunaju Kirchengasse 24 3.2%, hiša v Trstu 5% (čudno!), posestvo Noghera v Trstu pa zopet samo 1.6% obresti. Če se v hiše naložen denar tako nizko obrestuje, potem se seveda ni čuditi, da se rezervni fond Kranjske sparkase ne more dvigniti, dasi ga leto za leto krpajo s sto in stotisočaki drugih zakladov, ustanovljenih v »dobrodelne« namene!

Govoriti nam je še o darilih, ki

jih je nemška sparkasa razdelila tekom preteklega leta.

Deželni poslanec dr. Oražen je v zadnjem zasedanju dež. zbora trdil, da izda »Kranjska hranilnica« vsako leto od čistega dobička štiri petine v nemško - nacionalne namene in le eno petino dá takozvanim, slovenskim društvom in korporacijam. Ob te besede so se obregnili gospodje Kranjske nemške sparkase v svojem »Zur Aufklärung«, ki so ga v tisočih izvodov v slovenskem prevodu vrgli med ljudstvo, trdeč, da dajo štiri petine v slovenske namene in le eno petino v nemške. Isto so pogrevali v jubilejski številki uradnega lista »Laibacher Zeitung« 2. decembra lanskega leta.

Kako grdo so se nemškutarji lagali, so nam dokaz vsa prejšnja leta, dokaz nam je pa ravno tako tudi preteklo leto 1909. Računski zaključek »Kranjske hranilnice« nam daje te-le podatke:

»Kranjska hranilnica« je dala nemški deški ljudski šoli v Ljubljani 970 K, nemški dekliški 1050 K, šulferajnski šoli 490 K, slovenskim ljudskim šolam v Ljubljani je vrgla le par drobtinice; podpornemu zakladu nemških visokošolcev v Gradcu je dala 100 K, društvu za podporo nemških visokošolcev s Kranjskega 2000 K, nemškemu bralnemu društvu na vseučilišču v Gradcu 60 K, slovenskim visokošolcem pa nič! (Ko je neki Slovenec, ki je hotel študirati vseučilišče, prošil za podporo pri Kranjski sparkasi, ki ima vedno tako široka usta, koliko dobrega stori, dobil je odgovor: Če se zavežete, da boste Karniolec, dobite podporo!) Nemški Studentenheim v Kočevju je dobil 300 K, dijaki nemške gimnazije v Ljubljani 400 K, ženska družnica ljubljanska nemškega šulferajnsa 500 K.

Dalje so dobili: glasbena šola nemškega filharmoničnega društva 3200 K, ona »Glasbene Matice« le 500 K, nemška glasbena šola v Kočevju 500 K, protestantski otroški vrtec v Ljubljani 400 K, nemški otroški vrtec v Trzinu 200 K, oni v Kočevju in Zagorju po 200 K, pet nemških dijakov pri Mahrju 1300 K, ljubljanski šolski kuratorji, ki vzdržuje šulferajnske šole v Ljubljani in okolici 44.000 K, šulferajnska šola na Jesenicah 15.000 K, sirotišnica v Kočevju 200 K, za izdajanje lista »Schulzeitung« 600 K, učitelji šul-

LISTEK.

O prevzetni deklici.

Njeni zobčki so bili biseri in njene oči zvezdice, in zarja se je zgrinjala za njo. Ali zato, predragi moji, še ni treba, da bi bil človek, pa naj si bo tudi gospodična, prevzetni in oholega sreča, kakor je bila Pavlinka. Ne vem, če že niste slišali te povesti od kakega pesnika ali peresnika; komur se je zgodila ta nesreča, naj se potolaži s tem ali onim pregovorom.

Deklica Pavlinka je bila hudo, hudo trdosrčna. Ako je srečala na cesti kakega zaljubljenega korenjaka, ki je zdihoval po njej in objokoval svojo neusmiljeno usodo, se mu je zasmejala v obraz, ali mu pa celo pokazala jeziček, in nekoč se je celo zgodilo, da je junaka Martina pocukala za nos. Snubečev je imela na kupce, pa iz vsakega, ki je prišel, se je neusmiljeno norčevala. Gospoda Andreja n. pr., ki je zelo v čisljih in spoštovan pri starih in mladih, a je bil tudi tako nesrečen, da se je zagledal in zaveroval v oholo devičico, je poslala celo v Benetke, gospoda Ivana je tako premamila in omrežila, da je hotel biti njen kužek, gospod Franek pa je na njen ukaz oblekel čiklo in tako našemljen stal trinajst minut na pragu njene hiše v javen zasmeh.

A nazadnje ga stakne, ki ji je bil kos.

Bilo je ravno tisto nedeljo po njenem godu, in Pavlinka se je sprehajala za Ljubljanko. Strašno je bila zala, vsa nališana in ničmurna. Oči je metala po gospodih in gospodičah ter se veselila muk zaljubljenih sre.

Tedaj jo pa prikoraka čez most prekrasen junak. Zametast klobuk je nosil in zametast suknjice, hlače pa je imel zavihane. Prihajal je vprav iz devete dežele, kjer se je ženil pri kraljičnah in cesaričnah, a se nazadnje zaljubil v bosonogo pastirico, ki je pasla ovčice po gori.

Tega junaka zagleda prevzetna Pavlinka in se pri priči zaljubi vanj. Tako se zaljubi, da jo je kar začel getalo pri sre, in je odprla usta od samega strmenja. Junak iz devete dežele jo pa maha mimo nje in koraka tako silno, da so se kovale iskre pod njegovimi zlatimi petami.

Pavlinka ne more obrniti oči od njega, kakor da jo je začaral in prikoval nase strašni junak. Gre za njim in vzdihla in vsa drhti od prevelike ljubezni. Moli in se priklanja devetodeželanu.

Tujec, ki je imel zlate pete, jo opazi, vidi njeno revo in se zakrohota:

»Ha, ha, kdo si pa ti, zaljubljen prismo! Do kraljičin mi ni bilo, po cesaričnah nisem baral, za kneginje nisem maral, pa misliš, da bom poljubil tebe!«

Prevzetna deklica pa se bridko zajaka in takole pravi:

»O, junak nad junake, o, solnce mojega sreča, naj bom tvoja suznja, bodi moj bog, ki ga bom molila in mu služila na vekov veke!«

Junak pa razusti naslednje besede:

»Niti za svojo robinjo te ne vzamem drugače, ako ne najdeš in ne prineseš sladki moji pastirici, ki je kraljica mojega sreča, čudovite rože, ki nikdar ne ovne in ne usahne, ki vedno cvete in cvete. Ne bližaj se mi, ampak pojdi odtod in išči!«

Zali junak se nasmehe in odide.

Prevzetna deklica pa od tistokrat ni imela več mirne ure, ne minute. Oblekla se je v raševino, opasala z jermenom svoja ledja in šla iskat čudovite rože. Prehodila je bregove in gore, prebredla hudoornike in vode ter povpraševala povsod po roži, ki ne ovne in ne usahne. Iskala jo je tisoč let, in je ni mogla najti. In ko se je vrnila na dom, je bila stara in siva kakor čarovnica.

Pavlinka se predrami in vzdihne: »Oj kam sem se zamislila! Ni ga tistega junaka iz devete dežele, ostal je pri svoji pastirici in jaz ne pojdem iskat čudovite rože, ki raste v bohotni doktorjevi fantaziji, ampak jaz bom uslišala prvega snubeča, ki pride in potrka na moje srce.«

In res, glejte, kaj se je zgodilo! Prijatelj Ivan Svetel je pil s pri-

jateljem Ivanom Pogodinom v Jugoslovanskem hramu čudovito vino iz Vipavskih gor. In ko sta se napila, je bil Ivan Svetel junak srčnega srca. Pokril se je, skočil na noge poskočne in se zasmeljal Pogodinom:

»Pijte zrelo vince, mojga brata konjčki!«

Zasmeljal se je in zletel od mize.

Prijatelj Pogodin hiti za njim in zakliče:

»Kakšna strela te nese!«

»E, jaz grem k prevzetni Pavlinki v svate! Sanjalo se mi je o zlati ribici in garjavi krastači, in to pomeni srečo in veselje.«

»Čakaj, ker te sovražim, pojdem s teboj n te oženim. To bo moje sladko maščevanje.«

Ko sta se poklonila Pavlinki, in povedala namen svoje vesele poti, se je lepa deklica zasmejala:

»Oj, ali res? Ti Svetelček, me hočeš za ženko? Precej, samo obleči se moram v nevesto.«

In ko se je to zgodilo, je bilo ženitovanje. Svetel je objemal svojo Pavlino in Pogodin je objemal svojo Klaro. Pili so zrelo vino in se gostili s petelinom in kolačem.

In zarja se je zgrinjala pred Klaro, in zarja se je zgrinjala za Pavlinko, a obe sta imeli enake bisere in zvezde so sijale z istim srebrenim leskom Svetelu kot Pogodin.

C. Golar.

Ljudevit Gaj

1809–1872.

Ob njegovi stoletnici.

Dr. Fr. Ilešič.

(Konec.)

Dvoru je ob vedno rastoči nevarnosti madžarski dobrodošel ilirski pokret; cesar Ferdinand je l. 1839. Gaju poklonil zlat prstan. To pa je dalo Madžarom povod, da so začeli Gaja javno obkroževati kot plačnika dunajskega. Tega zgodovina ne more niti najmanj dokazati; reči je le, da so se našli interesi, a samo hipno in perijodno. Trajno je to dunajsko zaupanje tem manj moglo biti, ker so Gaja z druge strani (Kopitar!) črnili kot ruskega plačnika. Gaj je res l. 1840. potoval v Rusijo, da bi dobil podpore za preustroj svoje tiskarne (cirilica!), a oficijelni ruski krogi so mu dali — potnino za nazaj; le Moskva ga je sprejela topleje. Oficijelna Rusija in Avstrija se je ustrašila, ko so vstajali Gaju pristaši tu in v Bosni; turška vlada je protestirala in Madžari so pritiskali in ilirsko ime je bilo l. 1843. zabranjeno. Bog ve, ali ni dovoljenja za izdajanje Bleiweisovih »Novic« (1843) pospešil baš strah pred ilirskim pokretom, ki je segal tudi v naše dežele. Ko je Vraz l. 1841. potoval po slovenskih deželah in nabiral narodne pesmi, je vlada budno pasila nanj in ga pozvala na zaslisko v Gradcu. Ostre

ferajnske šole v Ljubljani kot osebno doklado za šolsko leto 1908/09 1800 kron; naša slovenska šolska družba, družba sv. Cirila in Metoda, pa ni dobila niti krajcarja!

Muzejsko društvo za Kranjsko je dobilo za izdajanje lista »Mittelungen« 300 K, za slovenska »Izvestja« nič, nemško filharmonično društvo v Ljubljani za vzdrževanje komorno - glasbenega zavoda 500 K, nemško gledališko društvo v Ljubljani subvencijo za sezono 1908/09 3000 K, poleg tega pa še 20.000 K, slovensko dramatično društvo ni dobilo nič! Südmarkovski »Sängerbund« je dobil 200 K, slovenska pevška družba nič! Nemško planinsko društvo je bilo obdarovano za preteklo leto s svoto 2000 K, ko je pa pred leti »Slov. plan. društvo« prosilo »Kranjsko hranilnico« za podporo, dobilo je odgovor, da Kranjski nemškutarji »Slov. planinskega društva« ne smatrajo za potrebno, da je za Kranjsko deželo dovolj že nemško planinsko društvo!

Kar je »Kranjska hranilnica« razdelila ostalih daril — vsega skupaj je razdelila okoli 150.000 K, slo je za Kočvarje, par stotakov so vrgli tudi klerikalcem, da se potegujejo zdaj zanje, dasi bi za »Kranjsko hranilnico« nastopili še vse drugačni resni časi, če bi klerikalci občutili le iskrico slovenske narodne zavesti.

Iz navedenih števil sledi menda popolnoma jasno, koliko se porabi od čistega dobička »Kranjske hranilnice« za slovenske in toliko za nemške namene! Z mirno vestjo lahko rečemo, da se ga za slovenske namene ne porabi niti petina, ogromne štiri petine pa gredo za strogo nemško nacionalne cilje in svrhe! Ker je v »Kranjski hranilnici« še vedno dobrih devet desetih slovenskega denarja, razume pač vsak, da se s slovenskim denarjem maste razna nemško nacionalna društva, razni nemško nacionalni zavodi.

V še drastičnejšo ilustracijo naših trditvev naj še omenimo, da je »Kranjska hranilnica« ustanovila zaklad za nemško gledališče, ki znaša zdaj že 649.484 K (samo l. 1908 so dali v ta namen 40.000 K), dalje zaklad za vzdrževanje šulferajnske šole v Ljubljani, ki znaša 382.259 K ter penzijski zaklad za šulferajnske učitelje v Ljubljani, ki znaša 121.200 K.

Nemški denar Nemcem! so vpili zadnjič nemški listi in pozivali na bojkot slovenskih denarnih zavodov. Mi pa pravimo: Dokler so razmere še take, da je v »Kranjski hranilnici« med vlogami $\frac{9}{10}$ slovenskega denarja, toliko časa je ta šparkska dolžna dati od čistega dobička tudi $\frac{9}{10}$ za slovenske namene in le $\frac{1}{10}$ za nemške, ne pa kakor zdaj, da gre večinoma ves čisti dobiček za povzdigo in utrditvev nemstva na Kranjskem.

Slovenski denar Slovincem!

J. K.

Ker se podpisanim zdi, da je konfiskacija tega članka, ki navaja pravzaprav zgolj le suha dejstva, popolnoma neutemeljena, vprašamo Njegovo ekscelenco gospoda pravosodnega ministra:

»1. ali sta mu znana oba slučaja?

2. ali je voljan potrebno odrediti, da se take neutemeljene konfiskacije v bodoče ne bodo dogajale?»

Na Dunaju, 22. junija 1909.

Iv. Hribar. Ježovnik. Dr. Ploj. Prodan. Bjeladinović. Perić. Blankin. Roblek. Dr. Velich. Dürich. F. Ivanišević. Chaloupka. Hyrš. Dr. Tresić. Mandić. Al. Strekelj.

* * *

odredbe so dobivale nižje oblasti, če se je bilo bati, da se na kakih primiciji (novi maše) pojavi Ilir, na pr Vraz v surki.

Ob političnih debatah v požunskem saboru se je rodil ilirski pokret in dasi izprva in na videz kulturnega značaja, je pokazal kmalu politično lice. — Gaj je postal politik in računal s političnimi faktorji. L. 1839. je odklonil tisk Korytkovih »Slov. pesmi kranjskega naroda«; zakaj Korytko je bil poljski revolucionar, ki se je bil udeležil gibanja proti Rusiji in bil od avstrijske vlade v Ljubljano interniran. To je bila še politika, ki je računala s pretečim spopadom (ne slovenskega juga, volje, ampak politične tvorbe) banovine z Madžari. — Visoko more človeka dvigniti politika, visoko je dvignila tudi Gaja. Sijajna bakljada l. 1842., prirejena Gaju v čast, je pričala, da je zmaga Ilircev nad madžaroni pri restavraciji županije zagrebi. bila njega delo. In šest let pozneje (1848) je bil kandidat za bansko stolico. Vsekakor pa je tega leta žel vidne plodove svojega dela; Jelačić — ban je njegov Ilir, je njegov banski kandidat; prelom z Ogrsko in Jelačićev obračun z Madžari so rezultat ilirskega pokreta z vso njegovo veličino in tragiko. Sijajnejše nego kdaj prej je sijalo Gaju solnce, ko je srbski patriarh Rajačić ustoličil hrvatskega bana Jelačića,

Interpelacija poslanca I v a n a H r i b a r j a in tovarišev do Njegove ekscelence gospoda pravosodnega ministra v zadevi konfiskacije 117. številke »Slovenskega Naroda« z dne 25. maja t. l. in 125. številke istega lista z dne 4. junija t. l.

V Ljubljani izhajajoči list »Slovenski Narod« prinesel je v svoji 117. številki dne 25. maja t. l. naslednjo notico:

Renitentna hranilnica.

Splošno je znano in priznано, da imajo vse hranilnice značaj dobrodelnosti in človekoljubnosti. Imajo pred seboj vzvišen poklic in namen: podpirati iz svojih dohodkov, oziroma dobičkov dobrodelne in obče-koristne naprave. Kakor so torej na eni strani osnovane za to, da manj premožnim ljudem dajejo priliko, obrestonosno nalagati trdo prisluženi denar, tako jim je na drugi strani namen in dolžnost, podpirati, kadar to po svojih pravilih morejo, dobrodelne in obče-koristne naprave svojega okolja, to je tistega zemlja, od katerega črpajo denar, svojo življenjsko in gospodarsko moč. Po tem vzvišenem načelu, katero edino upravičuje obstoj hranilnic, ravnaajo se vse hranilnice in to je edino upravičen vzrok, da se manj premožni sloji in cesarske oblasti poslužujejo hranilnic. Vse hranilnice torej, kadar imajo, dele svoj dobiček v dobrodelne in obče-koristne namene, le nemška »Kranjska hranilnica« v Ljubljani, ki se baha s svojimi fondy, noče nič več dati za kako dobro stvar. V zadnjem svojem računskem zaključku za l. 1908 razglasa namreč doslovno tole: Da, wie oben bemerkt, die Krainische Sparkasse bis auf weiteres keine Veranlassung hat, irgend welche Spenden zu verteilen. ... Pravi torej, da nima povoda, deliti daril, četudi bi to lahko storila, ali bolje, četudi bi to bila njena dolžnost. Zakaj se je nemška »Kranj. hranilnica« na to stališče postavila, ni težko uganiti. Slovincem je tako bila mačeha. Četudi ima ves denar od Slovincem, vendar je za slovensko stvar tako malo dajala, da o tem ni vredno govoriti. Milijone je darovala za nemške namene, za slovenske pa le nekaj kronic, samo, da bi nam oči zamazala in usta zamašila, da bi ne govorili, da nam je nemška šparksa prava mačeha. Toda, ako bi se mi Slovinci postavili na stališče, da od nemške »Kranjske šparkske« ničesar ne maramo, vendar morajo to izvedeti tisti slovenski kmetje, ki so njeni vlagatelji, da bodo vedeli, da Slovincem ni pričakovati nobene podpore od nemške »Kranjske hranilnice« v Ljubljani. Ako pa nemška »Kranjska hranilnica« noče ničesar dati, a vendar želi, da bi jo Slovinci podpirali, to ne bi smela žaliti našega naroda na tako nesramen način, kakor je to dni storila. V današnjem strokovnem hranilničnem listu imenuje njen pisatelj nas Slovincem »sittlich minderwertige Kreaturen« in dalje pristavlja dobesedno: »Dass sie (namreč nemci) »Kranjska hranilnica« aber ihre Feinde am eigenen Busen nicht weiter nähren wird.« Tu namreč misli nas Slovincem. Smatra nas torej za pravno manjvredne kreature in gade, katerih ne bode gojila na svojih prsih. Tako globoko nas Slovincem zaničuje nemška »Kranjska šparksa«!

Ravno narobe, na naših prsih je vzrasla in zato bi jo mi, ker nam je nezvesta, morali zaničevati. Vse, kar je dozdej storila, storila je zato, da nam škoduje. V dotičnem poročilu pravi njen nemškutarji zagovornik sam, ki je strasten nemški naciona-

lec, da je nemška »Kranjska šparksa« samo zato odpravila zastavljalnico, da ne bodo tisti ljudje, ki so ji šipe pobili, mogli ničesar več pri njej zastaviti. Ona se torej hoče na tak način maščevati. Pa saj mačeha ne more drugače postopati. Nemška »Kranj. hranilnica« v Ljubljani noče torej ničesar več dati iz svojega fonda in to samo zato ne, da ne bi tudi Slovinci kake drobtinice dobili. Slovinci ne smejo nič več dobiti in mi smo prepričani, da bo naša mačeha besedo držala. Zakaj nemška »Kranjska hranilnica« je sklenila, in to razglasa v svojem letošnjem računskem zaključku, namreč, da bo delila darove le tistim, kateri so ji zvesti ostali. Kdo pa je danes nemškutarji »Kranjski hranilnici« zvest, to je, koga ona s tem misli? Ona misli s tem le Nemce ali nemčurje. Le Nemci so ji na srečo, za Nemce in Nemčurje je dozdej živela in delovala, naravno je torej, da bodo njihov dobrot v bodoče, kakor do zdaj, deležni samo Nemci. Nemška »Kranjska šparksa« je zvesta Nemcem, in to je tista zvestoba, na katero ona sama apeluje. Iz vsega jasnovidimo, da je »Kranjska šparksa« eminentno nemškutarji, to je protislovenski zavod, česar ona sama v javnosti, pred Nemci ne taji, da pospešuje le nemške tendencije v naši deželi, a nad nami Slovinci se s tem maščuje, da za slovenske namene ne bode dala več niti vinarja. Maščuje se nad nami s tem, da nas pred celim svetom imenuje »kreature«. (Glej »Österr.-ungar. Spark.-Zeitung« št. 19).

* * *

Isti list prinesel je v svoji 125. številki dne 4. t. m. ta - le uvodni članek:

Nelojalna hranilnica.

Naši Nemci niso bili nikdar lojalni. Oni so najprvo Nemci, političen ideal jim je Velika Germanija, v kateri ima izginiti Avstrija kot taka. Narod s tako politiko ne more biti lojalen, ne more biti zvest dveh gospodarskima. Naši avstrijski Nemci stremé po združenju s svojimi rojaki v Nemški državi. To politiko podpirajo vsi Nemci, zlasti se za njo ogrevajo Nemci na Kranjskem, kateri se smatrajo za zadnji steber tistega velikomemškega mostu, ki ima segati do Adrije, potem do Soluna in naposled v notranjščino Azije.

Nemškutarja »Kranjska hranilnica« v Ljubljani je glavna izvrševalnica tega velikomemškega programa. Prevzela je namreč podrobno delo: podpira nemški šulferajn, Südmarko, nemško gledališče, nemške umetnike in pisatelje, to je vse tiste postojanke, ki pospešujejo prodiranje Nemcev na iztok. Za vse te nemške naprave ima obilo denarja na razpolago. Koliko daje ona na tihem, med štirimi očmi tistim Nemcem, ki se klatijo po Kranjskem, to vsi vemo.

Lani smo praznovali šestdesetletnico vladarstva našega cesarja. Še pred jubilejskim letom sklenila je nemška »Kranjska hranilnica«, da bode to priliko porabila in šestdesetletnico s tem praznovala, da bode kaj izrednega storila za dobrodelne namene. Razglasila je, da je v ta namen hotela darovati znesek kron 300.000. — To sicer ni mnogo, ali nekaj je vendar. Za tako baharijo, kakor jo uganja »Kranjska hranilnica«, je to dosti premalo.

Tako je sklenila lani, letos pa si je kar mahoma premislila. Razglasila je namreč po svetu, da ima še mnogo mnogo denarja, da ji naval slovenskih vlagateljev ni nič škodo-

val, vendar pa da za cesarjevo šestdesetletnico noče ni vinarja dati. Za toli slovesen trenutek nima nemška hranilnica niti nekaj tisoč kron! Da ni vsaj nekaj dala, ker bi lahko dala, saj se tu upošteva le dobra volja in dober namen, ali kar naravnost reči, da za cesarjevo slavnost ne da ni vinarja in da vse prejšnje ukrepe glede tega kar prekliče, to naravnost ni lojalno. Seveda je hranilnično vodstvo izbralo drugo pot. Mala deputacija dveh ali treh možla se je poklonit deželnemu predsedniku, kar je mnogo ceneje, kakor pa, če bi nemškutarja »Kranjska hranilnica« podarila K 300.000 v dobrodelne namene. Tako se je nemškutarja »Kranjska hranilnica« ob cesarjevi šestdesetletnici otrsela svoje obveznosti, s čimer gotovo ni zasvedočila lojalnega čina. Septembrski dogodki so ji bili le dobra preteza, a nič drugega. Ako bi kaj takega storil kak slovenski zavod, to bi nas Nemci križali in vpili, da smo veleizdajalec. Denuncirali bi nas na dvoru in pred svetom in bi na nas s prstom kazali kot na nelojalne državljane, sami pa z javnimi čini kažejo, da so zares nelojalni.

V zadnjem računskem zaključku omenja nemškutarja »Kranjska hranilnica«, da reprezentujejo njeni rezervni zakladi okroglo 16,66% vloznega stanja. Ker se za sigurnost vlog predpisuje in zahteva le 5%, razpolagala bi torej lahko nemškutarja »Kranjska hranilnica« z ostalimi 11,66%. Da pa ni tega storila, je zelo sumljivo. Dozdeva se nam namreč, da ima globoke rane, katere hoče prikriti, a katere se morajo pokazati prej ali slej. Takrat pa bode potrebovala zopet mnogo denarja, in zato sedaj stiska. Njene hipoteke niso zdrave, izgube jo čakajo povsod. Gospodarila je slabo, a najslabše je, da je ravno radi slabega gospodarstva postala nelojalna.

Kdor drugemu jomo koplje.

Veliki otroci so tisti, ki imajo nemško »Kranjsko hranilnico« v oblasti. Računati ne znajo, sicer ne bi delali napak, kar so zasledile neučene kmetice. Pisarijo v dunajskem listu, da bode Mestna hranilnica sama v jomo padla. O nemškutarji »Kranjski hranilnici« pretaka dopisnik bridke solze, da je mnogo milijonov izgubila in da je vsega tega kriva Mestna hranilnica ljubljanska. Pa omenja: kdor drugemu jomo koplje... Mi pa menimo tako-le: Jomo nam kopljejo Nemci, in prva in poglavitna je nemška »Kranjska hranilnica«, ki Slovincem jomo, grob koplje. S slovenskim denarjem nas zatira in narodno uničuje, to je jomo nam koplje. Zdaj pa Slovinci nočejo v to jomo pasti, in to boli in jezi Nemce. Ne, ne, ne boste nam več jame kopali.

* * *

Nemškutarja Kranjska hranilnica napada slovenske hranilnice.

Na Dunaju izhaja že 34. leto tednik »Oestr.-ung. Sparkassen-Zeitung«, glasilo za mednarodno hranilništvo. To glasilo sicer pravi, da je mednarodno, torej da sodi objektivno vse hranilnice v Avstriji in da tako sploh pospešuje celokupno hranilništvo. Toda to ni tako. To nemško glasilo je strogo nemško nacionalno, kar je že nešteto krat zasvedočilo. V svojih recenzijah hvali le nemške hranilnice, a kjer le more, napada slovenske denarne zavode.

dejstvo, ki nas je Slovincem združilo med seboj in združilo s Hrvati. Če je ilirizem združil Hrvate in Srbe v jeziku, pa je Slovincem in Hrvatem združil v pisavi.

Trajen, čisto nepretrgan razvoj svoje kulture lahko Slovinci datiramo z letom 1843., z Bleiweisovimi »Novicami«. Bleiweisa urednika pa je ustvaril krog »ilirskih« ljubljanskih bogoslovcev.

Slovinci so čitali pesmi, pa niso vedeli, da so Slovinci. Slovenski dijak ilirskih gimnazij, ilirski privrženci so najbolj budili slovansko narodno zavest in ko bi bili ilirski vplivi močnejši, bi nas l. 1848. ne bilo našlo tako nepripravljenih, kakor nas je. Sicer pa je tudi naše gibanje tega leta v najožji zvezi s pokretom hrvatskim.

Prešernovih pesmi zvoki so se porazgubili — ni jih bilo, ki bi jih poslušali. Poezije so bile, a naroda ni bilo. Narod, enoto, zavedajočo se same sebe, nam je ustvaril Gajev ilirski pokret. Davorije so naš narod zbudile, Prešernove poezije so ga potem redile in vzgojile.

S to zavestjo mora Slovincem s Hrvatom vred praznovati stoletnico L. j. Gaja, one izmed najslabših osebnosti jugoslovanske kulturno-politične zgodovine, glave ilirskega pokreta.

Osobito češke zadruge so mu trn v peti, zato jih napada na vse kriplje. Na Češkem se vrši ljut boj na narodno - gospodarskem polju. Koncem leta 1907. bilo je tam 225 hranilnic, izmed teh je bilo 105 čeških in 121 nemških. Omenjeno glasilo poteza se le za nemške hranilnice, a udriha po čeških, kjer in kadar le more, samo da bi izpodkopalo zaupanje v češke zavode.

Kar se tiče slovenskih hranilnic, zavzema isto stališče. Tu vporablja isto taktiko. Hvali in v nebesa povzdiguje onemoglo in vedno bolj hirajočo nemškutarjo »Kranjsko hranilnico« v Ljubljani, o »Mestni hranilnici ljubljanski« pa piše, kakor da bi to bila hranilnica, ki ni vredna nobenega zaupanja. Prerokuje ji celo pogin. Nemci ne morejo videti, da slovenski denarni zavodi lepo uspevajo in napredujejo, ker vedo, da po gospodarski osamosvoji prihaja narodna osamosvoja. Nemci se boje za svojo nadvlado na finančialnem polju in odtod izvira njih sovraštvo do vsega, kar je slovensko.

Omenjeno glasilo zajema informacije iz Ljubljane. Ljubljanski Nemci kot alpski stražari agitujejo tu za svojo nemško hranilnico, a slovensko »Mestno hranilnico ljubljansko« pa v nič devajo. Tako poroča izvestitelj, da nemškutarja »Kranjska hranilnica« daje vlagateljem varnost, kakršne ne more dati noben zavod, ki se je udeležil lanskega »ščuvanja«. »Mestno hranilnico ljubljansko«, katere jo najbolj v oči bode, imenuje kar naravnost »minder vertrauenswürdig« Anstalt. Če bi kaj takega pisal kak otrok, ne bi se temu čudili, ali ker je to pisal in podpisal hranilnični strokovnjak, potem smemo sklepati, da mu je te besede narekovala politična strast, ne pa trezna objektivnost.

Znano je, da »Kranjska hranilnica« ne nudi vlagateljem nobenega absolutnega jamstva. Hranilnici stoji na čelu 62 močiteljev (lani jih je bilo 65), ki ne jamčijo za hranilnico niti z enim vinarjem. Dežela kranjska tudi ne jamči niti z vinarjem. Jamstvo imajo torej vlagatelji le v hranilnici, to jamstvo ni absolutno, ni zanesljivo. To je torej jamstvo, ki je danes morda nekaj vredno, jutri pa nič. Istina je, da ima nemškutarja »Kranjska hranilnica« v Ljubljani rezervni zaklad, toda ta zaklad ni absolutno varno investiran, kajti hipoteke so nezdave in morebitni hipotekni polom utegne rezervni fond tako pogoltniti, da za »varnost vlog« ni ne ostane, ali zelo malo. Ta istina je toli mogočna, da ne moremo trditi, da bi bila »Kranjska hranilnica« absolutno varna. Ker za njo ne jamči niti eden človek, niti dežela, torej noben član hranilnice, smemo reči, da nemška hranilnica ne nudi svojim vlagateljem nobene pupilarne varnosti.

Vse drugače pa je pri hranilnicah in zadrugah. Ker se nemški pisun zaganja ravno v »Mestno hranilnico ljubljansko«, vzemimo jo za vzgled. Za vse vloge pri njej imajo vlagatelji absolutno varnost. Za njene vloge jamči znesek 40.000 K, ki je deponovan v državnih zadolžnicah; nadalje jamči rezervni zaklad, ali kar je poglavitno in kar nudi absolutno varnost, je to, da za »Mestno hranilnico ljubljansko« jamči mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. To pa je tako jamstvo, da smemo reči, da ima denar, naložen v Mestni hranilnici, pupilarno varnost, to je tako absolutno varnost, da noben vlagatelj ne more nikdar izgubiti niti vinarja.

Nemškutarja »Kranjska hranilnica« se torej glede varnosti vlog ne more meriti z nobeno slovensko hranilnico.

»Kranjska hranilnica« v Ljubljani ima vse nemško časopisje na razpolago in v njem blati in sumiči slovenske denarne zavode. Slovenski denarni zavodi, osobito hranilnice ne morejo ji drugače odgovoriti, nego tako, da osnujejo nepotrebito zvezo jugoslovanskih hranilnic, to je organizacijo, ki bode zastopala in pospeševala skupne koristi slovenskega hranilništva.

Obe številki bili ste zaplenjeni. Ker podpisani ne vidimo nikakega povoda za ti zaplembi, vprašamo Njega ekscelenco gospoda pravosodnega ministra:

»1. Ali sta mu znana oba slučaja?

2. Če mu nista znana, ali se hoče dati poučiti o njih?

3. Ali je voljen potrebno odrediti, da se take neutemeljene konfiskacije v bodoče ne bodo več dogajale?»

Na Dunaju 22. junija 1909.

Iv. Hribar. Dürich. Chaloupka. F. Ivanišević. D. Velich. Dr. Ploj. Hyrš. Mandić. Ježovnik. Perić. Prodan. Bjeladinović. Dr. Tresić. Al. Strekelj. Blankin. Roblek.

(Dalje v prilogi).

Kmetijska družba in klerikalci.

Bili so časi, ko se klerikalni kolovodje v Ljubljani in na deželi niso veliko ali nič zanimali za procvit kmetijske družbe kranjske. Tudi ni dolgo temu, ko so ji tako nasprotovali, da so ustanovili konkurenčno podjetje »Gospodarsko zvezo« in pričeli izdajati gospodarski list proti »Kmetovalcu«. Afera z »žlindro« je tudi dosti jasno pokazala, kako so hoteli ti kmetijski prijatelji gnotno oškodovati družbo in ji vzeti med ljudstvom zaupanje, katero so ji pridobili vneti kmetovalci z velikim trudom. V teh časih klerikalnega sovražstva so kmetijsko družbo v njenem koristnem delovanju in v dobrem imenu ohranili napredni kmetje in kmetijski prijatelji, predvsem naše vrlo učiteljstvo. Koliko truda in samozatjevanja je stalo, da se je družbino delovanje zaneslo v zadnjo vas; koliko pehanja in zamer, da so se pridobivali udje, ustanovile podružnice in napravile drevnice oziroma trtnice. Danes je družba strokovno organizirana in razprežena po celi deželi ter ima v vsakem okraju po enega ali več poročevalcev. To vse pa je po večini zaslug za umno kmetijstvo vnetih posestnikov in ljudskega učiteljstva, ki so skozi desetletja roko v roki nemurno delovali in delali v prosveti kranjskega kmetijstva v okviru nad strankami stoječe kmetijske družbe in njenih podružnic.

Končno so klerikalci uvideli, da kmetijske družbe ne morejo kar tako uničiti. Uvideli so, da ima kmetijska družba trden temelj in da je zastoj vse nasprotovanje.

V tem trenutku spoznanja pa se je spremenilo sovražstvo in ljubezen, nasprotstvo v prijateljstvo. In sedaj ni večje želje v klerikalni stranki, kakor: prisvojiti si kmetijsko družbo in iz nje organizirati klerikalno strankarsko podjetje. To, kar so napredni kmetje in drugi odlični činitelji z velikim in dolgoletnim trudom pridobili, pobasati v nenasitno klerikalno vrečo.

To željo so očitno pokazali pred leti, ko so hoteli ves glavni odbor dobiti v svoje roke, kar pa so takratni zavedni člani z dežele znali preprečiti.

Od tistega časa smo si pri občnih zbiorih pomagali z vednimi kompromisi izvenšati leta 1906, ko je sedanji klerikalni priganjač »diplomirani agronom« gospod Legvart očitno nastopil proti kandidaturi kanonika Kalana.

Predsednik g. Povše je po slovesu gosp. pl. Detela opustil v družbi že dolgo vpeljane običaje in celo kršil družbina pravila. Tudi je ta naš dični gospod predsednik imel drzno čelo zagovarjati svoje samolastno strankarsko postopanje pri pomožni akciji, ki je napram vladi zlorabil svoje predsedniško mesto v samopasne namene klerikalne stranke.

Na zadnjem običnem zboru 5. t. m. se je temu gosp. predsedniku grozno mudilo spraviti pod streho svoje in svojega tajnika poročilo, da sira vno je že preje poskrbel za nemo-gočo udeležbo učiteljev in da so bili družbini člani ravno tri dni pred obč. zborom o njem obveščeni, da si je v pravih določen rok dveh tednov. Gospod predsednik je nemara že v duhu videl, kako se bo na obč. zboru vse na hitro in na tiho završilo in kako bo čistiljiva kranjska kmetijska družba kakor zrelo jabolko padla v klerikalno bisago in kako se bode iz »Kmetovalca« poročil »Domoljub II.«

K tej nameravani slovesnosti so prišli malodane vsi klerikalni poslanci z dr. Lampetom na čelu in kakih 30 duhovnikov s svojimi backi. Pripravljene so imeli tudi že famozne kandidate — »strokovnjake«.

Toda, za vraga! — Napredni kmetje z dežele smo zopet prišli in jim ta račun korenito prečrtali, zajedno pa javno razkrinkali »objektivnost in korenitost« predsednika Povšeta.

Zato sedaj tako vznemirjenje pri »Slovencu«. Kakor posnamemo po njem, se bodo ti kmetijski prijatelji posluževali še nadaljnih protipravilnosti. »Slovenec« piše: »Kmetijske družbe, ki gre sedaj temeljiti izpremembi nasproti, je v dosednji obliki konec. (Menda zato, ker je Povše kršil družbina pravila.) Samo pravi poljedelci bodo imeli odločilno besedo v tej organizaciji.«

Torej samo pravi poljedelci, kakor so: kanonik Kalan, stotnik Kump, župnik Finžgar in advokat dr. Hočevnar.

Upamo, da bomo napredni družbeni udje tudi v tem oziru Lampet-Povšetove načrte totalno prekrizali. Naloga neklerikalnih članov glavnega odbora je sedaj, da zahtevajo od svojega predsednika takojšno in pravilno sklicanje družbinega občnega zbora. Sestre podružnice pa pozor in na svidenje!

Poslanska zbornica.

Položaj.

Dunaj, 9. julija. Takoj po zaključanju današnje zbornične seje so imeli kršč. socialci konferenco, da se zedinijo o nadaljnjem postopanju. — Opoldne je imel posvetovanje izvrševalni odbor nemških svobodnomiselnih strank. Sklenilo se je, ne privoliti v nobene politične koncesije obstrukcionistom. — Popoldne je bil pri predsedniku Pattaiju pogovor kršč.-socialnih poslancev, kjer se je sklenilo, sklicati zopet sejo klubovih načelnikov. — V seji klubovih načelnikov so apelirali pripadniki delavn. strank na obstrukcioniste, naj umaknejo svoje nujne predloge. Kajti pogajanja, ki jih je nudila vlada, so pokopana in če se zdaj doseže sporazumjenje med strankami brez posredovanja vlade, bi to za Bienenrtha pomenilo odločen poraz. S tem uspehom bi obstrukcija lahko bila zadovoljna. — Sklenilo se je nato, da se jutri snidejo trije obstrukcionistični poslanci in vodje delavnih strank Glabinski, Sylvester in dr. Lueger in se posvetujejo o načinu, kako bi se mogla obstrukcija opustiti.

Komunike o seji klubovih načelnikov.

Dunaj, 9. julija. O seji klubovih načelnikov se je izdalo oficijalno poročilo.

Iz »Slovenskega kluba«.

Dunaj, 9. julija. Posl. Šusteršič je danes v svojem klubu poročal o pogovorih, ki jih je imel z zastopniki vladnih strank in z ministrskim predsednikom. Klub je vzel njegovo poročilo na znanje. Politično stran dogovorov med vlado in med zastopniki kluba tvori predvsem vprašanje, kakšno stališče zavzema vlada nasproti ustanovitvi slovenske pravne fakultete v Ljubljani, nasproti preprečenju otvoritve bosanske banke ter nasproti anuliranju izvolitve Ploja v delegacije. Glede te izvolitve je baron Bienenrth omenil, da vlada ne more Ploja siliti, da bi resigniral na svojo izvolitev. V splošnem pa ne more dati prav nobenih političnih koncesij za to, da se umakne nujni predlogi.

»Slovenska enota«.

Dunaj, 9. julija. »Slovenska enota« je izdala sledečo izjavo: Zaupniki slovenskih akcijskih strank so se sešli po zbornični seji k razgovoru. Konstatirali so, da uradno poročilo barona Bienenrtha o večeršnjih njegovih pogajanjih z zaupniki v bistvenih točkah ni točno.

Seja poslanske zbornice.

Dunaj, 9. julija. Današnja seja je trajala le kake četrt ure. Takoj po otvoritvi je predsednik naznanil, da sejo zaradi važnih posvetovanj zaključuje.

Ministrski svet.

Dunaj, 9. julija. »Die Zeit« javlja, da je bil večerajšnji ministrski svet jako živahen. Večina ministrov je bila za to, da se zasedanje zaključí. Le minister Weisskirchner se je temu odločno upiral.

Slovenski blok.

Dunaj, 9. julija. V dobro poučenih političnih krogih je mnogo upanja na nov, Slovanom prijazen kabinet in na protinemški sistem. »Slovenska enota« se bo večala in krepila. Že danes so v njenem okrilju Rusini, poljska ljudska stranka bo pristopila v kratkem in nato se tudi konservativni Poljaki ne bodo mogli več dolgo upirati. Slovenski blok bi se na ta način realiziral, proti nemški manjšini bi stala slovenska večina.

Železniški svet.

Dunaj, 9. julija. V današnji seji železniškega sveta je protestiral poslanec Maštalka proti zapostavljanju Čehov po železniškem ministstvu. Železniški minister je v državni železniški svet poklical le dva Čeha. Minister Wrba je odklanjal vsako krivdo.

Proti nemščini.

Lvov, 9. julija. Poljski pedagogi so na svojem zborovanju danes sklenili resolucijo, kjer zahtevajo odpravo utrakvizma na galiških učiteljskih in brezpogojno odstranitev nemščine iz učnih načrtov galiških ljudskih šol.

Zmešnjave v Perziji.

Berolin, 9. julija. Londonški listi javljajo iz Teherana, da je v šahovi armadi izbruhnil upor.

Petrograd, 9. julija. Šah se bo skoro gotovo podal v varstvo ruskega ali angleškega poslaništva, nar kar ga bodo najbrže odstavili. Čuje se, da bo njegov naslednik Ali ul Mulk.

Slovinci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metod!

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zaslišanje kronskega svedoka Nastića.

»Veleizdajniški“ proces, ki traja sedaj že štiri mesece, je dosegel včeraj z zaslišanjem kronskega svedoka Gjorgje Nastića svoj vrhunec. Zanimanje občinstva za to zaslišanje je bilo izredno. Že tri dni pred razpravo so bile razgrajljene vse vstopnice na galerijo. Že dolgo pred začetkom obravnave je na trgu pred sodno palačo mrgolelo občinstva. Vsak si je hotel izposlovati vstop na galerijo, toda vstop je bil dovoljen samo tistim, ki so se izkazali z legitimacijami. Na trgu so patrulirale straže in redarji na konjih. Na dvorišču sodne palače so bili pripravljeni jetniški pazniki, pomnoženi z orožniki. Predsednik Tarabochia je z električnim zvonom zvezan s to stražo za slučaj, da bi bilo treba stražnike pozvati v dvorano. Ker se je sodišče balo, da bi obtoženci izvršili atentat v sodni dvorani na Nastića, je odredilo ponovno žepno preiskavo pri obtožencih. Obtožencem so bili pri tej preiskavi odvzeti vsi žepni noži. V razpravno dvorano so bili pozvani samo mirnejši obtoženci. Galerija je bila silno prenapolnjena, da je bila nevarnost, da se podre. Zato je predsednik odredil, da se ima galerija deloma izprazniti. Ob 3/4 na 8. se je pričela razprava. Na obtožnih klopeh so sedeli samo brata Pribičević in nekaj mirnejših obtožencev. Z ozirom na to je stavil zagovornik dr. Hinković predlog, naj se v dvorano pozovejo vsi obtoženci, češ da se Nastićeva izpovedbe tičejo vseh. Senat je ugodil temu predlogu. Predsednik je nato prečital dopis drž. pravdnikstva, s katerim predlaga originale onih dokumentov, ki jih je dobilo od Nastića, ter konstatiral, da se ti originali nahajajo na njegovi mizi. Na predsednikovo vprašanje, ako moreta o teh originalih takoj oddati svoje mnenje, sta navzoča grafološka izvedenca dr. Roic in Müller odgovorila, da morata te dokumente šele preštudirati. Zagovornik dr. Hinković je predlagal, naj se dajo dokumenti, ki jih je predložilo drž. pravdnikstvo, na vpogled zagovornikom. Predsednik je to dovolil. Ko so zagovorniki pregledali dokumente, je predsednik med splošno napetostjo dal pozvati Nastića v dvorano.

Nastić je mlad človek, srednje postave, bledega obraza. Na nosu ima ščipalnik, pod pazduho pa nosi veliko advokatsko rumeno torbico za spise. Predsednik je vprašal Nastića za generalije. Odgovoril je, da je star 25 let, srbskopравoslavne vere, rojen v Sarajevu, častnikar, kaznovan radi razžaljenja časti na 40 kron. Nato je zagovornik dr. Hinković predlagal, da se zaprisega, položena po Gjorgju Nastiću v preiskavi proglasi za ničevno, ker je bila položena protizakonito. Zakon pravi, da se ne sme zapriseči tisti, ki je sodeloval pri kaznivem dejanju. Iz Nastićevih brošur je razvidno, da je direktno sodeloval pri vseh po njem navedenih revolucionarnih pripravah. Državni pravdnik Accurti je priznal, da je dr. Hinkovićev predlog s pravniškega stališča popolnoma upravičen, a se je vključ tem izrekel proti temu, da bi sodišče ugodilo zagovornikovemu predlogu. Senat je dr. Hinkovićev predlog odbil. Nato je predsednik jel zasliševati Nastića.

Predsednik: Povejte pred vsem, ali so dokumenti, ki leže na mizi, originalni?

Nastić: To so oni dokumenti, ki sem jih imel jaz v rokah. Predsednik: Povejte, kako ste prišli do teh dokumentov in kako jih je dobilo v roke državno pravdnikstvo, ker se govori, da ste za te originalne zahtevali 50.000 kron. Nastić: Revolucionarni statut sem dobil od srbskega častnika Milana Pribičevića po pošti. Sodim, da mi je bil poslan iz Vinkovcev. Ta statut je brezdomno svojeručno pisal Milan Pribičević. Drugi izvod sem dobil od Milana Vasića iz Dubrovnika. Ta je samo deloma pisan od Milana Pribičevića. Oba izvoda sta bila do januarja l. 1908. v mojih rokah. Ko se je pričel proces radi bomb na Cetinju, sem poslal prvi izvod Janku Vukotiću, zaupniku črnogorskega kneza. V rokah črnogorske vlade je bil ta statut do junija 1908. Črnogorska vlada mu je ta statut vrnila v Zagrebu po dvornem briven. V Zagrebu je ta dokument izročil Izidorju Steinhartu, dopisniku lunajskega lista »Die Zeit« v Zemunu. Steinhart je kasneje izročil te dokumente v Zemunu državnemu pravdniku Accurtiju.

Predsednik: Povejte nam sedaj, s kom ste občevali v Belgradu, kaj ste delali, sploh vse, o čemer ste pisali v svojih brošurah in izpovedali v preiskavi?

Nastić je nato obširno govoril o svojem življenju. Ko je obešil študije na klin, se je vrnil v Sarajevo. Tu se je seznanil z oskrbnikom nadškofa Stadlerja. Ta mu je dal toliko važnih podatkov, da je sklenil spisati brošuro o Stadlerjevem delovanju. Da napiše in izda to brošuro, ki ji je dal naslov »Jezuitje v Bosni«, je pobegnil v Srbijo. V to svrhu se je zadalžil. Ko je izdal drugo svojo brošuro »Finale«, je tu svoj dolg lačal. V Belgradu se je obrnil na predsednika skupščine Ljubo Jovanovića. Ta ga je priporočil ministru Pašiću. Pašić je prečital rokopis »Jezuitje v Bosni« ter odredil, da se ima na državne stroške tiskati v 10.000 izvodih. Iz tega je razvidno, da on ni agent-provocateur. Agent provocateur je človek, ki si pridobi zaupanje gotovih ljudi, jih nagovarja k kaznivim dejanjem; ko jih je zapeljal, se odpove vsakemu sodelovanju, da se na ta način izogne kazni.

Zagovorniki: Izvrstno! To je kakor pisano na vašo kožo. Nastić: »Dobro, dobro! Po tej definiciji torej nisem jaz za to brošuro agent provocateur.«

Dr. Hinković: »A če vi niste pisali te brošure?«

Nastić je na to vprašanje — molčal. Ker je nato začel čitati iz svoje brošure »Finale«, je zagovornik dr. Hinković stavil predlog, naj se mu čitanje prepove. Senat je ta predlog odklonil.

Nastić je nato pripovedoval, kako se je vtihotapil v družbo srbskih častnikov-zarotnikov. Od umora kralja Aleksandra sem javnost ne zaupa zarotnikom. Da to zarotniki prikrijejo, sprejemajo sijajno vse neosvobodene Srbe ter jih goste. S tem so dosegli, da si ne upa nihče v Srbiji in v ostalem slovanstvu nastopiti proti zarotnikom. Dasi »nobena mačka v Srbiji ne simpatizira z dinastijo Karagorgjevičev«, vendar ni najti v srbski in vobče v slovenski javnosti nikogar, ki bi obsojal umorstvo kralja Aleksandra. To pa zato, ker zarotniki pogoste vsakogar, ki pride v Belgrad.

O Pašiću je rekel Nastić, da je podpiral protizakonito borbo v Makedoniji. Z orožjem iz srbskega arzenala so hodili častniki v Makedonijo kot četniki. To je njega — Nastića — privedlo na misel, ako bi se takšna borba ne dala izvesti tudi po drugih pokrajinah. Zato je vstopil v društvo »Slovenski Jug«, ki nemara še sedaj obstoji in katerega je podpirala belgradska občina. Nikdar ni zatrdel, da bi bil revolucionarni statut služil za pravila »Slov. Jugu« in nikdar ni rekel, da bi se na sejah tega društva vodila revolucionarna akcija ali da bi bili člani tega društva zapleteni v kako akcijo. Društvo »Srbska braća« in »Kelo srbskih sestara« imata nalogo, da vodita borbo v Makedoniji. Tja sta poslali okrog 1000 pušk. »Slovenski Jug« je razširil svoje delovanje na druge pokrajine. Vse, kar je storil, je storil z vednostjo dvora in odličnejših faktorjev. L. 1904. je vlada pokrila primanjkljaj I. jugoslovanske razstave v znesku 30.000 dinarjev. To razstavo je priredil »Slovenski Jug«. List »Slovenski Jug« ni imel pomena, zato je prenehal izhajati. Uredniki tega lista so priredili meseca marca l. 1903. ono demonstracijo, ki je odločila usodo kralja Aleksandra.

Ob 2. popoldne je predsednik prekinil razpravo. Danes v soboto nadaljuje sodišče zasliševanje Gjorgje Nastića.

Dopisi.

Iz Mirne na Dolenjskem. Naš nadučitelj Jenko rad tepe otroke na različne načine v šoli. To je prepovedano. Fantje včasih zaslužijo kazni, starši se zaradi opravičenega kaznovanja otrok v šoli ne bodemo zgražali. Vemo, da vzgoja v hiši ni zadostna in z učitelji imajo starši dobro izhajati, ker drugače nauk ni uspešen. Ali naš Jenko je le prehud. Vrgel je letos nekega 11letnega dečka na tla, dečkovo glavo potisnil med svoje noge in ga tepel s hudolesovo palico na tleh ležečega. Deček je po ukazu g. učitelja moral drva nositi z družimi vred k šolski peči in tako ravnal, da so se drva vžgala. Deček je imel vsled tečenja praske po zadnjem delu telesa. Oče se je pritožil pri učitelju zaradi tega pismeno. Učitelj je bil nad očetom hud, oče je tožil pri sodni učitelja zaradi tepenja sina, učitelj pa je bil oproščen, ker oče ni dal precej, dokler se je kaj poznalo sinu na telesu, pregledati. Lani je ta učitelj tega dečka, ki je bil star 10 let, na ta način tepel: ukazal je drugemu dečku, da naj drži temu dečku, ki je imel biti kaznovan, nogo gori, kakor konju pri podkovanju. Deček je moral na tleh klečati, imel je desno nogo bolno, ker je na železne grablje doma stopil in so se mu zobje zasadili v nogo. Na tleh klečeči deček je prosil mlo jokaje s povzdignjenima rokama učitelja, da naj ga nikar ne tepe po bolni nogi, ker ga silno boli. Učitelj

ga je, a sezuti se je moral in je bil tepen z hudolesovo palico po podplatih gole zdrave noge tako, da je potem po obeh šepal. Isti, ki mu je moral noge držati, ni hotel takoj na učiteljev ukaz tega storiti, a je udaril učitelj njega najprvo po roki s hudolesovo palico, da se mu je poznalo in potem je moral nogo dečku držati. Kaznovan je bil deček, ker ni prav naloge napravil. Ker je oče čutil, da je bil sin po nedolžnem tepen, je v pismu imenoval učitelju tako strahovanje barbarsko. Očeta tega tepenega dečka je tožil učitelj zaradi poslanega pisma pri glavarstvu. Glavarstvo je obsodilo očeta na 50 K globe zaradi žaljenj, ki so bila bače v pismu. Čutil se je nedolžnega in se pritožil na deželno vlado, katera mu je znižala kazen na 10 K. Oče tepenega fanta je tožil učitelja pri c. kr. okrajnem šolskem svetu in navedel navedena strahovanja. C. kr. okrajni šolski svet je dal nalog učitelju, da je moral tožiti očeta pri sodišču v Trebnjem zaradi navedb v ulogi na šolski svet, kajti Jenko je uradno vse nasprotno poročal c. kr. šolskemu svetu. C. kr. okrajni šolski svet je ukrenil, da se ima fant iz šole izključiti. Proti temu odloku se je podala pritožba na deželni šolski svet, katera pa še ni rešena. Prvo sodišče je obsodilo očeta na 50 K, oziroma neizterljivo 10 dni zaporu, sodne stroške in stroške dveh odvratnikov, katerih stroški znašajo približno 100 kron. Oče se je čutil nedolžnega in se je pritožil in prizivno sodišče je spremenilo to raziidbo in očeta oprostil krivde in kazni. To je tudi zaradi tega zanimivo, ker se je isto očitanje učitelju po očetu tepenega otroka pri glavarstvu kaznovalo, pri sodišču pa zaradi doprinešenega dokaza resnice oprostilo. C. kr. šolski svet pride zdaj tudi v zadrego zaradi izključitve dečka iz šole. Preveč je verjel učitelju, kakor tudi glavarstvo. Tako je pač čudno včasih presojevanje tepenja otrok. Tudi učitelju škoduje katera kazen zaradi tepenja otrok! Ali otroke je vendar tudi varovati, ker se le najde kak učitelj, ki je prehude jeze in ki ne sodi s srcem, marveč z neko divjo nervoznostjo. Učitelji bi morali biti odkritosrčni, prizanesljivi, potrpežljivi ljudje. Nadučitelj Jenko je zdaj dobil nauk, da učitelj tudi na otroku, po njegovem mnenju, nepokornem ne sme razbijati klad. S hudim se tudi živali ne kroti več, ker je zdaj vse drugačna vzgoja. Naš Jenko ne pozna principov moderne vzgoje. Vrh tega bo Jenko plačal ogromne stroške, da bo pomnil mnogo let, oče pa mora sina kam stran dati v drugo šolo, pod Jenkom ne bo nič nauka. A tudi šolske oblasti so dobile nauk, da ne gre slepo verjeti vsem učiteljem; proti katerim se vzdiguje glas ljudstva, da prehudo tepejo otroke v šoli. Kmet dosti pretrpi, ali če ta godrnja, se mora uslišati in poizvedovati — ter potem pametno vmes poseči, ne pa tako, kakor je tu bilo. Ker Jenko je bil že davnej prezrel in mu je bilo treba že zdavnej tako plačilo prejeti. Kmečki pregovor pravi: vranam še niso nikoli krokarji oči izključevali, pač pa mala žolna, če pa v enomer v bolno drevo kljuje, pač le skljuje in doseže svoj namen in napravi luknjo in odkrije srčno rano.

Vabilo

na

SHOD

ki bode

v nedeljo, dne 11. julija ob polu 10. dopoldne v velikih dvorani Mestnega doma.

Dnevni red:

Slovenske šolske razmere s posebnim ozirom na ljubljansko realko.

Govorita Adolf Ribnikar in dr. Greg. Žerjav.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 10. julija.

+ Zopet zaplenjeni! Snočno številklo našega lista so nam zopet zaplenili, in sicer zaradi dveh notic, tičočih se kočevskega tolovajstva.

+ Na jutrišnji shod v »Mestnem domu« pozivamo vnovič vse zavedne Slovence. Na shodu bodo govorniki razpravljali pred vsem o šolskem vprašanju, ki je sedaj pri nas najbolj pereč, ter predlagali resolucije, v katerih bodo formulirane naše zahteve glede slovenskih srednjih šol, zlasti pa glede ljubljanske realke. Za to je treba, da bo ta shod obiskan čim najštevilneje. Slovenci in Slovenke, pozivamo vas, pridite na jutrišnji shod v čim največjem številu!

+ Kaj je mlad. resnica? Odkar sta dr. Šusteršič in dr. Krek začela

na veliko nevoljo Mladočehov, Staročehov, čeških klerikalcev, čeških realistov in vseh Hrvatov obstrukcije, sta nam v svojih listih dan na dan naznanjala, da zahtevata od vlade ustanovitev slovenske pravne fakultete in da vodita svoj boj na korist tej fakulteti. Ko so bili voditelji obstrukcije pri ministrskemu predsedniku Bienenrhu, se je uradoma razglasilo, da je dr. Šusteršič med drugim zahteval, da se ustanovi slovenska pravna fakulteta v Ljubljani in dalje, da se laško vseučiliško vprašanje ne sme rešiti brez Slovencev. Tega smo se prav razveselili. A to veselje je trajalo le malo časa. Uradno poročilo o seji klubovih načelnikov, ki se je vršila včeraj, pravi namreč, da je dr. Šusteršič objavil kot neresnične vse vesti, da je v konferenci z ministrskim predsednikom stavil take politične ali narodno - politične zahteve, nego kot pogoj za nehanje obstrukcije zahteval samo izjavo vlade, da se bo glede bosanske agrarne banke zavzela za to, da obvelja sklepi zbornice. — To je bistveno nekaj popolnoma drugega. Kje je resnica? Ali je lagalo uradno poročilo o konferenci pri ministrskem predsedniku, ali je lagal dr. Šusteršič na konferenci klubovih načelnikov? Si nočni »Slovenec« ima prav jezovit- skom dvomom poročilo. V tem poročilu je citati: »Zaupniki slovenskih opozicijskih strank so imeli sejo, v kateri so se razpravljali, da so točke v včerajšnjem uradni komunikaciji bistveno neresnične. Slovenske obstrukcijske stranke odločno vztrajajo na svojem stališču. To se je pokazalo tudi v današnji seji »Slovenskega kluba«, ki je odobril dr. Šusteršičeva pogajanja z vladnimi strankami in vlado ter je dr. Šusteršiču izrekel zahvalo in zaupanje. Dr. Šusteršič je vladni predložil naslednje pogoje Jugoslovanov: 1. Ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani; 2. preprečitev bosanske agrarne banke; 3. zadeva laškega vseučilišča se brez sporazumljenja s Slovenci ne sme rešiti.« — Kraljestvo tistemu, kdor iz tega »Slovenčevega« poročila spozna, so li klerikalci zahtevali slovensko pravno fakulteto ali je niso zahtevali! A pride še lepše! Glasom uradnega poročila o konferenci klubovih načelnikov je dr. Šusteršič izjavil, da ni zahteval Slovenske pravne fakultete. Včeraj pa je ministrstvo izdalo uraden komunik, kjer je rečeno, da je dr. Šusteršič na konferenci klubovih načelnikov govoril neresnico, da to lahko potrdi vsi ministri, ki so bili navzoči in da iz strankarskotiaktičnih ozirov tako postopa. — Kaj je zdaj resnica? Ali imajo mar prav tisti, ki urde, da je dr. Šusteršič vladni slovenski javnosti metal le pesek v oči z zahtevo glede slovenske pravne fakultete, da je pa to zahtevo takoj opustil, ko se je pokazalo, da mu hočejo nasprotne stranke zgraditi skromen mostiček za njegovo retirado iz obstrukcijske zagate?

— Kaj nas uče klerikalna nameščenja in imenovanja? Klerikalci so gospodarji v deželi. Smatrajo se za tako neomejene vladarje, da si domišljujejo, da jim te vlade ne more iztrgati iz rok nobena sila. Slovensko ljudstvo imajo tako vkovano v klerikalne verige in za tako zaslepljeno v klerikalne bogove, da sodijo, da je ni moči, ki bi mogla nezavednežem, ki so vsa njih opora, odpreti oči pri svojem volitvah v deželni zbor. Klerikalci so si torej v svesti moči, ki jo imajo, zato jo izrabljajo. Izrabljajo jo tako kruto, brezobzirno in grdo, da bo prišel čas, ko se jim bo uprla vsa dežela, da bodo najzvestejši njih pristaši njih najhujši nasprotniki. — Pred vsem izrabljajo klerikalci svojo moč pri nameščevanju in imenovanju uradništva. Dočim pred klerikalno uradno službo ni bilo v tem oziru nobenega razločka in se je gledalo le, da so prišli v službo Slovenci, naj so bili takega ali drugačnega mišljenja, obrnilo se je zdaj vse na strankarsko plač. V službo se jemlje samo ljudje, ki so pripoznani kot strastni klerikalni agitatorji. To zadostuje, vse drugo je postranska stvar. Ne gleda se na študije niti najmanj, zato pa prihajajo zdaj v deželno službo ljudje, ki bi nikdar ne mogli postati to, kar so, če bi ne bilo klerikalne vlade na Kranjskem. To da misliti. Če ostane klerikalna stranka na krmilu, dobimo tekom let tako uradništvo v deželni službi, da bo polno najzvestejšega klerikalnega fanatizma, dočim bo puhloglavo in zabito, da bo trpela vsa dežela. Klerikalna stranka še ni zadovoljna s tem, kar si je že pridobila s terorizmom, ampak steguje svoje kremplje dalje. Diše ji mesta in trgi v deželi, ki so v naprednih rokah in da bi te dobila v svoje roke, se poslužuje vseh mogočih sredstev. »Pasti morajo« — je njeno geslo in v tem znamenju gre v boj ves kranjski klerikalizem od škofa do zadnjega mežnarja. Reči in priznati se mora, da se je narodno - napredna stranka začela zadnje mesece razveseljivo gibati. Upamo, da to gibanje ne pomenja po par shodih, prirejenih po de-

želi, ampak da ostane in se veča od leta do leta. Ena glavnih skrbi naše stranke in vseh njenih pristašev bodi, da imamo povsod, kjer smo mi gospodarji, resnično narodno in napredno uradništvo. V tem oziru se ni doslej načeloma ničesar storilo. Napredna stranka ni gledala nikdar na mišljenje, samo na to, da so dobili službe Slovenci. Posledica tega so ljudje, ki jih je spravila narodno-napredna stranka oziroma te voditelji h kruhu, ki pa ne le da niso nič delavni za narodno in napredno stvar, ampak se pajdašijo s klerikalci in celo rujejo proti njej, nekateri pa so med njenimi najhujšimi nasprotniki. Govorimo čisto odkrito: imamo med seboj ljudi, ki pa ni drugega, kot samo lenoba in zabavljanje, ki se »zgrajajo« nad vsem, kar ni povsem po njih »nezmotljivi« kurji pameti in se samo ženirajo pokazati, da spajo v srce tako klerikalni, da spadajo kar med klerikalne zaupnike. (V resnici so že klerikalni zaupniki, kar prenašajo h klerikalcem, kar izvajajo pod krinko naprednjaštva med naprednjaki. To je zato, ker se ni strogo gledalo, za kakšne ljudi smo se potezali in jim pripomogli do boljše bodočnosti. Da bi pristaši narodno - napredne stranke imeli potrebo nameščenja narodno in napredno indifferenčne ali celo nenarodne alinazadnjaške osebe, o tem menda ni treba zgubljati besedi. Nič nas tako ne tepe, kakor lastna noblesa. Narodno - napredna stranka ima v svoji sredi toliko inteligentnih narodnih in naprednih ljudi, ki so tudi zmogni za mesta, ki se imajo od časa do časa zasedati, da nam ni treba nameščati drugih. Postavimo se že na stališče: Svoje ljudi podpirajmo, svojim dajmo kruha! Če so klerikalci v svojih nameščenjih in imenovanjih brezobzirni, bodimo še mi! Klerikalci delajo krivico, ko nastavljajo nesposobne ljudi, sposobne pa odrivajo, dočim med nami ni treba krivice, ker imamo sposobnih ljudi toliko, da zasedemo z njimi vsa mesta, kolikor jih je tuptam zasteti. Čemu torej spravljati v službe narodno mlade ali klerikalne osebe? Če postopamo dosledno, da bomo nameščali le odločne narodnjake, delali bomo s tem za korist stranke pa tudi za korist slovenskega naroda. Narod naš nima od nenarodnega in nazadnjaškega uradnika ne le nič, ampak še škodo. Slovenci nimamo namena, tlačaniti vsem tistim višjim oblastnikom, ki so iz tujine med nas zašli, katero tlačanstvo je pri klerikalnih glavni moment, da se izvršuje, zato pa delujemo, da bomo imeli uradništvo, ki bo znalo ne le vsak nemški ali italijanski udarec parirati, ampak da si bo tudi znalo priboriti novih pravice. **Mevž ne maramo med slovenskim uradništvom, ampak odločne može, ki ne bodo pri vsakem vetru spremenili barve, ampak bodo vedeli, da so sinovi naroda, ki potrebuje zavednih narodnjakov in naprednjakov, kakršni morajo biti naši uradniki vsikdar in vselej.** Zato: odločne narodne in napredne osebe v vse službe, tisti, ki so že v službi, pa se drže »reserviranosti«, pa naj pomislijo, da slovenski uradnik ali je naroden in napreden — ali pa ni. — **N a r o d n o - n a p r e d n o u r a d n i k .**

— **Srednješolska dvojna mera.** Ob priliki zadnjih srednješolskih imenovanj so zasedli vsa razpisana mesta za klasično filologijo, samo tovrstna mesta v Celju, Celovcu in Ljubljani čakajo odločenja, pardon — nemškega »Probekandidata«. Drugače si tega ne moremo misliti, ker je bilo za vsa tri mesta dovolj starejših, popolnoma klasičarjenih slovenskih prosilcev. Ali je res pri nas slovensko pokoljenje znamenje »poldržavljanca« ali smatrajo samo Nemce za popolne državljane?! Sanjal sem, da sem hodil po Dunaju in da sem videl na pročelju cesarjevega grada napis »Justitia fundamentum omniū regnorum«. Potemtakem bi uživali vsi narodi v tej državi enake pravice in morali biti vsi davke plačujoči državljani enakopravni! Ko sem se zjutraj zbudil, sem premišljeval, je-li to resnica ali ne; toda poročila v »Slovenskem Narodu«, ki poroča, kako se »dobro godi« slovenskemu srednješkemu naraščanju pri slovenski večini v deželnem šolskem svetu, so mi žal kmalu dokazala, da so bile to zgolj — zlate sanje.

— **Pojasnili.** Odkrito razodenem in na uho povem onim gospodom kmetom, katerim ni bila všeč in povoli moja malenkostna prisotnost na zadnjem obnem zboru c. kr. kmetijske družbe, dne 5. julija t. l. v ljubljanskem Mestnem domu: Bila mi je sveta dolžnost, udeležiti se tega zborovanja, ker sem star ud »Kmetijske družbe«, ter tretje leto načelnik kmetijske podružnice za Tuhinjsko dolino. Saj bi bil rad poslal koga drugega, pa ne morem dobiti uda, ki bi šel mesto mene na zborovanje. Da sem simpatiziral z napredno stranko, je stvar taka-le: Pred nekaj leti so nameravali gospodje duhovniki in njih poklicani, izbačniti na obnem zboru sedanjega ravnatelja Kmetij-

ske družbe gosp. Pirca, kar se ni posrečilo. Sprevideli so, da ne gre tako, zato so ustanovili slično družbo z imenom »Gospodarska zveza«, ki je najbrž imela namen, konkurirati c. kr. kmetijski družbi, torej ne posebnemu lep namenu. Kako in kaj se je doživelo v nji, o tem molčim. Gg. duhovni in njih poklicani so se pozneje malo brigali za c. kr. kmetijsko družbo. Lansko ali predlansko leto napravila je »Gospodarska zveza« svoj občni zbor ravno isto uro in dan, kakor c. kr. kmetijska družba. No, zakaj? Jaz vem, pa za sedaj molčim. Letos so gg. duhovni in njih poklicani kar naenkrat hoteli kmeti pri c. kr. kmetijski družbi iz nesreče rešiti. Ne vem — ali je res nevarnost pri c. kr. kmetijski družbi? Mogoče jim pa »Gospodarska zveza« več ne ugaja? — Nemara, da bo prvo, kakor se je sam naš gospod predsednik izrazil, da so pri c. kr. kmetijski družbi »slabi«, zato pa je »Gospodarska zveza« močna — seveda v uradništvu. Jaz sem bori načelnik kmetijske podružnice, moram pa resnično obžalovati to visoko klasifikacijo. Torej toliko v pojasnilo »Slovenčevemu« dopisniku v listu od 5. t. m., ako je zadovoljen — če ne — imam še gradiva, samo naprositi me mora. — **Smartno v Tuhinju, dne 7. julija 1909.** Viktor Engelmann, načelnik kmetijske podružnice za tuhinjsko dolino.

— **Zahtevajte samoslovenske dopise vsepovsod!** Slavna c. kr. finančna prokuratura in razne druge oblasti pošiljajo Slovincem samonemške dopise. Neka tukajšnja firma dosledno vrača vse take dopise z zahtevo, da hoče slovenskih. V par dneh dobi vselej samoslovenske. Tudi razne graške in dunajske firme dopisujejo v slovenščini, če se jim stopi na prste. Slovenci! V samopomoči je rešitev samoslovenskega dopisovanja! **Zavračajte dosledno vsak nemški dopis in dobili boste slovenskega!** Čim neizprosnejši bomo, tem več bomo dosegli! **Nobenega popuščanja!**

— **Kamniški sodni okraj** se glede narodne zavednosti pač ne more staviti za vzgled drugim sodnim okrajem po Slovenskem. Kamor pogledaš: zaspanost in otrpelost. Kamor se ozreš, dobiš dvojezične orientacijske table, kjer so lepa slovenska imena tako spakodrana, da človeku kri zavre. Apeliramo na vse občine kamniškega okraja, kjer so take table, naj jih zakonitim potom odstranijo.

— **Zavijalci resnice par excellence** so idrijski klerikalni dopisniki. Izgubili so že davno vsak čut za poštenost, ne sramujejo se ni malo svojega grdega zavijanja. Tako nam je usijeno nehalno delo zavračati klerikalna rokovnjaštva na časnikarskem polju. To smo zlasti dolžni na idrijske novice v »Slovenec« minole sobote. Predvsem pravijo, da denunciramo, ker žigosamo pred javnostjo Oswaldove neskončne lumparije, ki se zrealijo v neštevilnih lažeh in brezprimernem obrekovanju in sramotanju svojih političnih nasprotnikov in zavijanju resničnih dejstev. Piše dalje klerikalni zavijač, da se je zadnjič v »Narodu« zagnal nekdo v deželne uradnike. Kdaj in kako, povej klerikalni lažnjivec! Deželni uradniki so pri stvari nedolžni, oni store to, kar se jim naroči. Pove nam, da drugič ne napišemo take neumnosti, da je Nikava erarična. Res hvala ležni smo klerikalnemu dopisniku, da nam je to povedal, do nedelje tega še nismo vedeli. Sedaj pa pogledajmo stvar glede regulacije Nikave, kakor je v resnici! Lansko leto je poslal deželni odbor dva deželna inženirja, da v svrhu naprave regulacijskih načrtov za Nikavo izvršita potrebna merjenja, ki sta jih tudi v nekaj dneh izvršila. Preteklo pa je že leto, a načrtov ni! Ali nimamo tedaj pravice, da stvar urgiramo, saj se akcija za njuno potrebno uravnavo Nikave brez dobro napravljanih načrtov niti pričeti ne more. Torej predvsem načrti! Občina pa bo že vedla potem za pota, kako si izposlovati dovoljenje oblasti za tlakovanje in sicer za uravnavo »Nikave«. Klerikalci v vso vmeno pogrevajo na gerentovemu zelniku zrastle modrosti glede gospodarskega stanja idrijske občine. Gerent je namreč iznašel nekaj povsem novega, če se hoče — po katoliškem receptu — seveda — vzeti napredni občini dobro ime. V svojem konfuznem in diletantovskem poročilu na deželni odbor računa občinski dolg z vsemi obrestmi, ki se bodo v teku večletnega amortizovanja plačale. Tako po gerentovem ne znaša faktični dolg idrijske občine 410.287 K 55 v, ampak — čujte in strmite klerikalne ovčice — 747.340 K 42 v. Samo na nepotrebnih obrestih se bo plačalo 347.000 K. Gerent v svoji brihtnosti pa ni razodel, kje se najame posojilo, da ne bo treba plačevati nepotrebnih obrestí. To svojo skrivnost je modri Zazula prihranil deželnemu odboru, ko bo na jermal 10milijonsko posojilo. Saj bi bile sicer številke pregrozne, če bi

se tudi za kranjsko deželo izračunale obresti za dobo amortizovanja desetmilijonskega posojila. In Idričani, ali si kdo drzne trditi, da bo idrijski rudnik samo 10 let še na tej višini kakor letos?! Ne, nobeden, ker je bivši gerent Zazula natanko izračunal, da idrijskega rudnika in z njim mesta po desetih letih več ne bo. Na Marofu zajezijo Idrije in na mestu nekdanjega, od klerikalcev preganjanega naprednega mesta, bo stalo jezero. Naj se nam oprostí šalo; saj se vendar ne more zahtevati od nas, da bi na Zazulove neslanosti resno odgovarjali. Te neslanosti bodo mogoče deželnemu odboru imponirale, drugi uradi, ki jih je gerent nadlegoval s svojim poročilom, pa so izrazili svoje ogorčenje, da si upa gerent iz njih norčevati se. Kar naenkrat je sedaj pri klerikalcih klavnic zastarela, ko so vendar še pred kratkim pisali, da popolnoma odgovarja svojem namenu. Nekdaj bogata mestna ubožnica je sedaj zadolžena. Klerikalni lažnjivec, navedi le en vinar dolga, ki ga ima mestna ubožnica! Poglej vendar računski zaključek za leto 1908 in videl boš, da ima ubožni zaklad čistega premoženja 58.476 K 10 v. Najgrši hum-buz pa uganjajo klerikalci s tem, da pisarijo, da si zmišljujemo javno knjižnico s stroški 40.000 K. O, vesel bi bili, da bi mogli nuditi idrijskemu prebivalstvu tolik književni zaklad, a zadovoljili se bomo z mnogo skromnejšim. Človek, ki ni poučen o idrijskih razmerah in ne pozna do dobra velikanske lažnjivosti klerikalnih dopisov, dobi utis, da hoče bankerotna občina izdati 40.000 K samo za javno knjižnico. V resnici pa bi le prezidava poslopja stala še 31.000 K v namen, da bo posebej poslopje donasalo občini dohodke in z njimi občina sama razpolagala, dočim je sedaj imela občina pri poslopju izgubo in je bilo poslopje le za eno družstvo. V novo prezidanem poslopju sta le dve sobi projektirani za javno čitalnico in knjižnico. Kako pa bi se ta, za izobrazbo ljudstva nujno potrebna naprava, realizovala, se je le v glavnem razmišljevalo brez definitivnih obveznih sklepov. Na drugi strani pa vpijejo klerikalci: za gospodo se hoče na občinske troške zidati lepo dvorano. Vprašamo ljube klerikalce, zakaj vendar niso prišli na shode, na katerih je bilo tudi nad tisoč ljudstva, s takim in enakim sumničanjem, saj bi bilo vleklo. O pa, saj sami dobro veste, da je vse, kar pišete, grda laž, nizkotno zavijanje in slepljenje javnega mnenja. V tem ste virtuozni. Je pa žalostno spričevalo, s kakimi sredstvi skušate obrzati svoje backe, da vam še zadnji ne utečejo.

— **O bivšem idrijskem gerentu Zazuli** so se čule pri javni občinski seji najlepše stvari. Skoraj uro je bilo dolgo poročilo, ki ga je podal odsek za pregledovanje gerentovega poslovanja. Izračunilo se je, da je gerent Zazula **oskodoval občino za ogromno svoto 11.225 K** in to predvsem na korist klerikalni ljudski posojilnici v Idriji. O tem bomo stvar še temeljitje pojasnili, da bo idrijsko prebivalstvo spoznalo, kako znajo klerikalci gospodariti z občinskim premoženjem. Za danes le še omenjamo, da je vplival na sodno zaprisežnega cenileca, naj drugače ceni, kakor bi bilo pravilno. Zapisno knjigo o gerentskih sejah, ki jo je nabavila občina, je odnesel gerent sabo, pustil pa prepise, ki pa se v večih slučajih ne ujemajo z izvirnikom. Manjka več aktov iz gerentovega poslovanja. — Najlepše pa karakterizuje gerentov značaj sledeče: Od deželnega odbora je dobil naročilo, da pregleda občinske račune za več let nazaj. Na to je pisal doslovno na okrajno glavarstvo: »Ker podpisanežu že tekoči posli mnogo časa vzamejo, zato je istemu nemogoče izvršiti dano nalogo (!) v istem času, ki mu je bil v dekretu ob času imenovanja gerentom določen, tudi če bi se volitve raztegnile za nekaj mesecev. Merodajen za podpisanež gerenta je ukaz deželnega odbora in ker podpisanež, kakor se bo c. kr. okrajno glavarstvo samo pričelo, dane naloge v določenem času ne more izvršiti, zato prosi, da se blagovoli c. kr. deželno vlado na goranji ukaz opozoriti, katera naj dovoli podpisanežu gerentske posle toliko časa voditi, da mu bo mogoče natančno ustreči danemu ukazu, ker bi v nasprotnem slučaju za idrijsko občino postavljeni gerent ne imel sploh nobenega pomena.« Ko pa je Zazula zapustil občinsko pisarno, pa je navedeni odstavek v svojem poročilu lepo prelepil s papirjem, da bi njegovi nasledniki ne izvedeli, zakaj pravzaprav se je razpustil občinski odbor in postavil gerent. Sicer smo gerentu hvalažni za njegovo prikrito odkritosrčnost, kako pa se to strinja s poštenostjo, prepuščamo sodbo javnosti. Strnimo pa nad tem, da je gerentu, ki je slepo sledil Oswaldu in vsled tega napravil ogromno škodo občini in strankarsko zlorabljal svojo gerentsko oblast, izrazila c. kr.

vlada svojo zahvalo in priznavanje. To je pač mogoče samo v ljubi Avstriji!

— **»A scolarì italiani scuole italiane!«** (Italijanski otrokom italijanske šole.) Pišejo nam iz Trsta: Pod gornjim naslovom je obelodanil tržaški »Piccolo« od minulega petka članek, kjer pozivlja v imenu italijanske stvari — italijanske starše v Trstu, naj pošiljajo svoje otroke edinole v italijanske šole, nikakor pa ne v tuje nemške. »Piccolo« v res krasnih besedah predočuje italijanskim staršem vse zle posledice in muco, ako se prične otroka že v rani mladosti mučiti v tujem jeziku in mu na ta način — ne le odvzeti veselje do učenja, temveč tudi odtujiti svoje-mu materinemu jeziku in rodu. Prav ima omenjeni italijanski list, ko pravi, da oni italijanski starši, ki ljubijo svojo dečo in jej hočejo dobro, oni pošljejo svoje otroke v italijanske šole, kjer se jih bo poučevalo v njih lepem materinem jeziku in kjer bodo svoji med svojimi. Res, lepe besede! Ali kar ravno tu »Piccolo« tako melodijozno in vneto priporoča Italijanom, to dosledno in odločno odreka in zanika nam Slovincem. Slovenci ne smejo dobiti v Trstu slovenskih šol, za slovenske otroke so italijanske šole! To je že desetletja bojni klic in parola imenovanega lista in to zahteva tudi še danes. — In tako se tudi godi! — In vendar smo tudi Slovenci ljudje z rahlo dušo in čutečim srcem, ljudje, ki hrepenimo po izobrazbi in ljubimo svoj materin jezik in narod svoj, kot Italijani svojega. Tudi mi bi radi zaklicali slovenskim staršem: »slovenske otroke v slovenske šole!« Ali teh ni — namreč slovenskih šol! Ze od leta 1884. se bore tržaški Slovenci za borno slovensko ljudsko šolo, a še danes je nimajo. Tisoče slovenskih otročičev je primorano pohajati v tuje nam šole. Ciril-Metodova šola pri Sv. Jakobu je prenapolnjena z otroki samo onega okraja. A Trst je velik. Na nemških šolah jih zavračajo, češ, da ni prostora, a v italijanske šole dati slovensko dečo — — — To boli slovenske starše v dno duše, dobro vedo, da so te šole prava »fabrika« za vzgojo renegatov, kateri v poznejših letih nastopajo proti svojem rodu kot najhujši nasprotniki. Le prečitajte kandidatsko listo italijanske liberalne stranke zadnjih volitev, tam figurira več kot polovica naših renegatov, izšlih iz italijanske šole. In vendar je ogromno slovenskih otrok v teh raznarodovalnicah, ker jih obupani starši drugam dati nimajo. Ako te razmere niso evropski skandal, potem pa res ne vemo, kaj bi še bil. Za par privandranih Nemcev je v Trstu na račun države vseh vrst šol, za domačine — Slovence pa — nobene. Italijani nam iz strahu odrekajo šolo, vlada pa jih nam neče dati. In vspricho tem skandaloznim razmeram naj bi bil človek še — patrijot!! Omenjenin »Piccolo« članek je za Slovence podžig, da bodo zanaprej še z večjo energijo šli v boj proti brezvestnim zatiralcem, dokler slednjič ne zmaga pravica, ki je zapisana na bojni zastavi tržaških Slovencev. — V neizprosen boj vse do tedaj, dokler ne bomo tudi mi v položaju zaklicati. **Slovenski starši Trsta, pošiljajte vaše otroke edino le v slovenske mestne šole!**

— **30 orožnikov** pride zopet Janes z dežele v Ljubljano, da preprečijo demonstracije, o katerih sanja modra naša deželna vlada, da se lo-do vprizorile po jutrišnjem shodu v »Mestnem domu«. Bog daj noreem pamet!

— **Telovadno društvo »Sokol I.«** v Ljubljani naznanja onim svojim članom, ki se mislijo udeležiti sokolske slavnosti v Radovljici, da se zbirajo ob pol 10. pred društvenim lokalom v Ilirski ulici št. 22. — Odhod k posebnemu vlaku ob 3/4 na 10. Ponovno vabimo člane, naj se udeležijo tega slavlja v velikem številu. Na zdar!

— **»Slavčeva«** 25letnica vznudila je tudi v rodoljubnih krogih zunaj Ljubljane zanimanje za društvo »Slavec«. Predvsem v Smartnem pri Litiji, kjer je ondotni rodoljubni trgovec gospod Ivan Razbošek pristopil društvu kot ustanovni član s svoto 40 kron. Živel zavedni Smartničan, ki se je po slavlju 25letnice prvi ogasil kot ustanovnik zunaj Ljubljane.

— **Sentjakovski semenj** bo naslov veliki veselici, ki jo priredi »Gospodarsko napredno društvo za Sentjakovski okraj« v nedeljo, dne 25. t. m. popoldne pri Plankarju na Dolenjski cesti. Lansko leto je bila veselica tega društva gotovo ena najboljše obiskanih, saj je bilo tudi zabave, kakor le malokje drugje, zato pa upamo, da bo obstojstvu tudi letos izkazalo vso svojo naklonjenost društvu in prihitelo v najobilnejšem številu na naš sentjakovski semenj. Vse podrobnosti objavimo pravočasno.

— **Narodna delavska organizacija** priredi v nedeljo, dne 9. avgu-

(Dalje v prilogi).

sta t. l., svojo prvo veliko veselico na vrtu in v areni »Narodnega doma«. Sestavil se je veselilni odbor, ki že prav pridno deluje in pripravlja vse mogoče, da bo na veselici čim več zabav. Narodna društva opozarjamo na ta dan in jih prosimo, da se ozirajo na našo prireditev.

— **Ljubljansko žensko učiteljsko.** Med drugimi kandidatkinjami je napravila maturo tudi gđe. Mici Kotnikova.

— **Češki pevec na Bledu.** »Narodni listy« priobčjuje iz peresa enega izmed čeških pevcev, ki so posetili Bled, poetično vznesen opis pevskega izleta na Bled. Iz tega opisa navajamo najzanimivejša mesta: Naši peveci so zasedli vse čolne, ki so bili pri roki, in naša flotila je ob veselih petju, očarana od prirodnih krasot, plula proti otoku. Tam smo hiteli v bajeslovno cerkvico in skoro je nesel zvonec z jasnim svojim glasom k modremu nebu vest, da prosi kdorkoli prime za vrvice, za izpolnitev svojih želja... In vsakdo je zaoril in mnogo, mnogo je bilo tihih teh želja. Le ena izmed njih na glas povedana, je nas globoko ganila. Prijel je za konopec resen gospod, pevec iz Tabora Žižkova, zazvonil trikrat in s povzdignjenim glasom pri tem govoril: »Za vzajemnost slovensko!« Nastal je molk in jelo me je nekaj stiskati v grlu... Kaka plemenitost, pozabiti na osebne želje in vzpeti k željam, tako znamenitim! Triglav, Triglav, ali si slišal!...

— **Posebni vlak v Radovljico** dne 11. t. m. ustavljal se bo na vseh postajah, kjer se dobe tudi vožnji listki. Odhod iz Ljubljane južni kolodvor 10:25, Ljubljana dr. kolodvor Šiška 10:30, Vižmarje 10:40, Medvode 10:49, Škofja Loka 11:01, Kranj 11:13, Sv. Jošt 11:18, Podnart-Kropa 11:32, Otočje 11:37, Radovljica 11:54. **Odhod iz Radovljice** ob 11:53 predpolnočjo, **prihod v Ljubljano** ob 1:09 po polnoči. Vlak se ustavlja tudi nazaj na vseh postajah. Vožnji listki za posebni vlak so veljavni le za ta vlak. Zunanji br. Sokoli in izletniki, ki dospo z drugimi vlaki preje v Ljubljano, se sestanejo pri br. Seidlu (hotel južni kolodvor) nasproti južnemu kolodvoru. Tam se dobe tudi vožnji listki in vsa pojasnila pri br. Vojtehu Vidmajerju. Bratje Sokoli in izletniki, ne zamudite te ugodne prilike ter poletite v največjem številu v Radovljico k slavnosti razvija prapora bratskega društva »Sokola«, kajti vožnja za tja in nazaj velja za osebo III. razred K 170, II. razred 3 K; iz Podnarta in Otočja pa za tja in nazaj za osebo III. razred 60 vin, II. razred 1 K.

— **Predavanje o škrlatici**, ki ga je večeraj v »Političnem in ozdravljivalnem društvu za dvorski okraj« imel g. dr. Oražcu, je bilo jako dobro obiskano. Natančnejše poročilo smo morali zaradi pomanjkanja prostora za danes odložiti.

— **Sprejem otrok v deželno bolnico.** Ker je v deželni bolnici ponehal škrlatinka, se naznanja z ozirom na svoječasno tozadevno notico, da se otroci zopet sprejemajo na kirurški in okulistični oddelek.

— **Akademsko ferialno društvo »Sava« v Ljubljani** ima svoj letošnji redni občni zbor dne 31. t. m. ob polu 9. zvečer, na kar se člani že sedaj opozarja. Dnevni red in lokal naznanila se bodo ta še pravočasno.

— **Zadruga za izdelovanje sodavice**, ki jo je ustanovila zadruga gostilničarjev v Ljubljani, je razstavila ob priliki protialkoholnega kongresa celo vrsto brezalkoholnih pijač od navadnega sifona in kokaile, do najfinjšega šampanjca, večino samo izdelke lastnega proizvoda. Vse te pijače se odlikujejo z najboljšim okusom in jih moremo le priporočati in to tembolj, ker vemo, da s tem podpiramo domače podjetje. Kdor naroča take pijače, naj ne išče tujih tvrdk, temveč naj se obrne na imenovano zadrugo, ki mu bo postregla v vsakem oziru.

— **Vsled preobilnih veselje** pretečne nedelje se bode žgal v nedeljo, dne 11. t. m. na Drenikovem vrhu Ciril-Metodov kres s petjem in godbo. Točilo se bode izvrstno Aurovo pivo ter pristni dolenjski eviček. Postreženo bo tudi z mrzlimi in gorčimi jedili. Čisti dobiček plesa na korist družbi Ciril-Metoda.

— **Brezprimerna nadležnost in »fehtarija«.** Te dni so pobirale tercijske kuharice na trgu med kupovalkami in prodajalkami denar za »gospode«. Bile so skrajno nadležne in so s prošnjami nadlegovale vse od prve kuharice do zadnje kmetice. Poleg tega so zahtevale, da naj dajo kuharice brez vednosti gospodinje pripevke od gospodinskega denarja kar po 1 K. Zejo veliko žensk se je pritoževalo nad nadležnostjo teh tercijsk. Radovedni smo ali je dovoljevala taka javna beračija na trgu; čeprav je tudi za »nbože gospode«.

— **Romantični sprehodi po Goloveu.** Piše se nam: Ljubljanci sploh ne vedo, kaj imajo na Goloveu. V sramoto moramo priznati, da je to velikansko sprehajališče beraško obiskano ob nedeljah in praznikih, ko

vendar vsak Ljubljčan in Ljubljčanka gre za par ur iz mesta naužit se svežega zraka. Gotovo nimamo nič proti sprchodam na Rožnik in na Posavje ter na Fužine, a da se Golovec tako zanemarja, ni prav. Nikjer tako krasnih sprehodov kot tukaj, nikjer ni tako lepih razglednih točk od tu (Grad izvet!), nikjer zlepa tako zložna pot kot ravno po Goloveu. A ljudem se zdi preveč od rok! Pa ni res! Golovec nam je tako priročen kot Rožnik, samo privaditi se ga je treba. Danes je stvar taka, da ga poseča več Nemcev od Slovencev in če nečemo, da si kakega lepega dne Nemci in nemškutarji ne izmislijo, da je hrib z obširnimi sprehajališči njihov, treba storiti potrebno. Ali bi ne bilo pametno, če bi se ustanovila na Goloveu gostilna? Šeasoma bi šla prav dobro, kakor gre ona na Rožniku.

— **Protialkoholni kongres.** V nedeljo se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« drugi slovenski protialkoholni kongres. Udeležba je bila prav dobra, navzočih je bilo, vsaj dopoldne, popoldne se je število udeležnikov skrčilo na polovico, gotovo nad 400 ljudi. Reči pa moramo, da je bilo razumnosti zastopano prav slabo. Poleg nekaterih redkih učiteljev dežele, in kar smo z začudenjem opazili, tudi redkih duhovnikov, smo videli prav malo izobražencev. Najslabše pa je bila zastopana Ljubljana, in ne bomo se motili, ako pravimo, da Ljubljčanov ni bilo nad 20 na kongresu. Vse drugo so bili večinoma kmetijski ljudje. Z naše strani smo opazili jako malo udeležnikov. In to je prav umljivo, saj ni med nami mogoče zaupanje od tistih ljudi, ki pridigujejo med nami abstinenco gibanje. Saj nam ni mogoče verjeti, da bi ti ljudje delali le iz prepričanja, da delajo za stvar samo, saj vidimo, da se za njihovim delom skriva vse drug namen, kakor pa ga izpovedajo v javnosti, saj vemo, da so voditelji abstinencnega gibanja pri nas naperili svoj boj ne toliko alkoholu, kakor tistim ljudem, ki prodajajo alkohol ali že v tej ali oni obliki, gostilničarjem in trgovcem, ki so v veliki večini pristaši narodno-napredne stranke. Te hočejo uničiti, to pa ne morda zato, da bi uničili alkohol, temveč zato, ker so naprednega mišljenja. Protialkoholno gibanje jim je le sredstvo, da bi z njim ubijali svojega političnega nasprotnika, naprednjaka in nezaupni so naši ljudje, če ne, to je prepričanje vsakega naprednjaka in zato se tudi naši ljudje, dasiravno simpatično pozdravljajo protialkoholno gibanje, ker vidijo v njem sredstvo za narodnogospodarski in splošni napredek naroda. To je torej naše stališče v tej stvari. — Kongres je otvoril dr. K. r. k. ki se je veselil velike udeležbe in poudarjal, da ta shod ni strankarski, da mu je na tem polju ljub vsak, pa bodi že katerekoli narodnosti in političnega prepričanja. Pa vendar so pristaši protialkoholnega gibanja stranka, stranka tistih žen in otrok, ki jih mož pijanec zanemarlja, tistih, ki čutijo zle posledice pijančevanja. In če je politika boj za nadvlado, imajo tudi pristaši tega gibanja svojo politiko, boj proti najhujšemu sovražniku človeštva, alkoholu. Pozdravlja vse udeležnike, posebno pa predavatelje. Deželni predsednik baron Schwarz je pismeno pozdravil kongres. V imenu deželnega odbora ga je pozdravil dež. glavar pl. Šuklje, v imenu škofijskega ordinarijata prelat Kalan, za zvezo telovadnih odsekov Jeločnik, v imenu društva za bolne na pljučih pa dr. Demeter vit. Bleiweis. Prva točka dnevnega reda je bilo predavanje ing. chem. Josipa Turka o vplivu alkohola na človeško telo. Predavatelj je prav poljudno obdelal to znanstveno stvarino in svoje predavanje tudi pojasnil s par eksperimenti. Človek uživa poleg neobhodno potrebne hrane, s katero nadomeščuje porabo telesne stvari, tudi užitnine, ki niso potrebne, temveč le pospešujejo prebavo, kakor sol, sladkor itd. Užitnine pa imajo tudi slabo stran. Použite neizmerno v preveliki množini morejo uničiti telesni ustroj človeški. Užitnine so tudi pijače, v katerih se nahaja alkohol. Predavatelj pojasni potem, kako se iz sladkorja oziroma skroba napravi alkohol. S poskusom pokaže, kako se iz vina potom segreje razvija alkoholne pare, ki se vnamejo, ako jim približamo ogenj. Na ta način se potem z ohlajitvijo teh par dobiva alkohol. Sedaj dobivajo največ alkohola iz škrobnatih sadežev. Prezgoščen alkohol ni užiten, užiten je le razredčen z vodo. Najstarejša alkoholna pijača je vino. Zanimivi so statistični podatki o porabi vina. Največ ga spijo na Francoskem, kjer ga pride 1359 l na leto na glavo, dočim pa ga pride v Avstriji 176 l, v Nemčiji 59, v Angliji pa 18 l. Piva se največ spije v Belgiji, 2147 l na glavo, v Nemčiji 1152 l, v Avstriji 669 l, na Ogrskem pa le 82 l. Žganja se popije na Danskem 85 l, v Avstriji 69 l (na drugem mestu), v Nemčiji 48, na Ruskem 27 l, na Bolgar-

skem pa samo 05 l na glavo v letu. Čistega alkohola pa pride v letu na glavo na Francoskem 1554 l, v Nemčiji 984 l, Avstriji 924 l, na Ruskem 255 l, na Norveškem 28 l. Pivo ima okrog 4% alkohola, vino, navadno, 7 do 8%, žganje pa 20—30%. Absolutni alkohol je strup, katerega zadostuje 60 do 180 g, da se človek zastrupi. Absoluten strup alkohol ni, temveč le použit in v preveliki meri, prezgoščen. Alkohol v želuču izloča raztopljeno beljakovino in škodljivo deluje na pešni, ki je potreben za prebavo. Z eksperimentom pokaže, kako deluje alkohol na raztopljeno beljakovino. Pri 4 in 9 odstotnem ni opaziti nobene izpremembe, pač pa pri bolj zgoščenem. Ker se enak postopek vrši tudi pri hrani v želuču, alkohol v majhnih množinah ne deluje kvarno, pač pa v večjih. Alkohol ni živilo. Redilen ni, mogel bi biti za to, da bi z njim dovajali toploto telesu, toda to bi bilo le tedaj, ako bi ga zaužili v večji meri. Tedaj pa je strup. Alkohol je užitina, opojna, ki v majhni množini lahko pospešuje prebavo, v večji pa škoduje. Protialkoholno gibanje je upravičeno, a vendar naj bi to gibanje ne šlo tako daleč, da bi uničilo pridelovanje vina, hmelja itd. Dr. K. r. k. je poudarjal, da je popolna abstinenca lažja, kakor pa stalna zmernost. Nato je predaval frančiškan o. dr. Gvidon Rant o pijančevanju in ljudski npravnosti. Skupna oblika vsega človeškega dejanja in nehanja imenujemo njegov značaj. Vsa človeška dejanja se vrše po gotovih nagibih in vsoto vseh zavednih nagibov imenujemo notranjost našega značaja. Značaj se ne pridobi naenkrat, temveč polagoma. Značaj človeka je velikega pomena za njegovo pravno življenje. Alkohol vpliva pogubno tudi na tiste človeške organe, ki nam omogočujejo mišljenje, a ni samo kvaren tistim, ki ga uživajo, ki dobe vsled tega slaba nagnjenja, ne, ta slaba nagnjenja preidejo tudi po podedovanju na potomce, pri katerih se kaže slabomnost in druge bolezni. S popolno abstinenco je treba delati na to, da se vzgoji nov rod, ki ne bo okužen po alkoholu. Če alkohol škoduje odraslim, koliko bolj mora škodovati otroku, ki ima še nerazvit organizem. Uživanje alkohola slabo vpliva na značaj človekov, in to še tembolj, če je dotičnik slaba nagnjenja se podedoval in ima poleg tega še slab zglad. Za pravno življenje je treba samozatajevanja, alkohol pa ravno vzbuja strasti. Kjer pa je strast, je izključena načelnost, tam ni trdne volje. Statistika kaže, da je velik del, večina skoraj, kaznjencev v ječi vsled pregreh, storjenih v pijanosti in to v pijanosti vsled navade manjši del, večji pa vsled pijanosti v posebnih slučajih. Pijanec iz navade je bolj miren, je že otrpel, dočim je oni, ki se opije v posebnih slučajih, pripravljen za vsako pregreho. Izmed kaznjencev, ki so kaznovani zaradi pregreh proti javni npravnosti, jih je storilo to pregreho 77% v pijanosti. Da ohranimo naš narod zdrav, močan, npraven, je treba najodločnejšega boja proti alkoholu. Dr. K. r. k. je nato poudarjal, da sta alkohol in sifilis najhujša sovražnika človeškega življenja. Ubrani se ju le značajan človek, zato je treba vzgajati narod v značaju. Nato je sledilo najzanimivejše stvarno, globoko zamisljeno predavanje okr. sodnika g. Frana Milčinskega o »pijancu pred sodiščem.« O tem predavanju izpregovorimo nekoliko obširnejše prihodnjič, ker smo prepričani, da bo zanimalo naše bralce.

— **Podporno društvo uradnikov.** c. kr. užitnine je imelo v nedeljo, dne 4. julija t. l. svoj drugi redni občni zbor v steklenem salonu restavracije »pri Levu« v Ljubljani. Podpredsednik Matej Pogorelec je pozdravil v lepem številu došle člane, otvoril zborovanje in pozval tajnika, da poroča o društvenem delovanju. Tajnik Viljem Lenasi je poročal, da je odbor imel v minulem društenem letu pet sej, v katerih je med drugimi rešil šest prošelj za podporo. Med društenim letom je odstopil predsednik Anton Simšič od predsedstva radi ne preveč trdnega zdravja. O stanju blaginje je poročal tajnik Viljem Lenasi, ker je bil blaginjak Ivan Freme zaradi mnogih poslov zadržan. Društvo je imelo dohodkov 824 K 4 vin, izdatkov 469 K 58 v. (in sicer upravnih stroškov 6958 K, dočim je izplačalo podpor 400 K), torej čistih dohodkov 354 K 46 vin. Če se k temu prišteje preostanek I. upravnega leta znesek 651 K 44 vin, znaša skupno premoženje društva 1005 K 90 vin, ki je plodonosno naloženo. Nato je sledila volitev odbora s listki. Izvoljeni so bili za predsednika Anton Simšič, za podpredsednika Viljem Hrovat, za tajnika Viljem Lenasi, za blaginjaka Feliks Dornig, za odbornike Anton Strniša, Fran Kralj, Fr. Rupnik, Anton Čop, Josip Mišelj, za namestnike Ivan Porenar, Anton Hafner, Gašper Gela. Pri točki slučajnosti se je vnela kaj živahna, a stvarna

debata, kar kaže, da je v društvu pravo življenje. Ker je bil dnevni red izčrpan, je zaključil podpredsednik zborovanje, zahvalivši se društvnikom na udeležbi.

— **Olepiševalno društvo v Rožni dolini** priredi vrtno veselico v nedeljo, dne 11. julija 1909 v restavraciji »Rožna dolina«. Spored: 1. Godba 2. Papirnata bitka. 3. Šaljiva pošta. 4. Petje. 5. Ples. 6. Spuščanje zrakoplovov. Pekli se bodo tudi prašički na raznju. Zvečer umetni oženj. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina 20 v. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica prihodnjo nedeljo, 18. t. m. Z ozirom na ogromno društvene stroške za novo naselbino se preplačila hvaljevo sprejemajo.

— **Koncert** bo v nedeljo 11. t. m. v vrtnih prostorih gostilne Balija v Rožni dolini. Začetek ob 4. popoldne. **Umrl** je 8. t. m. v tukajšnji deželni bolnici g. Avgust Zarnik, posestnik in trgovec na Vačah pri Litiji. Pokojnik je bil zvest pristaša narodno-napredne stranke, kar je osobito kazal s svojim odločnim nastopom pri občinskih volitvah. Bil je v svojem kraju obče priljubljen in spoštovan mož. Zapušča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroki. Bodi vrlému možu blag spomin!

— **Umrl** je v Dolu pri Ljubljani g. Ivan Leveč, dobroznani posestnik ter oče gospoda Frana Leveča, c. kr. merosodnika v Ljubljani. Pogreb je jutri popoldne ob 5. uri. Naj počiva v miru.

— **Telovadno društvo »Sokola« v St. Vidu nad Ljubljano** priredi dne 8. avgusta javno telovadbo z veliko ljudsko veselico. Bratska društva, ki so povabljeni in se še niso priglasili, velpomemben ta prvi sokolski la, naj se oglašajo do 20. t. m. Gotovo praznik za St. Vid, kakor tudi za društvo samo, ki obstoja jedva eno leto!

— **Požrtvovalni člani podružnice sv. Cirila in Metoda za Posavje** so sklenili, da na dan veselice dne 4. t. m. po srečlovo dobljene dobitke darujejo podružnici, ki pa je odločila, da te dobitke tekmovalno razporedi v nedeljo, dne 11. t. m. na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Da se ljudstvo na Posavju probuja, je dokaz ta požrtvovalnost, kakor tudi pri tej veselici navzoče občinstvo s Posavja in okolice. Torej, dragi rojaki iz Ljubljane in okolice, ki niste imeli priložnosti, da se udeležite narodne veselice dne 4. t. m., pridite v nedeljo 11. t. m. na Ježico v gostilno k »Ruske-mu carju«, kjer se boste dobro zabavali med posavskimi narodnjaki. Na svidenje!

— **Zupan Košak na Grosupljem in Ribnici.** Pišejo nam: Ribničani smo napovedali, da se pripeljemo na veselico podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila zadnjo nedeljo na Grosupljem. Bilo nas je okoli 70, med temi Sokolov v kroju 22, Ljubljčanov pripeljalo se je čez 300, med temi Sokolov 64. Tudi z Iga prišlo je 9 Sokolov, mnogo izletnikov pa iz Kočevja, Sodražice, Velikih Lašč, Višnje gore, Novega mesta in drugod. Vso to odlično gospodo pozdravil je grosupeljski odbor, vaščani in zala dekleta, ki so Sokole odličile s šopki. Hiše bile so pa okinčane z narodnimi zastavami. Samo dve in to najlepši hiši lastniki župana in gostilničarja Košaka — odlikovali sta se — z zaprtimi okni. Raz strel vihralo pa je nebroj zastav, pardon bilo ni na njih prav nobene! Vprašali smo kdo je lastnik teh hiš, ki nas tako prijazno pozdravljajo. Čudom smo se čudili, da je to baš župan, torej prvi občan, ki če že nas ni hotel osebno pozdraviti, bi saj to moral z obešanjem zastav storiti. To zahteva navadni takt. Napolnili smo izletniki vse gostilne, še celo k precej oddaljenemu gospodu Koprivcu smo šli, ogibali smo se pa prepiraznega gospoda Košaka. In to storili bomo tudi v bodoče, saj nam je na razpolago na kolodvoru grosupeljskem par korakov čez cesto stoječi buffet gospoda Rusa. Gospod Košak ne mara nas, mi pa njega ne. Z Bogom, gospod Košak.

— **Iz Šmartna pri Litiji.** Tukajšnje pevsko društvo »Zvon« napravi svoj letni izlet v Veliko Loko dne 11. julija 1909. Kdor nima drugod prilike, da bi se izbornu zabaval, naj se poslužijo prilike, kima jo nudi ta priredba in naj prihi v Veliko Loko. Saj to je obče znano, da »Zvon« spravi mnogo ljudi pod svoje okrilje in vsak mora biti, če bi tudi ne hotel z njim zadovoljen. Trebanje in sedni narodnjaki prihitite vsi v največjem številu in posetite izlet našega društva; ne bo vam žal. Saj je poznate že izza koncerta v Trebnjem. Torej v nedeljo v Veliko Loko. Za dobro pijačo in jed bo pa skrbel gostilničar Šlajpah.

— **Petihvaljetletica »Prostovoljnega gasilnega društva« v Trebnjem** se bo praznovala dne 1. avgusta. Ob pol 1. bo banket na vrtu gostilne pri »Lipici« (Kuvert za osebo stane 2 K). Ob 3. pa ljudska veselica na travniku g. Pavlina. Vabljen je vsakdo; posameznikom se vabila ne pošljejo. Pri sprejemih, pri banketu in pri veselici igra godba mešanske garde

iz Novega mesta. Kdor se misli udeležiti banketa, naj se javi do 24. t. m.

— **K. večerajšnji notici** o veliki nebesni prikazni, ki se je opazovala po Dolenjskem zlasti v Senožečah, se prosijo oni, ki so ta pojav opazovali, da sporoče natančne podatke uredništvu. Podatki se bodo znanstveno porabili. Pojav se je zvršil 5. t. m. okrog polu 7. zvečer in se je tudi iz Ljubljane opazoval. Bil je izredno velik meteor, takozvana ognjena kroga, ki se je razpočil z velikim šumenjem, ko je priletel v zemeljsko ozračje, ter dozdevno nekje na Dolenjskem padel na zemljo. Prosi se še radi tega naslednjih podatkov: 1. čas pojava, 2. obliko pojava, 3. barve repa, 4. velikost v primeri z navidezno velikostjo sonca, 5. svetovno stran, kje se meteor pojavil in končal, 6. višino nad obzorjem (koliko solnčnih obel visoko), 7. koliko sekund pozneje se je čul pok, ko se je meteor pojavil, 8. kakšno je bilo šumenje in 9. splošen vtis!

— **Nemškutar rogovi v Krškem.** Piše se nam: Kakor smo že poročali, je sprejelo pred nekaj tedni okrajno sodišče v Krškem vsled pismenega priporočila nekega dunajskega dvornega svetnika in nekega graškega sodnega svetnika, slovensčine populnoma nevesčega pisarniškega pomočnika, akoravno je bilo nebroj zmožnih slovenskih prosilcev. Sedaj je pa pričel kazati ta »Protektions-kindl«, ki bi na stara leta rad jedel slovenski kruh, svojo nemško kulturo in jo raztresati po gostilnah kar po dva ali tri dni skupaj, ne da bi šel v pisarno — za take nemške apostole menda ni uradnih ur — in tam nazivljati mirne slovenske goste brez razlike z »windseher Hund, halts Maul« in z enakimi ekstrakti slavne nemške kulture, dokler ne zaspi na kaki klopi pijan do nezavednosti. Prašamo, ali je vse to gospodu svetniku Juvanciču znano in koliko časa bo še mirno gledal tega človeka, čigar pustolovski nastop meji že na kazenske §§. Mi bočemo imeti v našem mestu mirne ljudi, ne pa pijane heilovske izzivače. Zato, gospod svetnik, proč z njim! Graškim in dunajskim gospodom pa pravimo, obdržite take eksemplarje vaše nemške kulture zase — nas je Bog obvari.

— **Iz Metlike.** Naši klerikalci so se v zadnjem času zopet pokazali v pravi luči. Svarstvo, ki avstvo in slovo vse lepe lastnosti, ki čujejo naše pohvalno »božje služabnike« in njihovo gardo, so stopile na dan in njihovo delovanje nam je dalo lep dokaz v roke, kakšni so ti »božji namestniki« v svojem sreju, in to taki, ki hočejo biti duševni voditelji našega dobrega belokranjskega naroda, ljudje, ki se ne sramujejo govoriti na svetem prostoru o ljubezni do bliznjega in o stvarih, ki jih ljudstvo hrani, kakor svetinjo na dnu svojega srea. In pri tem podlem delovanju podpira te ljudi tudi naša c. kr. vlada. Dne 4. julija t. l. so priredila dolenjska sokolska društva zlet v Metliko. Ker se sokolska društva bojujejo tudi zoper vsako hinavstvo in neodkritosrčnost, zoper vsako zahrbtno postopanje, bil jim je ta zlet trn v peti in začeli so rovat proti prireditvi sokolstva ter so se tu posluževali najbolj nesramnih sredstev in c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju jih je podpiralo pri tem in c. kr. komisar Ličinger se ni sramoval dati svoj podpis na sramotno prepoved, da naraščaj ne sme nastopiti. Da so se tu poslužili paragrafov, ki se sokolskega naraščaja sploh nič ne tičejo, da so tu obrnili paragrafe po svoje, to je samoočebi umevno. Ampak zelo dvomim, da sta dosegla gospoda Stanko in Davorinček s tem svoj namen; prej ravno nasprotno; dosegla sta to, da ju zaničujejo sedaj ljudje, ki so ju dosedaj še nekoliko spoštovali, da ju sovražni in preklinja velik del prebivalstva v Metliki in okolici. K temu uspehu čestitamo. »Sokol« popolnoma mirno motri nizkotno delovanje, pomilovalno zre na to početje, a tembolj ponosno gleda v bodočnost, ker ve, da je ta njegova. Krasna manifestacija »Sokolstva« v Metliki dne 4. julija ostane slehernemu udeležencu živo v spominu; ni se nam treba bati bodočnosti. In na to smo ponosni. Brez vzroka je bil vaš strah v nedeljo, dne 4. julija, ko ste poklicali žandarmerijo v Metliko, da bi vas čuvala vaše kože. Smejemo se danes — vam in c. kr. vladi — ki je bila tako prijazna, da je poslala orožnike v vašo zaščito v Metliko. Nikar ne zamenjajte »Sokolov« s »Čuki«. Raje bi pustili orožnike tam, kjer so bili, in mogoče se ne bi zgodil žalosten slučaj, da je ravno tistega popoldne ubil vaš pristaja postenega moža, čigar dušo imate sedaj vi na vesti. To je vaš uspeh. »Sokole« pa hoče in bode tudi vliče vašemu zahrbtnemu delovanju krepko in ponosno korakal naprej, ne oziraje se ne na vas, ne na vaše početje. Na zdar!

— **Iz Metlike.** Naši gospodje klerikalne kalibra v farovžu in komendi so imeli v nedeljo pred »Sokolom« takšen strah, da so se prekrbali z orožniki, ki naj bi čuvali nji-

hove kosti. Seveda nimajo mirne vesti, kaj dobro znajo, da so storili nekaj zelo neprimernega, ko so nastopili proti telovadbi naraščajo, pa tudi dobro vedo, da jih ljudstvo zaradi tega sovraži. Toda njihov strah je bil popolnoma neutemeljen, ker Sokoli niso Čuki, da bi napadali ljudi na cesti. Gospodje iz farovža so bili vkljub temu strahu tako korajžni, da so zlezli na zvonik ter od tam opazovali z daljnogledom telovadbo. Seveda so v svoje veliko začudenje morali opaziti, da so se vsi Čuki in večina »Marijinih devic« udeležili sokolske slavnosti, in to jih je zbudilo; sedaj grozi »Marijinim devicam« izključitvijo. No, mnogo jih bo veselilo, ako bodo šle lahko iz častljive družbe, ki tako pridno skrbi za naraščaj, da jih bodo nekaj zopet pestovalo. Le tako naprej! G. Stanko bode v par letih na ta način lahko nabral veliko število naraščaja. — Saj Neža ne bode huda radi tega. Kaj?

Delavsko bralno društvo v Idriji praznuje 24. in 25. t. m. 25letnico svojega obstanka. Društvo si sme po vsej pravici lastiti veliko zaslug, da je ono prvo nudilo idrijskemu delavcu izobrazbo, ta prvi predpogoj uspešnemu stanovskemu zastopstvu. Delavsko bralno društvo je bilo tako prvo v Idriji, ki je delavcu dalo priliko se dvigniti duševno, združevati se družabno, po težkem delu se v lastnem krogu razveseljati v poštenj zabavi. Društvo je posvečalo posebno pozornost društveni čitalnici in knjižnici. V društveni sobi so bili vedno razpoloženi malone vsi slovenski časniki, napredni v več izvodih. Člani so se marljivo posluževali društvene knjižnice, ki je bogato založena z najraznovrstnejšimi spisi. Od vsega početka je imelo društvo svoj pevski zbor in v poznejšem času tudi zbor tamburašev. Društvo lahko s ponosom zre na svoje 25letno delovanje in prosih slovenskega delavca. To naj bi slovenska prosvetna javnost upoštevala, ko praznuje delavsko bralno društvo redko slavlje 25letnega obstoja Bratskim društvom, ne se vpsolale prijavnice k udeležbi, nekatera so se že priglasila, marsikatero pa še pogrešamo. Bratska društva, prihitite slavnostna dneva v Idrijo med slovenskega delavca poveličevati njegov praznik. Spored slavnosti je najraznovrstnejši. Slavnostni koncert bo nudil izreden glasbeni užitek. Na sporedu so moški zbori in mešani a capella zbori, moški in mešani zbori s spremljevanjem orkestra, samospeti, orkestralne točke itd. 24. in 25. t. m. k slavju slovenskega delavca v Idriji!

K radovljški sokolski slavnosti so se priglasili nadalje Novo mesto, Sušak pri Reki, Logatec in Prvačina. Na zdar! Ziveli!

Prijateljstvo lova. Dne 17. julija (sobota) 1909 ob 11. dopoldne se bo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Radovljici po javni dražbi dal v zakup za dobo pet let t. j. od 1. avgusta t. l. do 31. julija 1914 lov občine Dovje. Dražbeni pogoji so razporejeni pri c. kr. okrajnem glavarstvu na ogled. Ta lov je največji, najobsežnejši (obsega nad 33.000 eralov) in najimennitnejši na Kranjskem. V njem je dovolj divjih koz (gamsov), srn, divjih petelinov — velikih in škarjencev ter druge divjadi.

Kaj je to? Iz Spod. Stajerja se nam piše dne 8. julija: Kakor je poročal vaš cenj. list, umrl je nedavno v Celju bosanski državni pravdnik, g. Lovro Bovha, stajerski rojak. Prišel nam je v roke parte, ki so ga tem povodom izdali njegovi sodrugi v Travniku, t. j. uradniki tamonjega državnega pravdnštva, okrožnega in okrajnega sodišča. A glej! Ta list je zgolj le nemški! Potem pa naj še kdo poreče, da se ne nemškutari v »Bosni zlati«!

Stavka odvetniških in notar-skih uradnikov v Celju. Odvetniški in notarski uradniki v Celju so sklenili na svojem sestanku dne 3. t. m., da stopijo v soboto 10. t. m. točno ob 6. popoldne v stavko, ako se gg. šefi dopoldneva tega dne ne izjavijo, da uvedejo s 1. avgustom nedeljski počitek.

Izid mature na gornji gimnaziji v Celju, katere se je končala v četrtek dne 8. julija t. l., bil je dokaj povoljen. Vseh 38 kandidatov — 10 Slovencev in 28 Nemcev — napravilo je izpite; eden Slovenec (Brenčič Radovan) ter dva Nemca z odliko. Trije osmošolci — dva Slovenca in en Nemec — niso bili pripuščeni k maturi; prijavilo se jih je k tisti, kakor smo že poročali, 41.

Poročilo se je v Petrovčah pri Celju g. dr. A. Lenart, avskultant v Celju z gđ. Z. Seničevo iz Zaleca.

V Dravo skočila radi neuspeha pri skušnji neka gojenka učiteljskega v Mariboru. Ljudje so jo še pravčasno videli in rešili. Poskušala se je dopoldne v mestnem drevedu ustreliti. Zapazil pa jo je neki profesor, nakar je zbežala in skočila v vodo.

V cirkusu Orpheum Lettiks in Artas se je včeraj med že priznani-

mi točkami vrlo dobro obnesel prilaz treh Lettiksov s konjem in psom raodru. Vrlo je ugajal prikupljiv estop in dobro izvajanje gđ. Amalije in obih telovadcev. Presenečen je umetni vezilomec, ki se je z lahko oproščal orožniških, jetniških in sibirskih vezl, pri katerih ni mogel niti roke z roko doseči. Oprostil se je v par minutah pod nadzorstvom prijzvezan na rokah in nogah, ter ves poviz 10 m dolgo verigo. Številno občinstvo mu je izvajalo burno priznanje. Dobro uspele točke sporeda so se vobče živahno odobraval in nudile občinstvu povoljno užitka in zabave.

Elektro - radiograf »Ideal«. Franc Jožefova cesta št. 1. Hotel »pri Maliču, zraven glavne pošte ima od sobote, dne 10. julija do torka, dne 13. julija 1909 sledeči spored: Maševanje brivca. (Komična projekcija.) Floriana de Lys. (Zgodovinska drama.) Slavnost 25letnice pev društva »Slavca«. II. del. Marijin trg. — Slavnostni sprevod. — Mestni trg. — Zbirališče društev. — Pozdrav župana. — Navdušenje občinstva. — Razvrstitev društev. — Veselica v »Zvezdi«. — Gojenke iz Mladike. — Paviljoni. — Gospi v paviljoni v narodnih nošah. Mali bobnar. (Drama.) Lepa zmešnjava. (Komično.) Ob lepem vremenu se vrši zadnja večerna predstava na prostem in se do da še nekaj slik razen sporeda.

Brezplačni učni tečaj za vezenje priredi svetovno znana tvrdka »Singer & Komp.«, delniška družba šivalnih strojev, od ponedeljka 12. do torka 20. julija t. l., od 2. popoldne do 8. ure zvečer v ljudski šoli nasproti cerkve na Viču. Ob enem bo tudi razstava vzornih del, izgotovljenih na »Original-Singer« šivalnem stroju. Ker je ta pouk velike važnosti za vsakoga in obsega tudi večerni tečaj, tako da se ga lahko tudi delavke tobačne tovarne udeležo, se eenejane gospe in gospodične Viča in okolice posebno na to opozarjajo.

Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec junij je bil srednje tople in precej moker. — Opazovanja na toplogrmu dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14°0', ob dveh popoldne 21°5', ob devetih zvečer 16°1', tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 17°2' za 0°6' pod normalom; največ 27°4' dne 21., najmanj 6°7' dne 15. zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 734,2 mm kot srednji zračni pritisk tega meseca, za 1°8 mm pod normalom; najvišje 742,1 dne 19. zvečer in 20. zjutraj, najnižje 726,4 dne 30. popoldne. — Mokrih dni bilo je 16, padlo je pa 117,6 mm dežja, največ 31,0 dne 26. Med vetrovi je daleko presegal druge jugozahodni, po dne je pihal čestokrat precej močno. Drugače je bilo vreme prav ugodno, brez ujm, brez viharjev, dež je padal navadno le pohlavno; nevihte smo imeli samo tri, pa ne močne; megla je stala trikrat zjutraj. — Tekočega meseca malega srpana pride luna dne 2. in 29. v zemljino obližje.

Najboljše znamenje počitnice so vsekako železnice. Po kolodvorih in vlakih se že tare nebroj potujočega občinstva raznih narodov. Prtljage je polne vozove, razglednice se pošiljajo na razne kraje. Tuji že pohajajo gručeoma okoli ter si ogledujejo znamenitosti in krasoto narave. Tudi slovenskih potnikov je mnogo opaziti. Drugi sem, naši drugam. Slovenski letoviščniki in izletniki naj nikar ne pozabljajo, kdo da so! Kamor pridejo po naših lepih pokrajinah, naj zahtevajo vso potrebo v svojem materinem, tako lepo zvenečem jeziku. A tudi hotelirji in gostilničarji imajo sveto dolžnost vsakega nepoznanega došleca pozdraviti slovensko in le, ako se ta v drugem jeziku odzove, naj ga potem istotako prijazno postreže. Tako bode ustrezno vsem in tudi na tem polju pridemo na ta način z lahkočo do veljave, kakoršno imajo drugi narodi že davno. Kdor pa hoče ravnati nasprotno, ravnal bode sam v svojo sramoto in škodo.

Dognana identiteta. Kakor smo poročali, se je splašal dne 7. t. m. na Dolenjski cesti vol in nabodel neko neznan žensko, katere je še istega dne v deželni bolnici umrla. Sedaj se je dognalo, da je pokojnica identična z mestno ubožico vdovo Heleno Zlatinskovo, recte Slatinškovo, rojeno Reperjevo in sicer dne 13. aprila 1832 na Studencu ter pristojno v Ljubljano. K tem pripominimo, da dotični vol ni ušel s Putrihovega dvorišča, marveč se je ustrašil in iztrgal iz rok kmetu, kateri je stal na cesti pred Češnovarjevo gostilno in se z nekim znancom pogovarjal.

Konja splašala sta se včeraj popoldne hlapcu Franu Vodopivcu, ko je v Mestnem logu nakladal seno. Pridirjala sta na Krakovski nasip, kjer sta podrla branjevko Marijo Dundovo in jo na desni roki poškodovala. Potem sta dirjala v Gosposko ulico, kjer sta razbila snažilec oken Karlu lestev in posodo ter mu napravila 6 K škode, nato pa sta prišla

na Mestni trg, kjer ju je ustavil posestnik Matija Vrtič.

Uporna kuharica. Ko je včeraj dopoldne na Marije Terezije cesti službojuči mitniški paznik ustavil kuharico R. K., katere je nesla iz Siškega mesa, da bi se preprčal, ako ga ima toliko, da bi se moralo obdačiti, se ta zrepenč in sune organa na stran in odide dalje. Ne bo prav.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 12 Slovencev in 15 Macedoncev. Iz Amerike se je pripeljalo 20 Slovencev in 30 Hrvatov; 13 Hrvatov je šlo v Buks, 25 pa v Inomost.

Izgubila je zasebnica g. Hermina Hafnerjeva črno denarnico z 20 kronami denarja.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 5 knjigovodij, 4 kontoristi, 4 poslovodje, 10 pomoč. mešane stroke, 6 pomoč. manufak. stroke, 4 pomočniki specerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 4 blagajničarke, 5 kontoristinj, 15 prodajalk. Službe išče: 5 knjigovodj, 3 kontoristi, 2 poslovodji, 2 potniki, 30 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnica železniške stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 6 pomočnikov specerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 9 kontoristinj, 11 blagajničark, 11 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane popolnoma brezplačno, za druge pa proti majhni odškodnini.

Drobne novice.

*** Angažma Carusa.** Svetovno znani E. Caruso je popolnoma ozdravel in sklenil z newyorško opero »Metropolitan Oper House« 5letno pogodbo. Za vsak večer bo dobil 12.000 kron.

*** Železniška nesreča.** Na progi Lvov-Podzanze je trčil neki osobni vlak v velik tovorni stroj. 2 osobna voza sta skočila s tira, 3 tovorni pa so bili razbiti. Ranjenih je bilo 40 oseb, med temi 11 jako nevarno.

*** Roparski parnik.** Po naročilu mornariške urada v Washingtonu so zaplenili v New Yorku parnik »Ethelworld«, ker je osumljen, da se je udeležil roparskih napadov.

*** Za gospodarje.** Najvišje sodišče na Dunaju je v sporni stvari radi odškodnine za poškodbe neke gospe, katere je padla ob četrti na 7. zjutraj na nerazsvetljenih stopnicah, razsodilo, da morajo razsvetljevali gospodarji stopnice tudi v jutranjih urah, v času ko je še tema, in priznalo gospe zahtevano odškodnino.

*** Boj v igralnici.** V neki zakotni igralnici v Marinu na Špankem je zahteval po velikih izgubah nek igralec, grozeč s samokresom, naj se mu vrne izgubljeni denar. Igralna blagajnika sta v samobranu potegnili tudi samokrese, nakar je prišlo do boja. Pošla policija je našla tri mrtvece in pet težko ranjenih, zaplenila pa je 125.000 frankov.

*** Ameriški dvoboji.** Ustrelil se je v četrtek v Budimpešti 22letni uradnik kmetijske družbe J. Palardy. V ameriškem dvoboju, zaradi neke gospodične je potegnil črno kroglo, in bil s tem obsojen v smrt.

*** Očetomor.** V Aviglianu pri Milanu je umorila 18letna Ter. Nartino svojega očeta, železniškega čuvaja, ker ji ni dovolil se poročiti z njenim ljubimcem. Zadalma mu je več smrtnih ubodljajev z nožem in se nato sama prijavila sodišču.

Razne stvari.

*** Association franco - slave.** Letos se je v Parizu na Sorboni ustanovila francosko - slovenska organizacija pod naslovom »Association franco - slave de l'Université de Paris«. To novo organizacijo bodo gotovo z veseljem pozdravili tudi Slovenci, ki so v zadnjem času začeli gojiti tako pridno slovensko - francoske stike; pred vsem pa bo novo to društvo dobro došlo onim, ki nameravajo v Pariz, kajti eden glavnih njegovih namenov je, dati v Pariz prišedšim Slovanom zanjelive informacije in jih vpeljati v pariško družbo. Naslov društva je: Ass. f.-s. de l'U. de P., Faculté de Droit, 6, rue Cujas, Pariz.

*** Honorirana špijonaža.** »Tagespost« poroča z Dunaja. Vojaški došluzenec Karel Friesl toži vojaški erar za obljubljeni honorar za špijonažo. V decembru preteklega leta ga je bil najel polkovnik gen. štaba Ronke kot špijona za Belgrad. Toda na svoja pisma iz Belgrada ni dobil nobenega odgovora in ker se je bal, da so ta pisma v Belgradu prestregli, je pobegnil v Zemun, zapustivši na Srbskem vse svoje premičnine. V Zemun pa ga je ogrska policija aretirala pod sumom špijonaže ter poslala v domovino. Friesl toži erar za 600 K kot odškodnino za premičnine v Belgradu ostavljene in za 20.000 kron kot honorar. Obravnava bo jeseni.

*** Ruski dijak,** ki potujejo pod vodstvom prof. Pogodina po slovan-

skih deželah, so bili v Pragi prav sijajno sprejeti. »Svaz českoslov. studentstva« je njim na čast priredil »večer slovanskih pesmi«, občinski svet praški pa jih je povabil na sijajen banket. Sploh so bili ruski dijaki v Pragi povsod najljubezniveje in najgostoljubneje sprejeti. Seveda jih je tudi praška policija stražila kakor punčico v očesu, pač zato, da bi se jim nič hudega ne zgodilo.

*** »Polovičarsko delo.«** Kakor je vobče znano, je imela Turčija, kot lastnica Bosne-Hercegovine, od Avstrije zagotovljeno ozemlje — takozvano »enklave« — na dveh mestih Dalmacije, kjer je mogla po parobrodih došlo vojaštvo in strelivo nemoteno izkrcavati. Ti dve odprtini se nahajata pri Kleku in pa v Suturini, držeči v kotarski zaliv (Boko kotorsko). Mesto da bi bila avstrijska diplomacija enočasno z aneksijo prej okupiranih dežel inkorporirala ti dve odprtini dalmatinskemu kraljestvu — pa je pustila to vprašanje odprto — in sedaj pa se piše po novinah, da nameravajo Madžari graditi preko Sarajeva-Mostara-Gabelé novo železnično črto do morja pri Kleku, zatrjajoč, da je to ozemlje kot bosansko-hercegovsko itak lastnina ogrske krone po inavguralni diplomii! Ali je zopet Avstrija došla za eno idejo prepozno? Mažari ne dopuste, da bi se zgradile malenkostne železnične črte Banjaluka-Jajce in pa Spljet-Arzano-Bugojno, ker se boje za svoj izvoz! Žalostne razmere!

*** Dober svet** je drag, posebno kadar se tiče zboljšanja in ohranitve zdravja. Nudimo ga vsakemu s tem, da pošljemo brezplačno znamenito knjižico »Razprava o moderni elektroterapiji«, v kateri se poljudno pojasnuje velik vpliv elektrike na človeško zdravje. Kdor jo želi naj pošlje naslov na »Elektro - therap. Ordination, Dunaj, I. Schwangasse 1. Mez. 1 s/2.

*** Henrik Ressel,** sin slavnega češkega iznajditelja ladnjene vijaka Jos. Ressla, se je rodil dne 9. julija 1829, torej ravno pred 80 leti v Trstu. Kakor njegov oče, tako se je tudi on proslavil kot iznajditelj, in sicer je sestavljal prvi balon; bil je to sferoid iz medi, napolnjen z vodo paro. Zaradi finančnih neprilic pa ni mogel svojih velikih načrtov izvršiti in se je moral omejiti le na modele. Umrl je 10. septembra 1884 pri Dunaju.

*** »Bohemia« delniška banka** v Pragi. »Osnrednja banka čeških hranilnic« je pravkar dobila dovoljenje za ustanovitev omenjene zadruge, ker je namen predvsem regulirati denarni promet slovanskih izseljencev, osobito v severoameriških Zedinjenih državah. Pripravljalna dela so že v najlepšem tiru in bodo prav kmalu končana.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebinski juljskega zvezka: 1. Vladimir Levstik: Pesem treh duš. — 2. C. Golar: Zajokaj, oj, zavričaj! — 3. Vojleslav Molč: Bajaco. — 4. Ivan Cankar: Pravica za pravico. (Konec prihodnjic). — 5. Mara Tavčar: Pesem. 6. Vladimir Levstik: Poizkus o lepem slovstvu v Slovincih. (Konec prih.). — 7. Vladimir Levstik: Blagorodje doktor Ambrož Čander. (Dalje prihodnjic). — 8. L. Pintar: Satura. — 9. Podlimbarski: Povest Ivana Polaja. (Dalje prihodnjic). — 10. Dr. Jos. Tominec: O napakah in pravilih slovenskega pisanja. (Dalje). — 11. Književne novosti. Ksaver Meško: Franjo Krašovec: Utrinki. — Janeza Trdine zbrani spisi. — Dr. Jos. Tominec: Italija, nje slava in beda. — Ivan Šašel: Biserne iz belokranjskega narodnega zaklada. — Jan Legova mladinska knjižnica. — Dr. K. Glaser: »Osnovne misli o bodoči zgodovini slovenskega slovstva«. — Talija. — Emil Zola: dve noveli: »Jacques Damur« in »Nais Micoulin«. — Anton Dokler: Slovarček k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje. — 12. Glasba. Fran Ferjančič: Mešani in ženski zbori. — Marko Bajuk: Bom šel na planince. — 13. Upodabljajoča umetnost. Z.: Slovenska umetniška razstava v Ljubljani. — 14. Splošni pregled. Stoletnica Lj. Gaja. — »Matica Slovenska«. — Prireditve v proslavo petindvajsetletnice pevskega društva »Slavca«. — »Slovenski Branik«. Vestnik naših pokrajin ima v svoji 7. številki vsebino: »200 x 1000 ali: odgovorimo Roseggerju«. »Slovenski praznik«. »§ 19. drž. temeljne zakon in Slovenci«. »Izprehod po dravski dolini od Sp. Dravograda do Maribora«. »Družba sv. Cirila in Metoda«. »Z narodnega bojišča«. »Kaj delajo naši narodni nasprotniki?« in »Razne vesti«.

— »Domače ognjišče«. List za starše in vzgojevalce slov. mladine ima v svoji 6. številki vsebino: Fr. Milčinski: »Naša zanemarjena mladina in Kranjska, oblastna ji mačeha«. M. Kabaj: »Pokorščina je vir sreče«. dr. D. Bleiweis-Trsteni-

ški: »Nalezljive otroške bolezni«. Slike iz vzgoje. »Pri stricu zdravniku na deželi« in »Drobnice«.

— **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva.** I. del. Od Pohlina do Presernar. Spisal Ivan Grafenauer. Založila »Katoška Bukvarna« v Ljubljani. Cena broš. knjigi 2 K. Ob sebi je umljivo, da bomo o tej knjigi še obširneje spregovorili.

— **Izvestja muzejskega društva za Kranjsko.** Sešitek 3. in 4. obsega naslednjo vsebino: V. Steska: Ahacij Stržinar, slovenski pisatelj; dr. I. Prijatelj: Emil Korytko; dr. Fr. Ilešič: Korespondence iz dobe našega preporeda; dr. Jos. Gruden: Praznovanje in mistične sekte v protestantski dobi; Jos. Dostal: Znamenita umetnina iz baročne dobe; A. Lavrič: Čevljarska in usnjarska zadruga v Ložu; L. Pintar: Imenoslovne črtice.

Telefonska in brzojavna poročila.

Razbita pogajanja.

Dunaj, 10. julija. Pogajanja, ki so jih vodili krščanski socialci z obstrukcionisti, so se danes popoldne razbila. Dopoldne ob 10. so imeli dr. Glabinski, dr. Lueger, dr. Sylvester, dr. Šusteršič, Udrzal in Stanek konferenco, na kateri je dr. Šusteršič stavljal predlog, da se omakujejo vsi nujni predlogi, ako zbornica vzame takoj v razpravo nujni predlog, v katerem se izreka: 1. Da je zbornica trdno odločena uveljaviti svojo že opetovano izraženo voljo glede bosanske agrarne banke; 2. zbornica poziva vlado, naj z vso energijo nastopi proti kupčiji z bosanskimi kmeti; 3. zbornica poziva vlado, naj vlada izposluje, da se bo odkup bosanskih kmetov izvedel uradnim potom z izključitvijo vsakega privatnega podjetja in 4. vlada naj skrbi za to, da se proglase kot ničevni vsi privilegiji, ki so se doslej v tem oziru dali komurkoli. Zastopniki vladnih strank so predlagali nekatere spremembe na tej resoluciji, ki jih pa je dr. Šusteršič odklonil. Na to sta dr. Lueger in dr. Sylvester šla k ministrskemu predsedniku baronu Bienenrth, da ga obvestita o propozicijah obstrukcionistiških strank. Baron Bienenrth je izjavil, da gori navedene resolucije ne more akceptirati ter je označil več točk, ki bi se morale spremeniti. Od ministrskega predsednika sta Lueger in Sylvester odšla k dr. Šusteršiču ter ga skušala pregovoriti, da bi dovolil v premembo dveh točk. Dr. Šusteršič je to odklonil. S tem je bila zapечатena usoda tekočega zasedanja. Takoj na to so imeli sejo parlamentarna komisija poljskega kluba, izvršni odbor nemških avobodomiselnih strank in krščanski socialci. Na vseh teh sejah se je sklenilo, da so se pogajanja z obstrukcionisti razbila in da je s tem onemogočeno nadaljnje zasedanje državnega zbora. V parlamentu je bilo zbranih nad 100 poslancev, ki so z napetostjo sledili dogodkom. Vest, da so se pogajanja med krščanskimi socialci in obstrukcionisti razbila, je povzročila veliko presenečenje, ker se je splošno mislilo, da bodo ta pogajanja uspešna.

Zasedanje poslanske zbornice — zaključeno.

Dunaj, dne 10. julija. Zasedanje državnega zbora je zaključeno. Danes zvečer bo ministrski svet stiliziral tozadevni vladni razglas, ki izide jutri v uradnem listu »Wiener Zeitung«.

Seja »Zveze južnih Slovanov«.

Dunaj, 10. julija. »Zveza južnih Slovanov« je imela danes pod predsedstvom dr. Ploja sejo, ki je bila proglašena za zaupno. Kakor se čuje, je klub razpravljal o svojem stališču napram politiki klerikalnega »Slovenskega kluba«.

Kedaj se zopet snide državni zbor?

Dunaj, 10. julija. Kakor zatrjujejo v vladnih krogih, bo parlament sklican šele meseca novembra.

Pogreb grofa Badenija

Dunaj, 10. julija. Pogreb včeraj na kapi umrlega bivšega ministrskega predsednika grofa Kazimira Badenija bo v ponedeljek ob 11. dopoldne v Basku. Cesar je poslal konoledne brzojavke vdovi in bratu deželnemu maršalu grofu Stanislavu Badeniju.

Seja klubskih načelnikov.

Dunaj, 10. julija. Danes ob polu 3. so imeli načelniki klubov sejo, ki je bila izredno kratka. Dr. Pattai jo je otvoril. Naglašajoč, da je seja vsled dopoldanskih dogodkov itak postala brezpredmetna, jo je takoj zaključil.

Dr. Masaryk na potu v Belgrad.

Budimpešta, 10. julija. Semkaj je prispel poslanec dr. Masaryk. Imel je konferenco s hrvatskimi delegati, na kar se je odpeljal v Belgrad. Masaryk nabira material za svoj govor o veleizdajniškem procesu v delegacijah.

Mladinsko čtivo.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Z zanimanjem sem čital zadnjič v vašem cenj. listu članek, v katerem se povdarja pogubni vpliv škodljivega čtiva, osobito kolportajskih romanov, na našo mladino. V tem oziru se je pri nas — žal — še veliko premalo reklo in še manj storilo. Preveč se pogubni vpliv slabega čtiva podcenjuje. Kako res poguben pa je ta vpliv, bi vedeli povedati ravno mi učitelji, ki smo dan na dan v stikih z mladino in imamo torej mnogo prilike opazovati jo. Čtivo je sugestivna moč, nekaj čarobnega je v njem in temu čaru, tej neodoljivi sili se ne more ubraniti mlada, neizkušena, kipeča duša. Takorekoč dvorezen nož je čtivo, veliko dobrega stori lahko, pa tudi mnogo zlega. Zato bi morali mi obračati mnogo, mnogo večjo pozornost temu, kaj naša mladina čita. Drugod se to že davno vrši. Poglejmo n. pr. klerikalno stranko, kako skrbni n. gleda na to, da njeni pristaši dobe v roke knjige in liste, ki so pisani v klerikalnem duhu, kako naprej in naprej izdaja knjige, ustanavlja nove mladinske liste (»Mladost«, »Mentor«), snuje čitalnice in knjižnice itd. Mi pa držimo roke križem. Se danes nimamo nobenega lista, ki bi bil protiteži klerikalni »Mladosti« in »Mentorju« — žalostno, pa resnično. Kdaj se bomo vendar povzdignili do tega, da bomo dali naši mladini v roke list, primeren njemu duševnemu obzorju, pisan v naprednem smislu. Pa saj se tega ne podpiramo dosti, kar že obstoji. Naši marljivi založniki bi o tem vedeli povedati marsikatero bridko besedo. Izšla je n. pr. krasna knjižica »V naravi«, deželni šolski svet jo je priporočil, založnik pa prav, prav malo čuti to priporočilo. Seveda »indijance«, »starije o zakletih princih«, o junaških generalih in starodavnih kraljih iz devete dežele veliko bolj vlečejo, kot črtice iz narave. Toži se, da imamo malo mladinske literature, ampak založniki temu niso krivi, temveč naše občinstvo, knjiga se vendar ne tiska zato, da gnuje in trohni na knjigotržcevi polici. Učiteljsvu pripada tu nad vse važna naloga, ki jo je doslej vse preveč zamenjalo. Kolportaja doslej pri nas še ni dovoljena, dovoljena pa je agitacija — izrabimo to pravico do agitacije gotovo bomo veliko dosegli in potem ne bo več prazna fraza, da je mladina naš ponos in naš up.

Slovenskim društvom!

Kakor je bilo že naznanjeno v raznih časopisih, se bo praznovala v Kobaridu dne 8. septembra t. l. 1. p a s l a v n o s t, odkritje spominke plošče in spomenika H. Volariču. Vse slovensko razumnštvo pozna Volariča osebo ali po delih kot nadarjenega, marljivega skladatelja, ves narod pozna in prepeva pesmi: zato se pa ta slavnost ne sme omejiti samo na Kobarid, ampak biti mora odmev celega slovenskega naroda, kakor so njegove skladbe last vsega slovenskega ljudstva. In vsak, kdor je poznal Volariča kot nadarjenega in neumornega skladatelja, njegov oživljajoči društveni duh, njegovo požrtvovalnost in navdušenje za napredek in izomiko svojega naroda, priznati mora, da je to majhno javno posmrtno priznanje popolnoma zaslužil. Najbolj pa to dokazuje njegova dela, njegove skladbe. Ni sicer dolgo živl in je dospel komaj do popolnosti, a vendar nam je podaril mnogo v kratki dobi svojega življenja. Malo je skladatelj, katerih pesmi bi se tako udomačile in tako priljubile slovenskemu ljudstvu in malo je skladatelj, katerih pesmi bi se tako rade in tako pogosto pele, kakor Volaričeve. Njegove pesmi se prepevajo po celi Sloveniji, pri vseh pevskih zborih, pri vseh veseljah in slavnostih, one so last celega naroda. Zato je pa tudi cela Slovenija dolžna se pridružiti Kobaridu ter dati neko priznanje, počestitev Volaričevemu imenu in njegovim zaslugam in upamo, da slovenski narod to tudi naredi. Vabimo tedaj vljudo vsa cenjena učiteljska in druga društva, vse pevske zборе, da nam pridejo na pomoč, da se nam pridružijo ter tako skupno z nami počaste in ožive Volaričev spomin. Ona društva pa, katera bi se ne mogla udeležiti celote, naj bi se udeležila vsaj po zastopstvu. Prosimo tudi, da bi vsako društvo naznanilo svojo udeležbo do konca tega meseca »Odseku za Volaričevo slavnost« v Kobaridu, kakor tudi pesem, katero bi želelo samo peti. Tolminko učiteljsko društvo bo pelo sledeče pesmi: »Gospodov dan«, »Slovan na dan«, »Pogovor z domom« in »Ne zveni mi.« Splošna želja je, da bi veličastno Volaričevo pesem »Slovan na dan« pela pred odkritjem spomenika skupno vsa društva, zato jih tem potom vljudo prosimo, da bi blagovolila upoštevati našo željo.

Narod, kateri ceni svoje zaslužne može, dokazuje s tem svojo zavednost in žrelost; zato pa upamo, da bomo imeli čast marsikako cenjeno društvo pozdraviti v Kobaridu — in Kobarid vas sprejme z največjim veseljem ter se bo vedno spominjalo tega dneva.

V Kobaridu, dne 4. julija 1909.

Odsek za Volaričevo slavnost.

Po svetu.

* Nova oprava za potapljače. Tehnik F. Gall v Eshingenu je izumil in naredil novo opravo za potapljače, skatero se lahko doseže globine, kakršnih dosedaj ni bilo možno obiskati. Pri 30 do 40 m globine je namreč že tako močan vodni pritisk, da potapljač v dosedanjih kavčukasti opravi že jako težko dela. Nikakor se pa ne sme spustiti nižje. Gall pa je napravil mesto te mehke oprave novo, trdo, ki vzdrži jako hud vodni upor in je potapljač v njej popolnoma prost. Sestavljena je iz kovinastih, umetno obliko podobno, medsebojno zvezanih cevi, katere so zadostno premakljive, ščitijo potapljača pred vodnim pritiskom in vendar tako umetno zvezane, da ne puščajo vode. Prvo tako opravo je preskušal Gall v badenskem jezeru. Spustil je potapljača v dosedaj še ne doseženo globino 260 m. Izjavil je, da ni čutil nobenega pritiska in da bi bil v tej globini ravno tako lahko delal, kakor dosedaj v globinah od 20—30 m. Ta iznajdba je večjega pomena, kot bi si kdo mislil. Odprle so se znanstvenemu raziskavanju večje dosedaj nedostopne vodne globine. Koliko novega in zanimivega podmorskega življenja nam odkrijejo novi potapljači. Spoznali bomo nebroj novih živalij, dobili nove vrste podmorskih gob, koralov, biserov in najrazličnejših produktov globokega podmorja. In to bo zanimivo za znanstvenika, važno pa in življenskega pomena za delavca, trgovca in obrtnika. Izvrstno bo služila nova oprava pri podvodnih stavbah. Kako mučno, drago in negotovo je bilo dosedaj polaganje temelja v globinah, katerih ni dosegel potapljač. Našli in odkrili bodo tudi lahko več potopljenih ladij in jih dvignili iz globin, v katere dosedaj niso mogle po nje. — Uporabljala pa se bode ta oprava tudi lahko za oprostitev preplavljenih rovov pri rudnikih, katerih dosedaj vsled prevelike globine niso mogli odmašiti. Gall je vzel za svojo res prekoristno iznajdbo dosedaj patent na Nemškem in Angleškem. Razširil pa se bode njegov izum gotovo in v kratkem po vseh državah.

* Kinematografske slike pri luči. Kinematografske predstave vršiti so se morale do sedaj vedno le v temnem prostoru. To je dokaj neugodno, posebno, dokler se človek ne privadi na intenzivno in hitro spreminjajočo svetlobo. Dalje se opazja in občuti v temi tudi veliko večje tresenje slik. Poleg tega pa je tema nevarna in je povzročila že dokaj nezgod v kinematografskih gledališčih. Ljudje se namreč pri najmanjšem povodu v strahu, ker so v temi in ne vedo kaj je, sila hitro razburijo, silijo vun in napravijo pri izhodih jako nevarno gnječo. Da se izogne tem nevarnostim in odpravi nedostanke, je bila že dolgo skrbna naloga strokovnjakov. Po dolgem trudu se je posrečilo slednjič izumiti inženier. Če človek ima posebnost vrste sprejemne plošče, na katerih vidimo slike tudi podnevi in pri polni razsvetljavi. S tako ploščo je napravilo te dni poskuse kinematografsko gledališče »Magdalenen-Kinematograf« na Dunaju. Navzočih je bilo nebroj državnih in mestnih zastopnikov, strokovnjakov, časnikarjev in zastopnikov občinstva. Poskusi so se izvršili ob nesli. Plošča je izdelana iz posebno prirejenega in umetno pripravljene stekla in je nekoliko vkrivljena. Sama se ne svetli, pač pa je za svetlobo sila občutljiva. Projicirane slike se vidijo na obeh straneh. Ker je plošča na poseben način umetno vkrivljena, predstavlja slike v tako dovršeni natančnosti in plastiki, kakršnih dosedaj še nismo videli. Da ni treba delati v temi, kakor tudi dejstvo, da projiciranje na take plošče potrebuje manj močne svetlobne žarke, omogoči, da vsako tresenje skoro popolnoma odpade. V očigled vsem tem dobrinam nove plošče, se bode ta sukcesivno bržkone uvedla svoječasno tudi po ostalih kinematografskih gledališčih.

* Napad z bombo. Grajščak Morgador v Naviji na Španskem je povabil več gostov iz okolice k obedu. Komaj so posedli za mize, je počila v oblednici bomba. Učinek je bil grozen. Grajščaka s soprogo, hčerke in tri goste je na kosce raztrgalo, štiri goste smrtno, vse ostale pa lahko ranilo. Zločinca je neznan, sunijo pa nekega najhujšega grajščakovega političnega nasprotnika v okolici.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Pollanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerne. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov
In navadno do najfinjših
žimo
M. Pakič
v Ljubljani.
Možnami saročnikom se pošilja s povzetjem.

Jos. Rojina
krojač prve vrste
Šelenburgove ulice št. 5
nasproti glavne pošte
konkurira z največjimi tvrdkami glede linage kroja in elegantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najf. angl. in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Svoji k svojim!
Ciril-Methodove drože
Te žitne drože, izborne po kakovosti, se pripravljajo gospodom pekem, trgovcem in slav. občinstvu. Prodaja jih
v korist Ciril-Methodovi družbi po nizkih cenah samo

Maks Zaloker
v Ljubljani
v lastni hiši
Kladzne ulice št. 17 in
Rečne ulice št. 5.
V korist Ciril-Methodovi družbi!

Odlikovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana
Bliskerjevalice 5 Blizu Gradšča
Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.
Ekspert v vse države.
Priloga svoje prve vrste, za vse podnebja solidno narajene pianine, klavirje in harmonije tudi samostojne
za gotov denar, na dolga odplačila ali naposled.
Poprave in vzdrževanje se izvršujejo točno in računsko najceneje. 1703
Najboljša trgovina na Dunaju in Zagrebu.

Anton Leutgeb,
363 rekavičar in bandagist.
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.
Čistina izdelovalnica vsakovrstnih glasov, usojnih in vojaških rekavičev.
Izdelovatelj klinih pasov.
Vsa kirurškična dela.
Zunanja naročila točno.
Cene miren.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Najboljši stroh na lesk
Glancine
FM 17 SCHULTZ im. & H.
Hob in Lipsko
Po Glancinu je likano perilo najlepše.

Tacitol
najboljša zobna tinktura sveta
zobnega zdravnika
A. Schweigerja.
Dobrota za človeštvo. Nič več zobnih bolečin. Vse drugo pove popis, pri-dejan vsaki steklenici.
Steklenica stane K 1.60.
Dobiva se v lekarnah:
Behine, Fieceli, Mayr, Trakóczy, v drogeriji Kane in po vseh večjih trgovinah. 1751—11

Dragotin Puc
: tapetniški in preprogarski : mojster
v trdnici Puc & Komp.
Izdelujem vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po 1078 nizkih cenah. 18
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11.

1430—7 Carl Kronsteinerja
proti vremenu odporne patentirane apnene
masadne barve
v 50 različnih barvah kilogram od 24 h napre. Že desetletja najbolj preizkušeno in prekašajo vse pomembne. — Edino primerno prevlečenje za že prej pobarvane fasade.
Emajlne fasadne barve, ki se dajo nmišati in krijejo že z enim prevlečenjem, brez predbarvanja, emajlnotrde, pa samo smešane z vodo pripravne za takojšnjo rabo. Antiseptične — neostrepe — porozne. Idealno uporabne za smotanje prostorov. Isonce stavbe n. pr. holnice, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh barvah, strokovno za 5 h. — Krijejo v vzorci in presk. gratis in franco.
Carl Kronsteiner na Dunaju 11.
11. Aprila 1909.
Zaloga: Tvornica na Dunaju, tako in druga mesta in v Ljubljani, Mariboru, Celju, B. & C.

Zdravilišče in vodno letišče.
Kopališče Kamnik na Kranjskem.

Sezija se začne 15. maja.
Prekrasen gorski zaveten kraj, mlo subalpinsko podnebje.
Za notranje, živčne bolezni, prebole'e, vsakemu primerjeno utrjeno postopanje. Voda zdravljena po sistemu Priessnitz, Winternitz, Kneipp. Solčne, gljivokislote in električne kopeli. Zdravljenje s radijem, pitja in kopa na zdravljeno. Zdravljenje v vročim suhim zraku. Masaža in elektroterapija. Kopalni basini, senčnat zdraviliški park, izvrstna cenena restavracija. Dobra stanovanja v zdraviliškem domu in več vilah. Zmerne cene. Prospekte pošilja zastoj dr. Rudolf Wachenreiter, zdraviliški voditelj in zakupnik kopališča. 1614—14

Nedosežno
— Najnovejša ome-riška iznajdba —
Migijenske gumaste blage za moške.
Porabne na leta K 4.00.
Cen 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Migijenske gumaste blage za ženske.
(Varstvo ženak.) Priporočili najpri strokovnjaki, porabne na leta K 2.00.
Kdor pošlje denar naprej (tudi plemenit znamke) mu pošlje diskretno in poštno prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
— D. A. U. E. R. tvornice za gumaste blage. —
Dunaj IX 2, Wassdorferstr. 3—0.

Razglas.
V Ferencih (občina Kastav) se prodaja posestvo
obstoječe iz novograjene enonadstropne hiše, s hletjo, vodnjakom, vrtnim salonom, megljiščem, velikim vrtom in dvoriščem.
Posestvo leži ravno pod železniško postajo Matulje, ob državni cesti Matulje-Mihotici, ter je pripravno za vsako trgovsko podjetje, posebno tudi za gostilno ali za večjo trgovino z lesom ali vinom. Cena je nizka, pogoji plačanja jako poveljni.
Več pove Vjekoslav Osojnak p. d. Gajanič, trgovec v Ferencih, pošta Franci. 2188—13

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko)
Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmlnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. 3939 36
Zastopstva in za oge:
V Ljubljani, Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Beljaku, Solcenu, Inostanu, Tridenu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcu, Kotaru, Sarajevu in Palju.
Brzjaviti: Valični mlin, Kranj.

2 zavitka naročena — franko.
Izborna kupna prilika za kupcevalce in krojačarje z oblačilnim blagom. Razpošilja tudi privatnim.
40—45 metrov za samo 15 kron
Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm šir., naj-novejši nežni vzorci.
Modni cefir za obleke, bluze in srajce.
Kanifas za posteljne preobleke, žive barve.
Ostford za moške srajce, posebno stanovitna kakovost.
Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah.
Modrotisk za kuhinjske predpasnike in domača oblačila.
Ostanki so dolgi po 6—15 metrov. Zajamčeno brez hibe, zajamčeno pralno in najboljše kakovosti.
Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in zavitek nefrankirano vrne nazaj.
Vzeti je treba najmanj 1 poštni za .oj s 40—45 m po povzetju. Pri naročilu se lahko tudi navede željena odbira. Tkalnica M. Horner Nachod, Češko. Dalje nudimo veleprava za najfinjšo perilo in opreme nevest pripravno beljeno rumburško platno in beljen gradl za spodnje perilo. 40 m, po želji odbrano stane 18.50 K. 2013—8

Najboljši kosmetičski predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
da milo po 30 h.
da = cream po 1 K.
za gojitev zob in ust:
da = Mouthol =
ustna voda po 1 K.
zobni prašek po 30 h.
za ohranitev in rast las:
da = lasna voda po 1 K.
da = lasna pomača po 1 K.
1397 15
11 izdelki "Ada", ki so obilavno varovani, so napredaj le v
Orlovi lekarni
Pt. Mr. Jozef Orlov
v Ljubljani.
Način uporabe: 1. Zmajski krogel

Lep, poln stas

dobe dame vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo krema za obraz, ki se rabi samo na zunan, edino zanesljivo učinkujočo krema, sajamčeno neškodljivo. Cena K 3.—, K 5.— in K 8.—. Zraven spadajo še 60 h. — Lepotilni krema „Lilja“ prosi vsem nečistostim kože, da jo mladostno svežost do visoke starosti. Lonček stane K 1.— in K 3.—, spadata pa milo 60 h. Puder škata K 1.— Po povšetju pošilja ga Dunaj VII, Mariahilferstrasse 120, II. nadst. vrata 22—9.

KUPALIŠTE DARUVAR

Slavonija.

Železoviti in blatni izvori 34—50° C.

Marmorne in porcelanske banje, fango-lečenje, zdravljenje s mrzlo vodo, sračne in solne kopeli, slobodna ležišča in zdravljenje s odebeltovanjem.

Izvrstni uspehi pri zdravljenju ženskih bolezni, slabokrvnosti, revmatizma, protina in živčnih bolezni in zlasti ischiasa. — Zmerne cene. — Prospekte pošlje na zahtevo 2174 6

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurja Jankovića naslednik

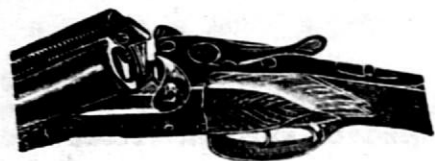
1640—12

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ulica št. 31

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novo nabavljenim modernim vozom.

Cene zmerne!

Postrežba najtočnejša!

Prva borovska orožnotvorniška družba

Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dvorni dobavitelj Iznajditelj in izdelovalec »Triumph-Rifled vrtanja« in »Wernigovega univerzalnega vrtanja« z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah.

2244—5 P. n. lovem priporoča svoje izdelke prve vrste in pa kakor pere lahke tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za šibre in kroglo, risane dvocevke (Bochgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke puške in pa Wernigove štiricevne puške.

Novost! Priporočam svoje puške za kroglo, kaliber 93 mm, preizkušene na različne strele. Kot največjo novost za dvocevke za šibre in kroglo priporočam patrone z nikljamim plaščem 93 mm s svinčeno ostjo in 93 mm patrone z legiranimi strelji in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franko.

Slovenci, pozor! pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

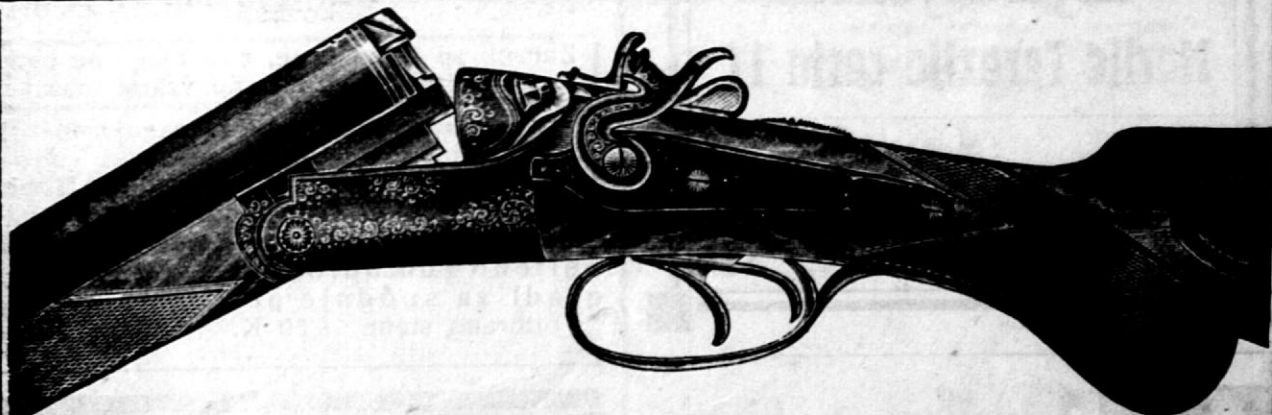
nagrobni vencev

1 m 344—28

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

FR. ŠEVČIK v Ljubljani Židovske ulice št. 7

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

13—23

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in švedskih strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke tricevke in puške Boek & Krup. . . . povimi oevmi za bresidni smodnik. . . .

Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin . . . po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo. Osnovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

A. Kunst

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obnval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakična naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zasnaujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorcev poslati.

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z

stari in srebrnari.

Stari trg 26.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

JOSIP STUPICA

jeremenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljeno

kočije, druge vozove in

: najrazličnejšo vprežno :

opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

Br. Hlavka Prešernove ulice št. 5.

Atelje za ortopedične aparate in bandaze.

Glavanoplaitanje z električno silo.

galvanoplaitanje z električno silo.

Izdelovatelj kirurških medicinskih instrumentov in vseh potrebščin za bolnike.

Anton Krejči

Ljubljana, Wolfve ulice št. 5

priporoča svojo bogato zalogo

najmodernejših, najfinišnih

kožuhovin,

klapukov in čepic

Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni. Kupaže tudi vsakovrstne lahe čevlje in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Klavirje prvovrstnih tvornic

izposoja najceneje in prebrnja proti ceniku z izrednim popustom ter na delna odplačila edine . . . le naročna tvrdka . . .

Alfonz

Breznik

Gradišče št. 11 (blizu . . . munske cerkve) . . .

Pešne hranilnice št. 49.646.

Kot strokovnjakin učitelj Glasb. Matice opozarjam na trpežnost in blagoljubnost svojih instrumentov ter priporočam zlasti K. Heitzmannove pianine, ki so ne . . . prekosljivi . . . Jamstvo 10 let! . . .

Telefon št. 135.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 3/4 % od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka rentnega davka.

2—28

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

343—27

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.

Prodajalnica:

Delavnica:

Miklošičeve ulice št. 6.

Igriške ulice št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Najkrajša in naicenejša po V AMERIKO

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

Red Star Line

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vadorland, Zealand, Lapland in Samland ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo meš Antwerpenom in Novim Yorkom je značilnost, izborna hrana, vpludna postrežba in spalnica povsem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

17—28

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26

od učnega kolodvora na levo pred znano gostino „pri Starem Tišlerju“.

Antwerpen New York

Jaz Ana Csillag

s svojimi 165 cm dolgimi orjaskimi lorelojaskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesecih rabi pomade, ki sem jo izumila sama. To je edino sredstvo proti ispadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepeko pospešuje rast brade in se po kratki dobi daje lasom in bradi naravni bleek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti. Vsakdo si lahko do visoke starosti po rabi od gospe Ane Csillag izumjene pomade obrani svoje lase geste in dolge. Nobeno drugo sredstvo nima toliko redilnih snovi za lase kakor pomada Csillag, hi si je po vsej pravici pridobila svetovni sloves, ker dame in gospodje se po rabi prvega lončka pomade dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las pojenja se po nekaj dneh popolnoma in začne poginjati novi lasje. Ta uspeh dokazuje mnogo tisoč in vsaga sveta dopisih priznanih pisem, ker le razmisli vaše uspeh.

804 21

Lonček stane 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po polti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej in tvornice

Ana Csillag, Dunaj I.,

Kohimarkt št. 11,

kamor je naslavljati vsa naročila.

Izvrstnega vipavskega vina

Is-tnega pridelka, iz reblanega grozdja po novem sistemu, saneljivo čisto pripravljeno, imam oddati. — Gospodje, ki hodite sami kupovat vino v Vipavo, oglasite se radi pokušnje v moji hiši v Vipavi št. 44, tik gručine, drugi pa zahtevajte pismeno vsoro. — Manj kot 1 sod (15 hektolitrov) se ne oddaja. — Cene po dogovoru. 2141—6

Franc Dolenc, posestnik, Ljubljana, Stari trg št. 1.

Najstarejša domača slovenska tovarna pečl.

2169—6

Ustanovljena 1. 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.

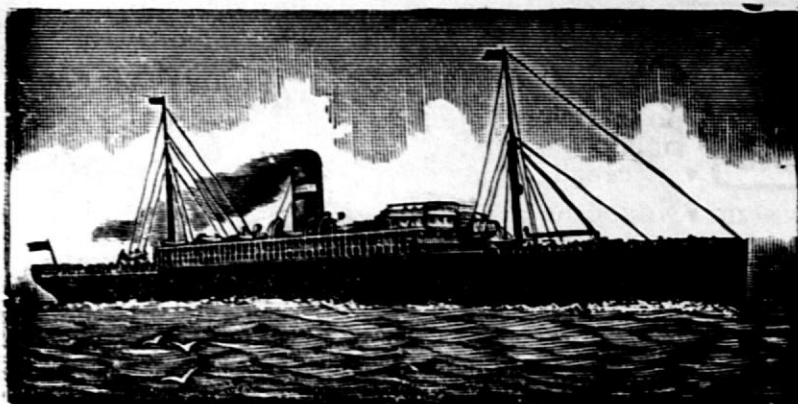

avstrijskih
državnih
uradnikov.

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdon št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najprejnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najprejnejših **prstenih pečl** različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne pečl lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastv. koncesijonirana
potovalna
pisarna

za 246—26

Ameriko

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svoj bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za redbine in obrt.
Brezplačni kurzi za vožnjo v hiši

Pisalni stroji „ADLER“.

AVGUST REPIČ

sodar
Ljubljana, Kolesarske ulice 16.
(v Trnovem)
izdeluje, popravlja in prodaja
vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah. 28

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča

klobuke, slamnike
cilindre, čepce itd.
najnovejša facene
po najnižji ceni.

Najcenejša solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Pred školijo 10, Stari trg 4,
Predernova ulica 4.

Putniki v Ameriko
Vateri želijo dobro po ceni in
zanesljivo potovanje naj se obrnejo
na **Simona Kmetleka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kmetleka popravil in delo se izpopolnjuje.

F. K. Kaiser

puškar v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo
raznovrstnih

pušk, samokresov,
lovskih potrebščin, vseh
del koles (biciklov) kakor tudi
umetni opuj

po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov,
biciklov točno in solidno.

Gospodski svetovi in poslovanje.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tovarnica za gorilne motorje.

Originalni motorji „Otto“

v avstriji 1718 88

z naprave za sesalni plin
za kurjenje s rjavim premogom, fu-
ginskim ali plinovitim koksom, kauma-
sitem ali ogljem.

Gospodarsko najbolj primerna
obratna moč novega časa!
Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,
benzin, bencol, petrolin, karpokol

Svetovno slavni zaradi preproste in solidne sestave.
Vsa pojasnila in cenke daje brezplačno tvrdka
D. S. Pakin kot zastopnica za Kranjsko
Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

Veletrgovina z železom

„Merkur“

1358
15

Peter Majdič v Celju
se priporoča cenjenim odjemalcem.

Zelo važno za trgovce!

Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah!

Cenjenim trgovcem v mestu in na deželi naznanjam, da sem poleg svoje
detajlne trgovine uvedel veliko dobro sortirano zalogo na debelo, in sicer
vse vrste papirnatih izdelkov, uradniške in šolske potrebščine, posebno
pa sem se založil z

galanterijskim in norimberškim blagom
ter drobnino.

3726—43

Največja zaloga mašnih in trgovskih knjig.

Priporočam tudi posebno veliko zalogo reklamnih koledarjev za
leto 1910, opozarjam vsakega trgovca, da predno si jih naroči, naj si ogleda
mojo krasno kolekcijo, ki jo pošljem franco na ogled.

Ker mi je vsled ugodnih sklepov večjih množin blaga z največimi
tvornicami mogoče vsakemu postreči z nizko ceno, se priporočam za
cenjena naročila

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg 11.

Na drobno in debelo!

Največji eksport in izdelovanje vseh vrst razglednic.

Pozor!

Pozor!

Nova modna trgovina za gospode in dame

Ljubljana

Peter Šterk

Ljubljana

Stari trg št. 18

se priporoča slav. občinstvu kot zelo solidna za nakup raz-
nega modnega blaga.

Velika zaloga moškega, ženskega in otročjega perila, najmoder-
nejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, no-
gavic, ovratnikov, kravat, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov.

Otročje obleke, svilu za bluze in nakite, svilni trakovi,
pajčolani, vozenine, posamentirje, borte, čipke, čipkasti
ovratniki in vse potrebščine za šivilje.

Velika zaloga najnovejših
moških klobukov, čepic in slamnikov.

1595—11

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjkanjem ravnotežem nove sestave,
ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem
položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnice sledeča: gasilna društva,
Krško, Kostanjevica, Bohinska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Beal.,
Hrušica, Zgornja Šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predelje, Sora, Setob
Trzin, Zelnice, Rovte, Volika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas,
St. Peter na Dolnjem.

R. A. Smekal Zagreb

skladilišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, čerč, pasov, so-
šaric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih silnic.

Odplačevanje na obroke.

120 odločenosti!

Dober postranski zaslužek!

za trgovce, obrtnike, loterijske kolektante, gostilničarje,
kavarnarje in zasebnike itd.

brez vsakega rizika.

Vsak ima ugodno priliko, da s prodajanjem srečk 1006 12

cesarske jubilejske dobrodelne loterije

drž. društva o. kr. poštah in byzovnih uslužbenecv doseže dober
postranski zaslužek. Srečke se brez vsakega rizika za
naročnika pošljejo v komisijo in ima od vsake prodane srečke
popust. Ker bo vsak odjemalec kupil eno ali več srečk in je
loterija prav bogato opremljena s dobroti, so te
srečke pripravne in lahek postranski zaslužek za vsakega človeka.

Naročila na komisijonalno dobavo takih srečk naj se naslanjajo
na podpisano loterijsko pisarno.

Srečka stane 1 K in dobi prodajalec za vsako prodano srečko
visok rabat po številu prodanih srečk.

Loterijska pisarna cesar. jubilejske dobrodelne loterije
drž. društva poštah in byzovnih uslužbenecv Avstrije
Dunaj XIX., Billrothstrasse št. 47, telefon 3811 rim. IV.

Oblikovan z zlate kraljice v Pa-
rižu 1904 in z zlate kraljice k
briticem v Londonu leta 1905

Umetalni ogenj.

Prireditve umetalnega ognja, razsvetljav itd. prevzemata najbolje
in najceneje

HYRA & HUBER

Juri Weinbergerja nasl. 1924—9

c. kr. kunc. pirotehn. tovarnica, konrahenska mesta dunajskega,
DUNAJ IV/1 Gusschausstrasse 9, telefon 9637.

Cenovniki o pirotehnihih predmetih in bakljah vseh vrst, speciali-
teta: cinkeva plamenica „Austria“, obl. var. se na željo pošiljajo
gratis in franco. Na željo po poti in brzovozno.

Zastopniki se iščejo Preprodajalci popust.

Telefon št. 299. **Konces.** Čekov promet št. 47.994.

promet. pisarna Blazija Kamenšek

Ljubljana **Sodnijske ulice št. 4** Ljubljana.

posreduje

nakup in prodajo zemljišč, hiš itd. ter priskrbuje posejila na zem-
 ljišča in na osebni kredit ceno in pod kulantnimi pogoji.

Ima naprodaj

981 20

veleposestva na Kranjskem, Štajerskem in na Koroškem — hiše in
 stavbišča v Ljubljani, Kranju, na Jesenicah in v Celovcu. — Posestva
 v prometnih krajih na deželi z gostilniškimi obrti.

Kupuje

kmetiška posestva in gozdove.

Išče kompanjone

za dobro upeljana in dobičkonosna
 majhna in velika podjetja.

Ant. Presker

krojač, 28
Ljubljana, Šv. Petra c. 16
priporočā
svoje velike zaloge gotovih oblač
za gospode in dečke, jopce in
plaščev za gospe, nepremedljivih
havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših
vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Izvolite pisati po vzorcu!

V. J. Havliček in brat v Poděbradech

izvozna trgovina platnenga in modnega blaga priporoča preizku-
šeno in po kakovosti dobro znano 776 21

modno blago

volneno in pralno, damsko in moško,
platno, damaste, namizne prte, brisače.

Samo pri nas pristno

Zefirji

za srajce
obleke itd.

Opreme za neveste

po nizkih
stalnih
cenah,
Mnogo pohvalnih pisem. Naročbe
preko 15 K poštnine prosto. Omot
s 40 metri pralnih ostankov, okusno
razdeljenih, za 18 K po
povzetju franko.

Najbolj varno naložen denar

156 15

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog: nad 35 milijonov K.	✻	Rezervni zaklad: nad 1 milijon kron.
---	---	---

**Za varnost denarja jamči in je porok poleg
zervnega zaklada mestna občina ljubljanska
z vsem svojim premoženjem in vso svojo
davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico
sodišča denar maloletnih otrok in varovan-
cev ter župnišča cerkveni denar.**

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuna.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranila.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestami vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 38 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se, tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači

**v Prešernovih, prej Slonovih ulicah 3,
nasproti franciškonškemu klostru.**

G. ČADEŽ
Mestni trg št. 14
poleg Brnčičove manufakturne trgovine
priporoča

klobuke
in slamnike

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerno.
Postražem točno.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

v sladličarni

J. Zalaznik

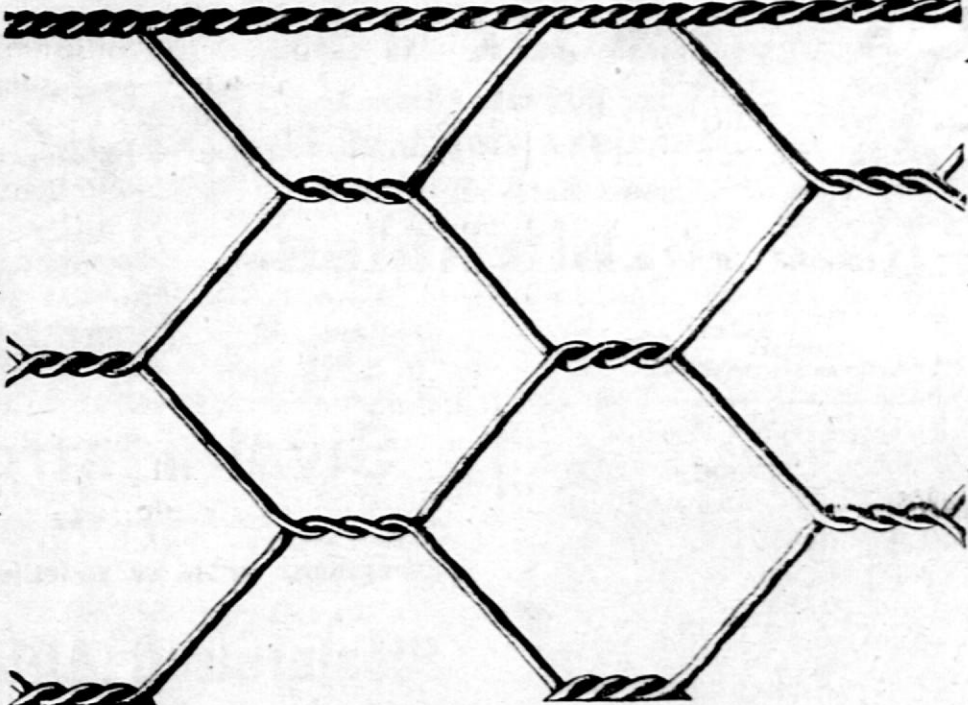
Stari trg št. 21.

L. Milkaš

Novurmsko delništvo

Ljubljana, Mostni trg.

Najcenejše žičaste pletenine za ograje.

Večkrat sukane v ognju pocinkane žičaste pletenine posebno pripravne za ograditev parkov za divjačino, vinogradov, drevesnic itd. za varstvo proti zajcem, za pasje obore, v varnost proti toči, za fazanarije, ptičnike in kletke, najboljše žičevje za igrališča lawn-tennisa, do treh metrov širokosti v zalogi, za Rabitzeve stene, Monirjeve grabce itd. itd. itd. Pletenine se izdelujejo s 13 do 150 mm širokimi petljami in iz različno debele žice, ki se šile po spletenju pocinkane v ognju in zatorej ne rjavi, kakor vse iz pocinkane žice napravljene pletenine. Tudi bodočo žico za ograje v ognju pocinkano in različnih debelosti dobavljajo prav ceno

Hutter & Schrantz d. d.

tvornice za sitarske na Dunaju, Mariahilf in klobučevin. blago in v Pragi-Bubna.

Prirodni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

Dobiva se po vseh večjih trgovinah za železrarno.

Specialiteta: patentni mački za smek
iz pocinkane železne pločevine. 1551 11

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

cesarskimi brzojarniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomeška vožnja traja samo 5 dni.

Načinjen, nenavajiv potnik in veljavne vožnje letke na parnike gori navedenega parobrodarstva kakor tudi letke na vse proge ameriških telegrafskih črt.

EDVARDU TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti obšekani gostilni „pri Starem Halerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pjasnila, ki se tikajo potovanja, točne in krepilne. — Postroška postena, ročna in solidna.

Potniki, namenjeni v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizono, Ojak, Wisconsin, Nevada, Oregon in Washington tudi malo delovno posteno agencijo in istodnevno čeno čeno. Odhod na to potjo iz Ljubljane vsak torek.

Na se delujejo pa tudi letki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor: Braziljo, Kuba, Buenos-Aires, Columbia, Singapore in Avstralijo in.

Gospodarstvo.

Vinorejcem na pomoč!

Vinska trta na slovenski zemlji rodi izborni vinski kapljico, za katero bi nas zavidali drugi vinorejci kraji, ako bi naša vina uživala tisti dobri glas, ki ga vsled njihove kakovosti zaslužijo. Žal, da naša vina še ne slovijo tako, kakor zaslužijo. In tega smo mi sami največ krivi. Da naš vinorejec povsod ne ravna pravilno z vinom, o tem tukaj ne bomo govorili, pač pa moramo poudarjati, da našim izbornim vinom najhuj škodujejo razna tuja ogrska, laška in druga cenenja in slaba vina. In zakaj? Razni spekulativni vinski prekupe mešajo naša vina z drugimi slabimi vini in je potem prodajajo kot pristna. Tako mešanica seveda ne more uživati dobrega glasu, saj večkrat pokvari želodec in veselje do vina. Znano nam je, da se je prodajalo kalno in kislo vino kot pristen ljutomerečan. Kdor je pil to brozgo in ni poznal pravega ljutomerečana, ni mogel razumeti, kako se more to vino tako hvaliti in slaviti. Hrvatje so znani kot ljubitelji dobre vinske kapljice. In ravno ti slovenski gostje pri zadnji »Slavčevi« veselici v Ljubljani niso bili povsod zadovoljni z vinom. Gostilničarji in vino-pijci! Preprečiti moramo pačenje naših dobrih vin. Zahtevajte vsepovsod le dobro pijačo. Naši vinorejci so pridelali mnogo in jako dobrega vina. Ves njihov imetek je večinoma le vino, katerega pa ti reveži ne morejo spraviti v denar, ker so razni brezvestneži spravili naša dobra vina ob dobro ime. Pomagajmo jim, saj so naše pomoči nujno potrebni. Pokažimo, da se zanimamo zanje s tem, da zahtevamo naša dobra domača vina. Vsak gostilničar naj postreže svojim gostom le z dobrim domačim vinom, ker od tega bo imel tudi on veliko korist. Njegovi gostje bodo veseli dobrega vina. Vinopijci pa tudi moramo zahtevati, da se nam za naš denar da dobro vino, ne pa mešanica, katero spravljajo na trg razni židovski in drugi spekulanti. Gostilničarjem toplo priporočamo, naj se obračajo za dobra in nemešana domača vina naravnost na pridelovalca. Osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga Agro-Merkur v Ljubljani razpolaga z vsemi vini, kar jih proizvajajo Kranjska, Goriška, Istra, Dalmacija in Stajerska. Vino je pridelek vinorejskih in gospodarskih zadrug in za pristnost in dobroto jamči kakor zadruga »Agro-Merkur« tako tudi njene članice, gospodarske in vinorejske zadruge, kotih last je vino. Vsak, kdor bo imel in piti dobro in zdravo vinsko kapljico, naj se obrne na »Agro-Merkur« v Ljubljani. Oddaja se vsaka množina od 56 litrov naprej. Rezna vina se lahko poskusijo takoj v kleti zadruge »Agro-Merkur« v Ljubljani, pisarna v Janez Terdinovi ulici št. 8.

Dragi bratje!

Jutri, v nedeljo, 11. t. razvije v Radovljici na Gorenjskem Količ svoj prapor. Vabimo Vas torej tem potom ponovno, da se tega pomembnega slavlja, ki bo obenem mogoča sokolska manifestacija, udeležite v kroju v čim največjem številu. Pokažimo z mnogobrojno udeležbo našemu mlademu bratu v Radovljici, da vemo ceniti njegovo važno postojanko Sokolstva in podkrepimo ga s tem k nadaljnjemu tem intenzivnejšemu delu.

V Radovljico se odpeljemo s posebnim vlakom ob 10:25 dopoldne ter se v to svrhu zbiramo na južnem kolodvoru. Povrnemo se ravnotako s posebnim vlakom.

»Na zdar!«

Odbor ljubljanskega „Sokola“.

Izjava.*)

Ker se vedno širi govorica, da imam svoje hiše slabo urejene, da izvršujem svojo obit malomarno in s slabimi pomočniki, izjavljam tem pot, da bodam tiral razširjalce takih govoric brez pardona pred sodišče.

Pečarsko obit izvršujem že 21 let v splošno zadovoljnost naročnikov in so torej gori omenjene govorice brez podlage. Konkurenci naj tekmuje z menoj z dobrim blagom in vestnim delom, pa mirna Bosna.

V Ljubljani, 8. julija 1909.

Stojizij Učejaj 2560-1

tvernica pečl v Ljubljani.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znana, pristnega „Mollvegea Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkosti prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, o. in kr. dvorni salagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na desni je izkreno zahtevati MOLL-ov prašek, saj namreč s varnostno znamko in podpisom.

Zahvala.

Minuli so krasni dnevi pevske slavnosti v Ljubljani. Dnevi iskrenega pobratimstva in srčne vzajemnosti slovenskih pevcev. V duši nam ustajajo nepozabni spomini na Vas, dragi slovenski bratje in sestre, ki ste prihili v tako mogočnem številu v našo belo, slovensko Ljubljano, da poveličate in se z nami radujete slavnosti našega društvenega petindvajsetletnega delovanja za prosveto našega naroda in povzdigo slovenske in slovenske pesmi. Iz kipečega srca nam prihajajo čutila, da izrekamo vsem in vsakemu posebej iskreno zahvalo za izkazane naklonjenosti, katerih smo bili v slavnostnih dneh deležni v tako obilni meri. Izrekamo svojo zahvalo vsem onim časopisom, kateri so vse priprave za slavnost blagohotno podpirali in odposlali na slavnost svoje poročevalce; upravnim odborom pevskih zvez: »Ustredni jednota zpěváckých spolků českoslovanských« v Prazi; »Savez hrvatskih pjevačkih društava« v Zagrebu; »Zveze slovenskih pevskih društev« v Ljubljani za častna odposlanstva in za pozive na udeležbo zveznih pevskih društev; pevskega društva »Ilirija« v Trstu za priredbo posebnega vlaka; vsem českim, hrvatskim in slovenskim pevskim in narodnim društvom za tako veličastno udeležbo; gospodu županu Ivanu Hribarju in občinskemu svetu za pozdrave gostom, prirediteljem zajtrka mesta Ljubljane, okrasitev Franca Jožefa ceste in mestnih poslopj, za naklonjenost pri osvetljavi in na prepustitvi »Zvezde« za veselico in »Mestnega doma« za prenočišča; narodnemu žensktvu za izredno naklonjenost in ljubeznivo sodelovanje pri slavnosti; gospe Franji dr. Tavčarjevi za izročitev traku narodnih dam »Slavčevi« zastavi; narodnemu meščanstvu ljubljanskemu za izvešanje zastav, prepušitev prenočišč, sipanje šopkov in ovacije gostom; e. kr. vojaškemu poveljništvu za posteljno opravilo; šolskim oblastim za telovadnice in svrhu prenočišč; deželnemu odboru za prost ogled muzeja in gledališča; načelnikstvu Južne železnice za prost vstop na peron; gospodu Antonu Trstenjaku za sestavo slavnostne knjige in slavnostni govor; gospodu prof. Antonu Funteku za zložitev in gospodu prof. Antonu Foersterju za uglasitev slavnostne himne; vsem sodelujočim društvom in zborovodjem v slavnostnem koncertu; »Hlaholu« v Prazi, »Hlaholu taborske-mu«, »Hlaholu vinohradskemu«, »Iliriji« v Trstu in mistr. Lautnerju v Prazi za krasna darila društvu »Slavčevi«; trgovcem in obrtnikom za krasne dobrote in druge naklonjenosti; rodoljubkinjam in rodoljubom ob železničnih progah, za pozdrave slovenskim gostom; vsem okrajnim odborom, osobito v Trstu in Postojni za krasne sprejeme slovenskih gostov; jamski komisiji v Postojni za izredno znižano vstopnino; vsem zastopnikom v slavnostnem častnem in pomožnem odboru; vsem govornikom in odposiljateljem brzojavnih in pismenih pozdravov; novopristopivšim ustanovnim in podpornim članom ter vsemu občinstvu, ki se je na tisoče in tisoče udeleževalo slavnostnih prireditev in s tem izkazalo izredne simpatije do dragih slovenskih gostov in društva »Slavčevi«. Zlati goš, ki nas je spajalo v slavnostnih dneh: »V slogi je moč«, rodilo je novo smer skupnemu in vzajemnemu delovanju slovenskih pevcev na kulturnem polju. Naj bi seme, zasejano na tej pevski slavnosti z ustanovitvijo »Zveze slovenskih pevskih društev« rodilo stoteri sad v slavo, čast in rast slovenske pesmi.

Z iskrenimi slovenskimi pevskega odbora
Slov. del. pevskega društva „Slavčevi“
v Ljubljani, dne 5. julija 1909
Ivan Dražil s. r. Miro Kamenček s. r.
predsednik. tajnik

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Creml
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

NESTLÉ-jeva
Popolna hrana
za dojenčke, otroke in bolnike
na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in
drogeriji.

Proti zobobolom in gnilobi zob

interni deluje dobro znana
antiseptična
**Melucine ustna in
zobna voda**
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s navodlom 1 K.
Hi gorodnjemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša lahorna Melucine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo soper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in jo
neprekosljivo pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melucine ustne in zobne vode.
Dovolim, da to javno osnanja, kar
je res hvala vredno.
Leopold Gumpel, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1908.
Doz. lekarna Mil. Lousteka
v Ljubljani; Radljova cesta št. 1
poleg novega zgradbenega Fran Jožefarjeve
trati. mestni 20 28

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo Sv. Cirila in Metoda: Gdč.
M. Posegova, učiteljica pri Sv. Miklavžu pri
Ormožu, nabrala ob prihiti vrtne koncerta
pri g. Stamparju v Vuzmetnicah K 10.36. —
A. N. nabral v veseli družbi K 364. — G.
Franc Souvan sin v Ljubljani K 90. —
Narodni davek K 20.46 nabran med želez-
niškimi in poštnimi uradniki v St. Petru na
Krasu. — G. M. Bregar v Mariboru K 350. —
G. Rado Jereb v Kostanjevici K 1. — Iz
neke kazenske poravnave — Preostanek od
kresa na Golovcu K 11.0. — G. Josip Mo-
horko v Zidanem mostu, nabral ob prihiti
kresa v veseli narodni družbi K 10.79. —
Skupaj 81 K 95 v Srčna hvala! — Živel!
Za učiteljski konvikt: Rodbina Ivan
Semerlova v Lescah K 10. — mesto venca
na krsto gospe M. Legat. — Srčna hvala! —
Vsoto smo izročili g. I. Dimniku v Ljubljani.
Za trubarjev spomenik: T. A. nabrala
med svobododomelci v Sokolovi lopici K 2.
— Živel!

Zahvala.

Podpisano načelnikstvo se iskreno zahva-
ljuje slavni okrajni hranilnici in posojilnici v
Idriji za velikodušno darilo 50 K, katere je
prejelo prostovoljno gasilno društvo na Do-
bravevi, dne 9. malega srpana 1909. 2583

Prostovoljno gasilno društvo Dobraveva.

Iv. Jež I. Gantar.
t. č. načelnik. t. č. tajnik.

Žitne cene v Budimpešti.

		10. julija 1909	
Pšenica za oktober	1909	za 50 kg K	13.71
Rž za okt.	1909	za 50 kg K	9.94
Koruza za julij		za 50 kg K	7.77
Koruza za maj	1910	za 50 kg K	7.96
Oves za okt.	1909	za 50 kg K	7.65

Esfehtiv. Trdno.

meteorološko poročilo.

7. luna nad morjem 806.2. Srednji vršni tlak 759.0 mm

Julia	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi.	Nebo
9.	9. sv.	731.6	15.5	sl. jzhod	oblačno
10.	7. sv.	732.1	12.8	sl. jzhod	
	2. pop.	729.9	24.1	sl. jug	del. obl.

Srednja večerajšnja temperatura 15.8; norm. 196 Padavine = 24 mm 0.0 mm.

+
Bogu vsemogočnemu je dopadlo,
danes, dne 9. t. m. ob 1/2, na 5.
zjutraj našega iskrenoljubljenega
sopoga, strica, brata, bratranca,
svaka, gospoda
Avgusta Juvanciča
lastnika vinogradov in trgovca z vinom
v 47. letu starosti, po dolgi mučni
bolezni, poklicati v boljše življenje.
Pogreb pokojnika bo v nedeljo,
dne 11. t. m. ob 4. popoldne iz hiše
žalosti na Vidmu na tukajšnje pokopališče.
Sv. maše za dušnice se bodo slu-
žile v ponedeljek, dne 2. t. m. ob
8. v župni cerkvi na Vidmu.
Prebлага rajnika priporočamo
v blag spomin
Videm, dne 9. julija 1909.
2591 Zahvalni ostali.

Zahvala.
Za ljubeznivo sočutje ob ne-
srečni izgubi našega predragga
očeta, oziroma sina, in brata gospoda
Albina Rupnika
se zahvaljujemo vsem prijateljem
in znancem posebno veterinarskemu
društvu iz Hrastnika in Trbovlja, ki
se je udeležilo pogreba v tako čino-
nem številu.
Trbovlje, 8. julija 1909.
Zahvalni ostali

+
Potrt m. srecem javljamo vsem
znancem in prijateljem, da je naš
predobri, nepozabni oče, oziroma
stari oče, brat, tast
Ivan Levc
posesnik
danes ob polu 4. uri popoldne po-
dolgotrajni in mučni bolezni, previ-
den s tolažili sv. vere, v starosti
74 let mirno zaspal v Gospodu
Pogreb a tega rajnika boče v
nedeljo 11. julija ob 5. uri popoldne
na pokopališče v Dolu.
Sv. maše se bodo služile v farji
cerkvi sv. Marjete
Dol pri Ljubljani, 9. julija 1909.
Fran in Josip, sinova. — Rozika
Tavčar in Minka Reisch roj. Levc,
hčeri. — Josip Reisch in Fran Vi-
domšek, zeta — Ivana Stare,
Julka Videmšek in Vali Levc,
vnukinje. — Mici in Friska Levc,
snehi 2589

Zahvala.
Povodom br. dke izgube naše
iskreno ljubljene matere, oziroma
tašče in stare matere, gospe
Marije Legat roj. Žvokelj
posesnice v Lescah in v Ljubljani
si usojamo izrekati vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem za
njih tolažilo najiskrenejšo zahvalo.
Posebno toplo pa se zahvalju-
jemo vsem, ki so darovali prekrasne
vence in spremili predrago rajnko
k večnemu počitku. 2572
Lesce, dne 9. julija 1909
Zahvalni ostali.

Učiteljskišnik
išče za prihodnje šolsko leto im-
štrakeje. 2585
Ponudbe pod „dobar instruk-
tor“ poste restante, Ljubljana.

Odgojiteljica
k trem deklicam za pouk prvega
in drugega razreda, se sprejme.
Ponudbe na naslov Matilda
Majdič v Kranju. 2582

Spreten, trezen in zanesljiv
strojevodja
ki zna samostojno izvrševati poprave
in je že posloval na enakem mestu,
se išče za tukajšnje tvornice za
lep. 2558

V svrhu razširjenja kupčij-
skega delokroga neke v Trstu ob-
stoječe trgovine s zgotovljenimi mo-
škimi oblekami, se išče mlad
pomočnik te stroke.

Biti mora slovenske narodnosti
ter znati tudi nemški jezik ter mora
vložiti v to trgovino 5000 K v go-
tevinu. — Imel bi dobro plačo in bi
bil zainteresiran v kupčijah s dolo-
ženim odstotkom. Poleg tega bi do-
bival 6% letnih obresti od vložene
glavnice, ki bi se pravno zavarovala
na trgovini, ki je vredna 40.000 K.
Ponudbe, ne anonimne, je poslati
na naslov: G. Muhr, Trst, ulica S.
Francosce št. 4, II. nad-
stropje, II. stopnice. 2588-1

V nedeljo, dne 11. julija
velik

KONCERT
slovenskega oddelka
štrajkujoče
Slov. Filharmonije
obstoječega iz osemnajstih moč
v gostilni
Balija v Rožni dolini
Začetek ob 3. popoldne. Vstop prost.
Želimo, da občinstvo v kar največjem
številu prihiti na ta koncert ter s tem pri-
pomore slovenskim godcem do vtrajnosti.
Prebivalci doline in priča občinstva
želimo se hvalno spominjati. 2597-2

Nadknjigovodja

vešč bilance, sprejme večje podjetje.
Ponudbe pod „Nadknjigovodja“
na upravištvu „Slov. Naroda“. 2581

Štore nov
pianino
se celo preda na Marije Terezije
cesti št. 26, I. nadstropje. 2590

Oda se lepo in zračno
stanovanje

za avgust. 2587-1
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

z sadnim vrtom v
bližini Kranja se iz
proste roke preda.
Več pove oskrbnik
graščine Brdo nad
Kranjem. 2575-1

4 dijaki

iz boljše rodbine se sprejmejo za
tekoče šolsko leto 1909/10 2576 1
na hrano in stanovanje.

Natančnejše se poizve v trgovini
H. Stancar, Krško, Dolenjsko

Notarska pisarna v Ljubljani
išče izurjenega

kancelista
odnosno solicitorja z lepo pisavo in
večletno prakso. 2577-1
Ponudbe in spričevala naj se
pošljejo upravištvu „Slov. Naroda“.

Službo
posojilniškega tajnika ali odvet-
niškega solicitorja ali drugo
sprejme 27 let star, samski, slov. in
nem. uradovauja, dosedanji sodno-pi-
sarniški uradnik; ima I. sod. pisar-
ški in zemljejniti izpit ter 10letno
službovanje. 2586-1
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

EDVA
kleparska pomočnika
in vajenca
išče za takojšnji vstop 2571 1
Vinko Belec,
kleparski mojster v Kranju.

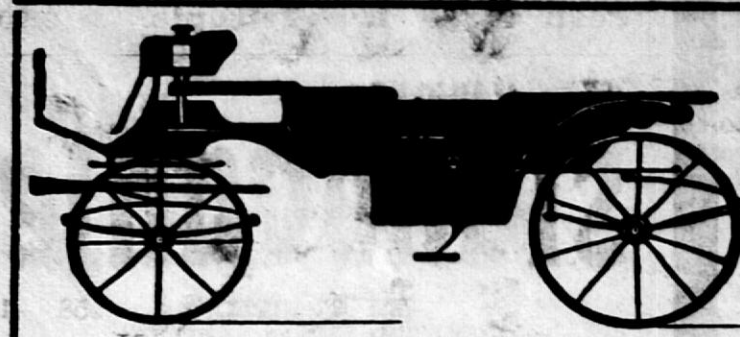
Lepo zračno 2571-1
stanovanje
v novourejeni hiši pri Škofji Loki
z dvema sobama, kuhinjo, prti-
kili in v sončnatim vrtom se
takoje cene odda.
Več pove Franc Kramar, v
Pačalu pri Škofji Loki.

Preda se radi družinskih razmer
nova enonadstr. hiša

z novimi gospodarskimi poslopji, z
vrtom in vodnjakom po niski ceni.
V hiši, ki stoji ob okrajni cesti, je
gostilna, trafika ter prostor za proda-
jalno. Cena in plačilo po dogovoru.
Več pove lastnik Anton Tomšič,
Jama, pošta Dvor (Dolenjsko) 2580

50 K nagrade.
V mesecu maju izgubila se je v
vlakcu denarna listnica, v kateri je
bil tudi letni vozni listek.
Najditelj se posvija, da odda
samo vožno karto glasečo se na
ime Adolfa Roha proti nagradi
50 kron v upravištvu „Slovenskega
Naroda“. 2573

lepo posestvo
v prijaznem kraju na Dolenjskem, blizu železniške postaje in večjega trga. — Posestvo obsega des 62 oralo-rov zemljišča, in sicer 40 oralo-rov rabenega bukovega gozda, drugo njive in travniki s pašopjem, katero je v dobrem stanju. — Cena ugodna. Proda se tudi brez gozda.
Vaš pove lastnik Alojzij Pavlin v Trebnjem. 2534-1

Indeleovatelj vovov
Franc Visjan
Ljubljana, Xoločverske ulice št. 25
priporoča svojo bogato zalogo 1628 novih in že rabljenih **VOZOV.**

Skrivnosti harema

ni tako zanimiva kakor naših tkanin in pavolnin vzorci cefirja, damasta, kanefasa, platnin, oksforda itd.

Potkustite entrat!

in naročite 6 rjuh, beljenih, la, brez šiva, 150/200 cm vel., K 13.50.
Tkalnica Bratje Krejcar, Dobruška 9181, Češka.
2330 4 Vzorci vsega blaga gratis in franko.

Prodaja vina!

Dne 15. julija 1909 se boče na Gregoričevi pristavi v Vareji, ob okrajni cesti Ptuj-Krapina licitando in brez posode

prodalo okoli 140 polovnjakov vina
iz vinogradov Gorca in Gruškovje, letnik 1908.

Začetek licitacije ob 10. uri dopoldne.

Izključna cena je 30 v in 32 v; spod to ceno se ne prodaja.

Polovico ponudka je takoj položiti, ostalo v 14 dneh

Ptuj, dne 9. julija 1909

Oskrbništvo.

Ravnokar izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4.— krons in po 2 K 50 vin.

Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke. Zato zahtevajte takoj brezplačno:

cenike gramofonov in raznih plošč.

Fr. P. Zajec

urar in optik

Ljubljana, Stari trg 26.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 dopoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11-40 dopoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-00 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.

9-42 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel., — Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-22 zjutraj. Osební vlak v Kamnik.

3-08 popoldne. Osební vlak v Kamnik.

7-00 zvečer. Osební vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice):

7-12 zjutraj. Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-52 zjutraj. Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-23 dopoldne. Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice, dr. žel., Jesenic, Tržiča.

2-58 popoldne. Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-15 popoldne. Osební vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Gorice, dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel., Jesenic, Tržiča.

6-40 zvečer. Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Jesenic.

8-42 zvečer. Osební vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic, Tržiča.

9-07 zvečer. Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-08 ponoči. Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice):

6-40 zjutraj. Osební vlak iz Kamnika.

10-20 dopoldne. Osební vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osební vlak iz Kamnika.

9-35 zvečer. Osební vlak iz Kamnika. (Le ob nedeljah in praznikih).

Časi prihoda in odhoda se navedeni v srednji evropski čas.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trzinu.

stanovanje s hrano

v bližini Mostnega trga.
Dopisi pod "stanovanje 17",
pošte restavracije Ljubljana. 2544-2

V Zagrebu se saradi posla v drugih podjetjih proda ali da v najem s hlevi, holarnicami, s velikim ograjenim skladom, kjer je v obratu velika trgovina s stavbnim lesom, deskami, drvmi, premogom, senom in slamo. — Veš pove Jakob Hrtič, Zagreb, Illica 189. 2509 5

pekarija

v Sv. Florijani, nileah št. 24
se ceno odda.

Vpraša naj se pri hišni posestnici Ivani Brondić istotam. 2551-1

Pozor! Pozor! TRGOVINA

z mešaním blagom se da takej v najem Potrebni kapital 50 000 kron. Sloveni imajo prednost. 2557-1
Veš pove Jožef Berling, Regatec.

trgovina

z mešaním blagom v prometnem kraju na Notranjskem, se takej odda pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove upravništvo "Slovenskega Naroda". 2555-1

Hiša

na najbolj prometnem kraju za trgovino, z dozdaj največji mi lokali v Belokrajini, dol-gost ene sobe meri des 16 metrov in širih des 6 metrov. Hiša je na pravem prostoru, prav pri-pravna za vsako trgovino. Zraven je tudi lep sadni vrt in gostilniška kon-cesija. 2565-1

Dopise sprejema lastnik hiše Josip Renc na Vinici št. 58.

Edvard Ritz

trgovec v Mostnam
priporoča priljubljen

portland cement

od tvariške delniške družbe Devje (Langenfeld)

100 kg kron 5.70.

Prazne vreče vzame po 40 vin. (Mazaj). 2552-1

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 2562

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor privatne, trgovinske in gostilniške osebje za Ljubljano in zunaj.

Izbira različnih služb, zlasti za ženske. Potniški tujak.

Vestna in kolidier možno hitra postrežba zagotovljena.

Znanjem dopisom je priložiti sliko za odgovor. Proci se za natančni naslov.

Razglas.

V nedeljo, 11. julija t. l.

ob 2 popoldne

se bodo po kanih prostovoljno razpredajali

v Mostnem logu

travniki

Josipa Plankarja iz Ljubljane.

Kupnine se bodo plačevale v štirih letnih obrokih.

Zbiranje v gostilni pri Karmarovan, osrednji trg na Trzinu.

ledu

se proda. Vsa ledenica ali pa tudi v brentah. 2515-6

Naslov v upravništvu "Sl. Nar." 2544-2

Hiša

Dvanadstopenjska hiša na lepem sradnem kraju, se pod ugodnimi po-goji proda iz proste roke.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda". 2524-3

istrska črna vina

lastni pridelek po 20-26 kron hl od 56 l naprej franko postaja Siciole se d bi pri Antonu Vatta, Siciole, Istra. 2553-2

Ena dama pripoveduje drugi, da je ženski mesečni pas „Heureka“ z vlogo „Japan“

brez dvoma najboljši sedanosti. Dobiva se po vseh drogeri-jah, lekarnah, v trgovinah z obvezili, rokavicami, modrci itd. sicer pa iz centralne zaloge E. Lebowitsch, Opava. Prospekti zastoj. 997 10

v Ljubljani firma Brata Klavka.

sedlarska pomočnika

sprejme takej proti dobri plači Franc Kugole mlajši v Kočevju. 2505-3

Prodajalka

za trgovino izgotovljene obleke in drugega blaga, se sprejme pri Dav. Ravšnu v Ljubljani, Kolo-dvorske ulice št. 35. 2535-3

trgovski pomočnik

špecijske stroke, večš slovenskega, nemškega, nekoliko italjanskega je-zika v govoru in pisavi, išče službe. Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda". 2529-3

Ena dama pripoveduje drugi, da je ženski mesečni pas „Heureka“ z vlogo „Japan“

brez dvoma najboljši sedanosti. Dobiva se po vseh drogeri-jah, lekarnah, v trgovinah z obvezili, rokavicami, modrci itd. sicer pa iz centralne zaloge E. Lebowitsch, Opava. Prospekti zastoj. 997 10

v Ljubljani firma Brata Klavka.

Razpis.

Za zgradbo

„Zadružnega doma“ v Moravčah

se bodo oddala zidarska, tesarska in mizarska dela. Pismene ponudbe naj se pošljejo podpisane mu načelníštvu

do dne 20. julija 1909.

Načrti in pogoji se izvedo vsak dan v zadružni pisarni v Mo-ravčah št. 1.

Načelníštvo si pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudene cene, oziroma tudi raspisati novo ponudbeno razpravo.

Načelníštvo hranilnice in posojilnice v Moravčah dne 6. julija 1909. 2554

Pozor! Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črne, zelenega granita, labradorja in belega karar-skega, kraskega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako niski ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire. Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako niskih cenah.

Z velespoštovanjem

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Razpis.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Postojni

oddaja zgradbo prizidka k strojni za vodovod

in se razpisuje čfirtna obravnava in zmanjševalna dražba

na dan 15. julija t. l. ob 10. dopoldne v občinski pisarni v Postojni.

Vsa dela so proračunjena na 7942 K 34 b. Pismene s 1 K kolkovane ponudbe doposlati je sapečatene s nadpisom: „Ponudba za prevzetje zgradbe prezidka strojarne v Postojni“

Kot vadij je dodati 10% stavbnih stroškov v gotovini ali vrednost-nih papirjih.

Načrt in stavbni pogoji so na ogled pri podpisanem oskrbníštvu.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Postojni, dne 8. julija 1909

Načelnik:

Teodor Dekleva.

2178

1157 41

Največja zaloga

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg št. 3.

Podružnica: Nova mesto, Glavni trg.

Nov klavir

(planino) se po ceni prodaja. Poizve se pri vratarju v hotelu pri „Maliču“.

1992-18

vožnja

velike množine lesa, ki bo trajala več mesecev. Ponudbe pod „vožnja“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

2541-8

Puške:

Lancaster od . . . K 26-
Flabert 8-50
Pistole 2-
Samokresni 5-
naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik franko. F. Dušek, Opočno 76 ob državni železnici, Češko. 1501-13

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd. Anton Černe graver in izdelovatelj kavčakovih stampilij Ljubljana, Sv. Petrac. 6. Ceniki franko.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, skokotnje i. t. dr. v vsakršni izvedbi. Ze 30 let so najbolje priznana. Pri- vana tudi kot najboljše in naj- upešnejše odloč. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Nava: katalog franko proti doplačilu namiki. 2506 5

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje, ponikanje ter popravila

81 solidno in ceno. 1590

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Gostilniška kondesija

se odda takoj v najem. Več se poizve pri Avg. Weberju na Martincovi cesti št. 28.

Poslovodvinja

za dobro idočo trgovino s narejeno obleko in raznim drugim blagom se išče proti dobri plači in odstotkom. V slučaju se prodaja tudi trgovina pod zelo ugodnimi pogoji.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2115-5

Izdelane postelje

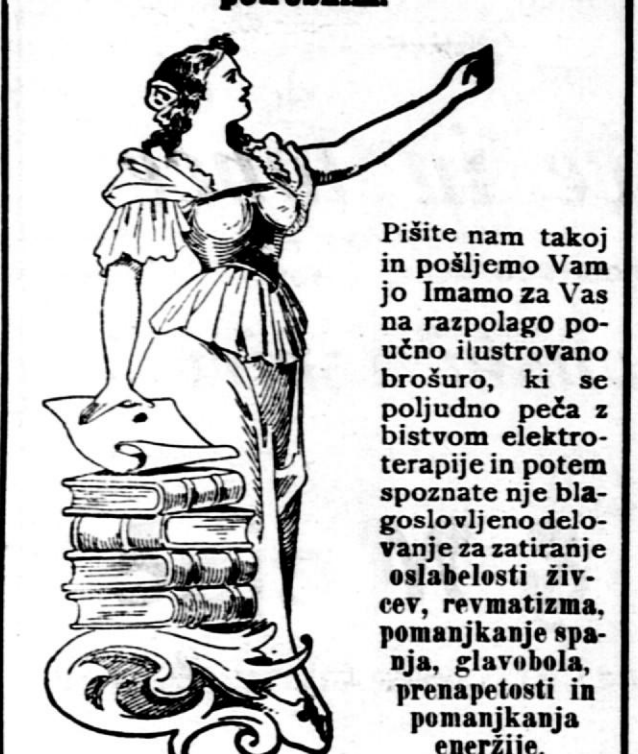
iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napolnjeni! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10-
K 12- in K 15- 2 metra dolga, 140 cm široka K 14- in K 16- in K 18- K 21- Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 8- in K 3-50 in K 4- 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in K 5- Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3 delni modroci iz dlake za 1 posteljo K 27- boljši K 33-. Pošilja se poštino prosto po povzetju od K 10- naprej. Zamenja ali nasaj se vzame proti povratni poštini stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 913.

2334 pri Plazu na Češkem. 4

Ali hočete velezanimivo brezplačno knjigo?

50000 knjig se bo razdelilo zdravja potrebnim.

Pišite nam takoj in pošljemo Vam jo. Imamo za Vas na razpolago po- učno ilustrovano brošuro, ki se poljudno peča z bistvom elektro- terapije in potem spoznate nje bla- goslovljeno delo- vanje za zatiranje oslabelosti živ- cev, revmatizma, pomanjkanje spa- nja, glavobola, prenapetosti in pomanjkanja energije.

Brošura ni cenovnik ali katalog, nego znanstvena razprava znanega zdravnika, specialista elektro-terapije. Še nikoli se ni v Avstriji tako dragocena knjiga zastoj- stavila na razpolago. 2551

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, L. Schwangasse 1, Mezzanin, Abt. 1 s 2.

10. VII. 1909.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

Elektro-terapevtsko ordinacijo na Dunaju, L. Schwangasse 1, Mezzanin Abt. 1 s 2

Prosim pošljite mi knjigo:

„Razprava o moderni elek- tro-terapiji“

gratis in franko pod zaprto ku- verto.

Ime: _____

Naslov: _____

Stelaze in vlečnica

na krojača ali trgovino, se napredaj. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2336-2

V Ameriko in Kanado

prilpava, cenena in zanesljiva vožnja

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Pannonia 20. julija 1909

Carpathia 23. julija 1909

Ulltonia 24. avgusta 1909.

iz Liverpoola: 1515-18

Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) dne 17. julija, 7. in 28. avgusta, 18. septembra, in 6. oktobra 1909.

Mauretania dne in 24. julija, 4. avgusta 4. in 25. sept. in 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vozne karte pri

Andr. Odlašak

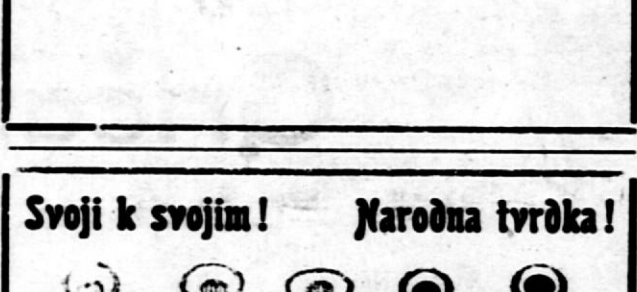
v Ljubljani, Slomškove ulice št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Seydlin

Najbolje za zoba

Svoji k svojim! Narodna tvrška!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cenj. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954-11

stenskih in žepnih ur, uhanov, prstanov in verižic.

Osobito sedaj ob priliki birne, na- menil sem se prodajati dobro blago po izredno niski ceni.

Popravila točno in ceno!

Za vsako prodano ali po- pravljeno uro jamčim 1 leto.

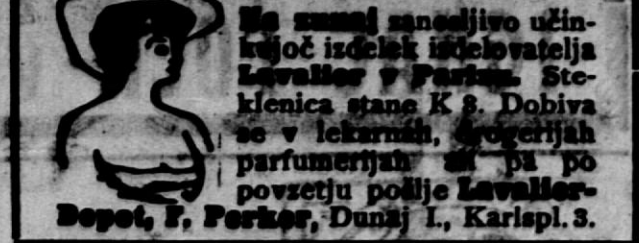
Cenike brezplačno in poštino prosto.

Obiščite me na Jurčičevem trgu št. 3.

Obiščite me na Jurčičevem trgu št. 3.

Obiščite me na Jurčičevem trgu št. 3.

francoske krasotke

Primo prvi vam povzroči

Enir Lavallier

Se znanj zanesljivo učin- kajot izdelek izdelovalca Lavallier v Parizu. Ste- klenica stana K 8. Dobiva se v lekarnah, grozarijah parfumerijah ali pa po povzetju pošlje Lavallier- Depot, F. Forster, Dunaj L. Karispl. 3.

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzetju. Pos- mezni deli koles čudovito poceni in dobri.

Ilustrovani cenovniki poštino prosto.

Franc Dušek

trgovca koles, Opočno št. 80, ob dr- železnici Češko. 422 25

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljnat barve

v posodah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Čaki

pristni angleški za vozove, za pohišstva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznane in strokovno preizkušene najboljše.

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

219-52

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

Lep hlev

za dva konja in

dve šupi

s podstrešjem sa krmu, se odda takoj.

Več pove D. Revšek, fotograf v Kolesarskih ulicah št. 25. 2614-5

Vino

hrvaško belo namreč renska gra- ševina, kraljevina in zelenika (450 hl) je napredaj.

Cena od kolodvora Zagreb v do- poslani kupčevi posodi 24 v za liter.

J. Hočevar,

Zagreb, Prilaz 32.

Vinske sode

iz hrastovega lesa, in sicer:

30 komadov od 6 do 8 hekto

10 " " 15 " 18 "

1 komad za 30 hekto 598 67

1 " " 50 "

1 " " 60 "

oddaja po primerni ceni

M. Rosner in drug

veležanarna alivovke, tropi- novca, droznika in brinjevca v Ljubljani.

2-4 krone na dan

stalnega zaslužka.

Iščemo za prevzete pletenega blaga osebo, ki bi na našem stroju delala doma za naše podjetje. Pred- znanja ni treba. Pouk zastoj. Od- daljenost ni zapreka. Z majhnimi nabavnimi stroški gotova ekal- stenca. Pismeno jamstvo za stalni zaslužek. Lahko in ugodno delo ob vsakem položaju. Zahtevajte vse- kakor naš prospekt. 650 23

Domača industrija trikotaže, Zagreb, Ilica 98/13.

Naša zastopnica v Ljubljani je gospodična Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 67.

Naša zastopnica v Ljubljani je gospodična Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 67.

Naša zastopnica v Ljubljani je gospodična Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 67.

Naša zastopnica v Ljubljani je gospodična Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 67.

Naša zastopnica v Ljubljani je gospodična Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 67.

Stock

Cognac

Medicinal

Pristni vinski destilat v uradno plombiranih steklenicah.

Camis & Stock

Barkovlje.

Edina parna žgavnica

konjaka pod državno kontrolo. 3819 88

konjaka pod državno kontrolo. 3819 88

konjaka pod državno kontrolo. 3819 88

konjaka pod državno kontrolo. 3819 88

Koncesijonirana posredovalnica za službe „Opatija“ „Opatija“

Ivana Kudrna

Vila Starčević

poročila in namešča vse vrste mo- ških in ženskih služb v hotelih, restavracijah, vileh in privatnih hišah v Opatiji in v okolici. 2543 2

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Olovcu. Podružnica v Trstu. 14-77

Del. glavnica K 2.000.000. Statutarjevo ulice št. 2. Rezervni fond K 300.000.

Promese na komunalne srečke à kron 15% žrebanje 1. julija glavni dobiček kron 300.000

" " kreditne srečke à kron 20 " 1. julija " " kron 300.000

Obrestitve vлого na knjižice in na tekoči računa po 4%.

Zarezane strešnike (prve vrste)

(za privezati in pribiti na late, torej popolnoma varno proti naribiti).

zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, samotne plošče za tlakanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Kleparski pomočniki

Samostojni, samsljivi delavci, dobijo
takoj trajno delo s dobro plačo pri
tvrdki L. M. Foker v Ljubljani.
2548-2

Odda se takoj dobro idoča trgovina

s pravico izganjajoča ter popolno
oprave na zelo prometnem kraju ob
glavni cesti
Več pove Anton de Sotilava v
Ljubljani.
2533-2

Parotovarua za milo, surovi margarin,
kristalno soho in stearinske sveče

IGNAC FOCK v Kranju

Priloga:
milo v prid družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnikov
nadalje vse druge vrste mila, kristalno soho, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnce“,
teletno milo ter vse druge pralne snovi.
Čast in ponos vsake gospodinje sahteva, da rabi odsej le Ciril-Metod. milo z gorenjo znamko.

Zapomni si, prinesi mi moraš samo „Ottoman“
cigaretni papir ali stročnice, in naj te ne motijo
slične ponaredbe slabe kakovosti!

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANO
EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOŠNA GRENČIOA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo-
linju; Anton Staoulu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Veliko tvorniško podjetje na Koro-
škem išče mladega gospoda kot

praktikanta

Pogoj je znanje slovenščine in
nemščine kakor tudi stenografije in
strojepisja. Prednost imajo taki, ki so
večji italijanščine.

Prosilci naj oddajo svoje po-
nudbe tvrdki M. Resner in drug v
Ljubljani.
2632-2

Uničevalec stenice Ting-Jing

obl. var. usmrti takoj vse stenice
z zalogo vred. Nestrupeno, blago-
dišče, razkužujoče. Dobiva se v ste-
klenicah po 60 h, zraven spadajoča
brizgalnica 20 h v 1/2 in 1/4 litrskih
steklenicah primerno ceneje in samo
v glavni zalogi

ANTON KANC
drogerija v Ljubljani.
Druga sredstva odločno zavračate.
Generalna zaloga
Dunaj, XVIII., Gentzgasse
štev. 27.

Z električ. obratom urejena tvornica G. Skrbic

v Zagrebu. Illica štev. 40
priporoča svoje na glas
solidne in cenene 14
žaluzije
les. tkane in plat-
nene rolete, želez-
ne in lesene kapice
za črna in proda-
jalnice in prosti, da čim
več pozornosti poklonite tej solidni tvornici.
Genovniki in proračuni na zahtevo zastoj.

Ugoden nakup ostankov

40 metrov cefira, barhenta,
flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju
za 18 kron
vrlo znana izvozna trgovina
V. J. Havliček a brata
v Podčrbradeh.
Naročite takoj
Priporočilo 862 20
Vaše blagorodje!
Vaše cenjeno pošiljatev smo ob-
držali z največjo zadovoljnostjo, ho-
čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci
in priporočati Vašo cenjeno firmo
svojim znancem.
J. V.
Frydek, 14. januarja 1908.

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in
ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsa sobota in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne
pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé

prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorov: I. prostor 50 h,
II. prostor 30 h; I. prostor otroci 30 h,
II. prostor otroci in vojaki do nared-
nika 20 h. — Vsak četrtek in soboto
od 3. do 6. predstave za učence
po znižani ceni: I. prostor 20 h, II.
prostor 10 h. — Abonementni listki:
I. razred 12 komadov za 5 K, II. raz-
red 12 komadov za 3 K. 2563

Vsakovrstne obleke 3a hribolazce in lovce

priporočata
v velikanski izbiri
po najnižjih cenah

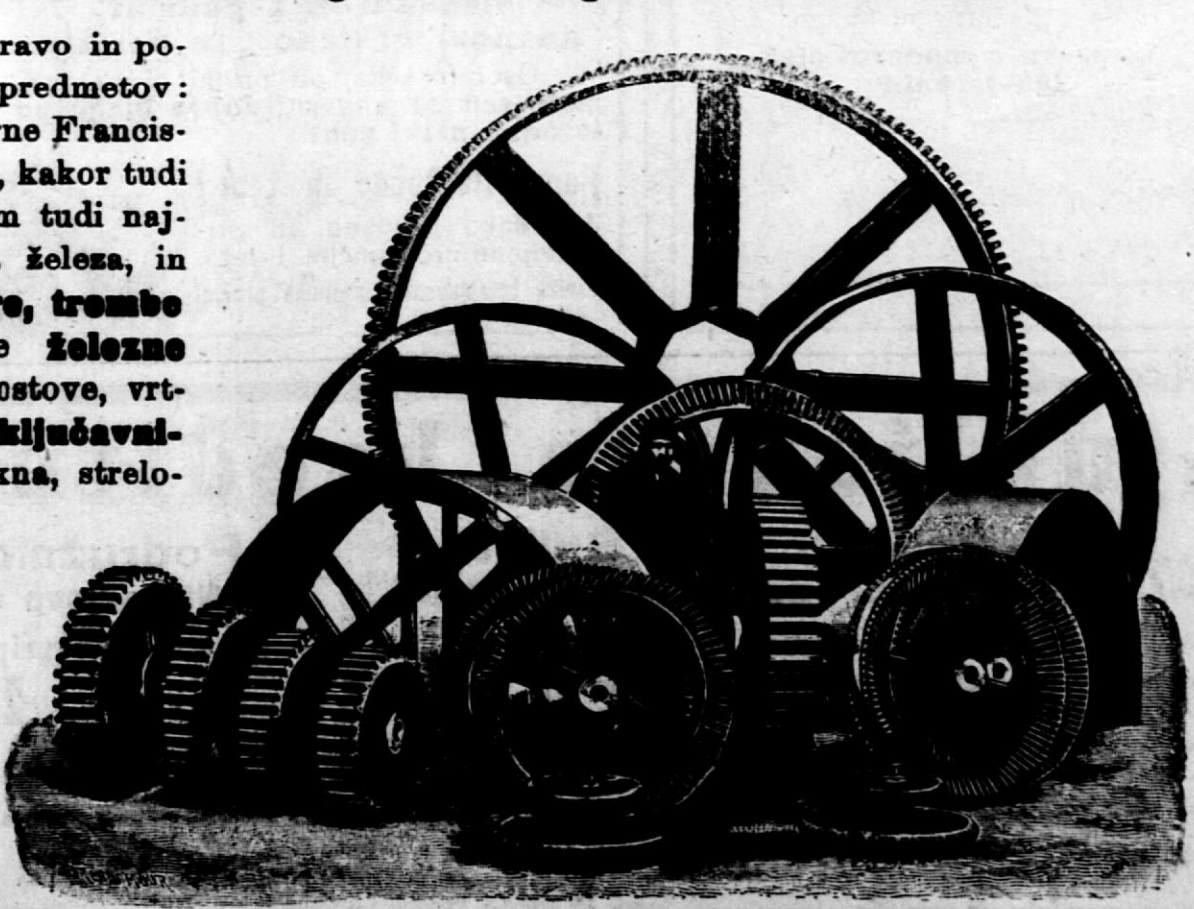
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9.

A. Žabkar v Ljubljani

Dunajska cesta štev. 42.
Železolivarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in po-
pravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov:
strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-
turbine za vsak padec in množino vode, kakor tudi
transmisij za vsako industrijo. Izdelujem tudi naj-
različnejša dela iz litega in kovanega železa, in
sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trembe
za vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne
konstrukcije, kakor strešne šole, mostove, vrt-
narske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavni-
čarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelo-
vode in štedilnike ter žično pletenino
za ograje vrtom, pašnikom, travni
kom itd. 4693 8

**Načrti in proračuni
na razpolago.**
Vse po primernih tovar-
niških cenah.

Resna ženitna ponudba!

Mlad trgovec v mestu išče ne-
vesto, izobraženo Slovenko, staro 20
do 30 let, ki bi imela veselje do tr-
govine in gospodinjstva.

Pisma s sliko naj se pošljejo na
upravnništvo „Sl. Naroda“ pod „Sreča
1909“ do 20. t. m.
Slike se vrnejo. Tajnost zjam-
čena, 2547-2

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skore v vseh
vrotopkih drševah s odličnim uspehom uporablja prot
vsake vrste izpuščajem
elasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, dalje
proti rdečici na nosu, osehlinam, potenju nog, luskinam
na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v
soli 40 odstotkov lesnega kotranova in se razlikuje bi-
stveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nabavajo v
trgovini.

Pri polnih boleznih rabite jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvopleno milo.
Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse
nesnaga s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor
tudi kot nenadkrljivo kozmetično milo za smetanje
in čiščenje se vsakdanje rabi stidi

Bergerjevo glicerinsko-kotranovo milo,
v katerem je 35 odst. glicerina in ki je parfumovano.
Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje s izvrstnim
uspehom

Bergerjevo boraksovo milo
ta sicer proti ogreom, ogorenju, pogam mo-
soljem in drugim neprijetnim koš.

Cena komadu vsake vrste
na odličnem o uporabi 70 v
Zahvalje po lekarnah in sadnih tr-
govinah izključno Bergerjevo kotranovo
milo in paste na polje stojajo razvratno
znamko in na polegajočih
firmah podpis G. Hell & Co.
na vsaki etiketi. Odlikovan s
častno diplomom na Dunaju 1893
in s zlato svetilno na svetovni razavi v
Parizu 1900.

Vsa druga medio. in higien. mila znamke Berger
našeta v navodilu, ki se prileže vsakemu milu.
Naproday v vseh lekarnah in sadnih trgovinah.

Na debelo:
G. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8
v Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milan Leustek, M. Mardetschlik-
ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.
Trakoezy in v vseh drugih lekarnah na
Kraniskem 1246-12

Superfosfati

rudninski in živalski, najbolj
preizkušena, najzanesljivejša in
najcenejša fosforokisla gnojila
za vse 127 15

vrste zemlje.
Vsečina strogo zjamčena.
Jamčeno najhitrejši učinek,
najvišji donosi.
Neutrpljivo za spomladnu setev.
Dalje amoniakovo, kalijevo
in solitarjevo superfosfate
dobavljajo vse
tvornice umetnih gnojil, trgovci,
kmetijske zadruge in društva.
Pisarna Praga, Příkopy 17.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:
zarezano strešno opeko prve in druge vrste,
s jamstvom za njo trpečnost skoni 5 let
iz lastne nove moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani
in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči
pri J. KNEZU v Ljubljani.

Prodaja trgovine.

Zaradi bolezni se nameravam umakniti od sedanjega poslovanja. Istem tedi strokovnjaka s kapitalom, da bi mu pod ugodnimi pogoji oddal svojo že 35 let v Zagrebu obstoječo

železno trgovino

na drobno in debelo z dokazano izbornim uspehom.
Prijazni dopisi pod „Gescherte Existenz 77447“ na anončno ekspedicijo
M. Duckes Nachf. Dunaj I. Wollzeile 9. 2549-2

ŽENSKA ROČNA DELA

vsakovrstni material, predstavljanje, tamburiranje, pisiranje, montiranje itd.

ZALOGA TELOVADNIH OBLEK

M. DRENIK.

KONGRESNI TRG.

LJUBLJANA.

408

Slovenska tvrda

Združenih čevljarjev v Ljubljani

Wolfove ulice šte. 14

prilagojena slavnemu občinstvu svojo lastno konfekcijo vseh vrst obuval od enostavnih do najmodernejših sedanosti.
Ker ima društvo že več let lastno zalogo surovin, prilagojena tudi izdelovanju raznih naročil točno po meri in okusu, kakor jih zahtevata moderna ortopedija in anatomija. 1525-13

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Tople in tople kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.
Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Topli vrelci 53° C toplote in tople kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, eksudatov, živčnih bolezni, kožnih bolezni, prebolelosti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Franciji. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITETA.

Soba od K 1— naprej. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava kopališča Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzojavna postaja Stubica. Postaja za interurbani telefon. 1510-24

Prost ogled

do 1. avgusta t. l. Prodaja pod ceno.

Več vrst platnenega blaga, prtov, prtičev, žepnih robcev, kravat, švicarskih vezil, nogavic in perila.
Prilika je zelo ugodna. Samo proti takojšnjemu plačilu.

Anton Šarc

2398-7

Sv. Petra cesta šte. 8 v Ljubljani.

Izdelovanje perila in oprem za neveste

Perje

za postelje in puh

prilagojena po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofovo št. 20.

Znanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.

Trpežno blago. — Cene solidne.

Točna postrožba.

Avg. Agnola

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska

namizna posoda

po najnižjih cenah.

Ustanovljeno leta 1845.

Edini zavod

v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip —

Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice šte. 3.

Postrožba točna. Solidne cene.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrožba

za d. ogve, kemikalije, zelišča, cvetje, korenine itd. tudi po Kneippu, usne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in pcpalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najkrajšega roka in kakovosti. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopeli. Oblastv. konces. oddaja strupov. Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, eocin, kolmež, krmino apno itd. Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

Anton Xanc

Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razne zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorja itd. itd.

Pozor! Prati je bolezen!

Samo pristna, čisto razkužujoča, antiseptična

prašičje kapljice „Sussanol“

z varstveno znamko obelisk so uspešne in varujejo izgube.

Dobivajo se pri edinem izdelovalcu

1930-9

P. Birnbacher, lekarna „pri obelisku“ Lastnik: Vik or Hausor v Celovcu.

1 steklenica 1 K, 10 steklenic 8 K.

Gosp. P. Birnbacher, lekarna „pri obelisku“ v Celovcu.

Bodite tako prijazni in pošljite mi 25 steklenic kapljic proti prašičjim boleznim Kapljice so izvršne; še nisem imel nesreče pri prašičerji, odkar mam te kapljice. S spoštovanjem Ivan Leskosek, gostilničar.

Wirtstein, Spodnje Štajersko, dne 2. julija 1906.

U. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilagojena svoj pripisano izvršeno Portland-cement v vedno enakomerni, (vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakove in odporne trdote daje nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje prisnato izvršno a pmo.

Priloge in spričevala

1906-22

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg št. 5.

Trgovina z norimberškim in galanterijskim blagom na drobno in na debelo.

: Velika zaloga pletenin : kakor nogavic, srajc, maj, spodnjih hlač, otroške :: obleke itd. ::

3558 33

Naznanilo.

SI. občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzel s 1. julijem t. l. staroznano

trgovino z usnjem

in čevljarstvi potrebščinami g J. Kunčiča Ljubljana, Sv. Florijana ulica šte. 5.

Vodil jo bom na strogo solidni podlagi in v splošno zadovoljnost cenj. odjemalcev.

Za blagohotno naklonjenost se priporoča

Fran Vehovec, lastnik tvrde J. K.

2500 3

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava 860-40

Puchova kolesa

Puch-„Special“ K 150

„Curier“-kolo K 115

Najbolj. pnevmatike Reithofferjeve

Najnovejši živalni stroji od

66 K naprej.

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni.

Ker prodajam bres potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Ali hočete piti ceno in dobro vino?

Obrnite se na

zalogo vina A. Rossi

v Zagorju ob Savi,

kjer dobite zajamčeno pristno vino liter od 20 h naprej na debelo. 2453-4

Pri naročilih preko 300 litrov, 5 odstotkov popusta!

Proizkušite, da se prepričate!

Z velespoštovanjem

A. Rossi.

Največja narodna KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priloga

3927-88

krasne BLUZE v težki

svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otroške obleke, pretno opremo, predmetno, vzvratno perilo in druga oblačila. Najcenejša o troje blaga, klobučke, plaščke, parlične modre, nogavice, rokavice, jopce in druge pletenice. — Fine naravnane naravnane, cvetlične, srajce in druge perle za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi malo nižje brez konkurence.

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi je ima edini izdelovatelj za slovensko **Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnatom se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najbolji kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: **Ivan Jelačin v Ljubljani.** 1653—28

Zdravilišče Gleichenberg na Štajerskem.

Klimatsko zdravilišče. **Letovilišče.**
Zdravijo se: vsi katarji s pil, okuženi in varicelozni, tuberkuloza (samo v začetnem stadiju ali stara, omejena), pljučna okužba, astma, peptična ed-
vodnica, napake srca, zaklopi, škrofuloza, katarji v mehurju, protin in
revmatizem, ženske bolezni, živčne bolezni, prebavne.
Popolni zdravilni pomočniki za vse indikacije.
Svetovnoslavni zdravilni viri.
Sezija od 15. maja do 30. septembra. — Prospekte razpošilja in vsa pojasnila daje
zdraviliško ravnateljstvo. 1434—9

Učenec

se sprejme v trgovini 2499 3

I. Krivic v Ljubljani.

Naprave za dviganje vode

iz visokoležeča mesta,
vrtička, sliše, vile,
gračine, vištelin stva,
dove, tvornice, parke
vrtnih naprav. Inšta-
icija kompletnih naprav,
vštevki kopališča, hišne
napeljave, klozete,
fontene, samodelne
napajalnike za živino
ognjeasne naprave
itd. gradi naj-
večja slovan-
ska firma mo-
narbije

Anton Kunz

c. in kr. dvorni dobavitelj Hraniče, Morava. 697 Prospekti gratis in franko 22

Atelije „Viktor“

fotografski umetni zavod

Beethovenove ulice šte. 7.

Podjetje betonskih stavb 4518 31 Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodomotov,
korit in vodovodnih mušijev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.
Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.
Zastopnik svodov patent „Thru“.

Modna trgovina za dame

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte

priloga moderce, bluze, spodnja krila, damsko perilo,
rohavice, nogavice, čipke, ovilo, baršun in ves moderni
nahit ter potrebščine za šivilje in krojače. Solidne cene. 1961

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: reproduciranje,
povečevanje, fotografiranje tehničnih
predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

365—28

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine,
srebrnine različ-
nih ur in očal. 351 38

Blago prve vrste.
Solidna postrežba. Cene najnižje.
Lastna delavnica
za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfove ulice 3.

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim dosedanjim cenjenim gostom in slavnemu
občinstvu vlijadno naznanjam, da sem

z današnjim dnevom prevzela

**restavracijo pri „Robenčku“
na Glincah**

kjer bodem točila pristna vina in pivo ter vodila izborna
kulinjo.

— Pri restavraciji je lep senčnat vrt. —

Zahvaljujem se svojim dosedanjim častitim gostom za za-
upanje ter se priporočam vsem za nadaljno naklonjenost in pri-
jazen obisk z vsem spoštovanjem

M. RUS

bivša gostilničarka na Drenikovem vrhu.

2567 2

Klobuke slavnike
cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
pripoda

IVAN SOKLIČ.

Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Moët & Chandon

je šampanjec
najvišjega
dvora
in aristokracije.

Ustanovljeno
1743

Glavno zastopstvo:
J. Weidman.
Dunaj. III.

Zacherlin

pomaga čudovito kot nede-
sežni „uničevalce mrčesa“.
— Pristen samo v steklenicah.
Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

